

ሀይወት ብዙሕ ትእወደና እንተኾይና፡ ኩሉ ጽቡቅ ነገር ብጸዕሪ ድኣ ምበር፡ ብኢጋጣሚ ዝመጽእ ኣይኮነን!!! ሰብ ኮይኑ ዘይእብስ ዕንጨይቲ ኮይኑ ዘይጥይስ የለን!!!

መእተዊ፡-

እነቕርቦ ዘለና ጽሑፋት፡ ኣብ ምርድኡን ክውንነት ፈጽምታቱ ኣብ ምግንዛብን፡ ብህድኣት ክትከታተሉና እንዳ ኣተሓሳስብና። ነዛ ሰረተ እምነት ህላዌኣ፡ ኣብ ደምን ዓጽምን ሰማእታት ምዃኑ ብምግንዛብ፡ ብመጠን ዝኸፈለቶ መስዋእቲ፡ ዋጋ ሓንቲ ስድሪ መሬት ኤርትራ፡ ዋሕዚ ጠሊ ደም ሓደ ስውእ ከም እትሓትት ብምግንዛብ፡ ኣብዛ ከም ሃገር ሃገራት ዘይኮነስ፡ ከም ሃገር ሰማእታት!!! ብሕድሪ ናይ ዝተኸፍለ ረዚን ዋጋ ዝጸንዐት ሃገርን!! ጸኒዑ ዘጸነዐ ህዝብን ሃገርን ኤርትራ ደው ብምባል፡ ንዝተሓልፈን፡ ዝሕለፍ ዘሎ ናይ ውሽጥን ናይ ግዳምን ተጸብኦታት፡ ብዝርዝርን ደቂቕን ምስናይ መርትዖታቱ፡ ህዝብና ክፈልጦ ዝግባእ ሓቅታት ክንገልጽ፡ ግዜ ዘሰክመና ግዝያዊ ናይ ህርፋን ጨረርታ ዘይኮነስ፡ ነባሪ ናይ ሰማእታትና ሕድሪ፡ ኣብዛ ሃገር ሰማእታትን፡ ምድረ ገነት ስውኣትን ዝኾነት ሃገረ ኤርትራ፡ ንእተሰከምናዮ ዘይበታተኽ ነባሪ ሕድሪ ሰማእታትና፡ ንቕጻሊ ወለዶ ንምርካብ ኢዩ። ምክንያቱ፡- እታ መሬት! መሬት ሃገረ ኤርትራ፡ ንዘለ-ኣለም ነባሪትን ህልውትን ኢያ!!! ትማሊ ሎሚ ኣይኮነትን፡ ወዲ ሰብ ሓላፋይ ኢዩ፡ ታሪኽ ግን ነባሪ ኢዩ።

ሰላም ከመይ ቀኒኹም። ኣብዚ ናይ ሎሚ ጽሑፍና፡ ካብቲ ናይ ቅድሚ ሕጂ ፍልይ ብዝበለ፡ ነቲ ብመንገዲ ናይ ትማሊ ናይቲ ግሁድ ሕቡእ ጋዜጤኛ፡ ኣባል ማእከላይ ወኪል ስለያ ኣሜሪካ (ማወስ) ኮይኑ ንሰውራ ኤርትራን መንግስቲ ኤርትራን ዝሰልፈ ዝነበረ ዳን-ኮኔል፡ ኣብ ድሮ ወርሒ መስከረም፡ ኣብ ወርሓት ነሓስ፡ ቅድሚ ምቕያድ ጉጅለ 15 ምስ ገለ ካብ ኣባላት ጉጅለ 15 ዝገበሮ ቃለ መሕትት፡ ብሩት ሃብተማርያም ናይ ዝተተርጎመ መወከሲ ሰነድ መበገሲ ብምግባር፡ ነቲ ዘካየደሎም ቃለ መሕትት ብምህያስን ዝተጨበጠ ምላሽ ናይቲ ምስ ሚኒስትር ጴጥሮስ ሰሎሞን፡ ምስ ሚጀር ጀነራል ብርሃነ ገረዝሂር፡ ምስ ጀነራል ዑቕብ ኣብርሃ ዘካየዶ ሰፊሕ ቃለ መሕትት ምርኩስ ብምግባር፡ ናይ ዝገበርናዮ መድርኽ ምቕላዕ ክውንነታዊ ነገራት ሓቅን ሓሶትን፡ ገጽ-ንገጽ! ቀጺልና ነቕርብልኩም። ዝያዳ ንምርድኡ ክጥዕም፡ ንነባቢ ንዘይምድንጋር ነቲ ብወገና ዝቐረበ ጽሑፍ፡ ብቐይሕ ሕብሪ ጺሒፍናዮ ኣለና።

ሰናይ ንባብ፡-

ዕላል ምስ ጴጥሮስ ሰሎሞንን ብርሃነ ገረዝሂርን ብዳን-ኮኔል ትርጉም ሩት ሃብተማርያም 2 ነሓስ 2001

ኣባል (ማወስ)ን ጋዜጤኛን ዳን-ኮኔል

እዚ ዕላል ሰግር ንያላ ሆቴል ኣብ ጎደና ቦሊቪያርድ ኣብ ዝርከብ እንዳ ስድራ-ቤት ጴጥሮስ ሰሎሞን ኢዩ ተኻይዶ። ሓምለ 1976 ንመጀመርያ ንሜዳ ምብጻሕ ኣብ ዝገበርክሉ እዋንዮ ምስ ጴጥሮስ ተራኽቢ። ድሕሪኡ ብዙሕ ግዜ ንዘራረብ ነይርና።

ኣብ ወርሒ ታሕሳስ 1977 ኣብ ግዜ ኩናት ናይ ምጽዋዕ ምስ ጴጥሮስ ዝገበርክዎ ዕላል ፈጺመ ኣይርስዖን። እቲ ግንባር ኣብታ ሃገር ተሪፈን ካብ ዝነበራ ቀንዲ ጽንዓት ድፋዓት ኢትዮጵያ ንምሓዝ ዝገብሮ ፈተነ ድሕሪ ምፍሻሉ ውሕድ ሰዓታት ንጴጥሮስ ኣዘራረበዮ፡ ኩናት ምጽዋዕ ናይቲ ዝግበር ዝነበረ ውግኣት ቀንዲ ነጥብ መቐይሮዮ

ነይሩ። ንሓርነታዊ ቃልሲ ንድሕሪት ዝጎተተን፡ ሓይሊ ሚዛን ንክመዘበል ዝገበረን፡ ን 14 ዓመት ዝቐጸለ ምትእትታው ሶቭየታውያን ኩናት ምጽዋዕ ናይ መጀመርያ ደረጃ ትእምርቲ ነበረ። ኣብ ትሕቲ ናይቲ መሪሕነት፡ ናይቲ ህይወት ኤርትራውያን ብምጥፍኡ! ጳጥሮስ ብርኡይ ኣብ ገጹ ሓዘን ይንበብ ነበረ። ኣብቲ ኩናት ግዳይ ናይ ዝኾኑ ቁጽሪ ተጋደልቲ ሂቡኒ። እዚ ዓይነት ኣሰራርሓ እቲ ግምባር ኣዘዩ! ኣዘዩ! ሳሕቲ ዝግበርዩ። ይኹን ድኣ ምባር ጳጥሮስ ብስትራተጂካውን ታክቲካውን እተኸፋፈለ መደባት ብምውጻእ፡ (ከምቲ ካልኣት ኣዘዘቲ ሰራዊት ዝደልይዎ) ንዳግማይ መጥቓዕቲ ይዳሎ ነበረ።

ጳጥሮስ ሰሎሞን

ሜ.ጀ. ብርሃነ ገ/ሄር

ዳን ኮኔል ይጠቅሱ፡- "ጳጥሮስ ሰሎሞን ኣብ ትሕቲ ናይቲ መሪሕነት፡ ናይቲ ህይወት ኤርትራውያን ብምጥፍኡ! ጳጥሮስ ብርኡይ ኣብ ገጹ ሓዘን ይንበብ ነበረ" ክብል ገሊጹ ኣሎ። ጳጥሮስ ሰሎሞን ንባዕሉ ሓደ ካብ ኣባል መሪሕነት ጥራይ ዘይኮነ፡ ኣባል ማእከላይ ሽማግሌን ሓደ ካብቶም ወሰንቲ ቁልፊ ዝነበሩ ኣባል ፖለቲካዊ ቤት ጽሕፈት ኢዩ ነይሩ። ስለዚ ነዚ ኩናት እዚ ብስትራተጂካውን ብቴክኒካውን ብሰልጣንን ብግዜን ክውጠን እንከሎ፡ ሓደ ካብ ወጠንትን ሓንጻጽትን ምንባሩ፡ ኢዱ ዘየንበረ ንምምሳል

ንዝተኻየደ ጅግንነታዊ መስዋእቲ፡ ናብቲ ናይቲ እዋን መሳርሕቲ ዝነበሩ ኣባላት መሪሕነት ክድርብዮ ምድላዩ፡ እቲ ዕላማ እንታይ ንምውቃዕ ኮን ተደልዩ ነይሩ ይኸውን? ኣብቲ ዝቐጸለ፡ መጀመርያ ከም ሕግን ስርዓትን ስነ-ምግባር ናይ ህዝባዊ ግምባር ሓርነት ኤርትራ፡ ድሕሪ 1ይ ውድባዊ ጉባኤ ዝጸደቐ ሕጊ እንተሃልዩ፡ ህዝባዊ ግምባር ሓርነት ኤርትራ ናይ ዝኾነ ዝተሰውኦ ሓርነት ብዝሕን ስም ዝርዝርን ጥብቂ ምስጢር ኮይኑ ዝተሓዘ ኢዩ ነይሩ። ስለ ዝኾነ ብፍላይ ከኣ ጳጥሮስ ሰሎሞን ከም ዓቢ መራሕ ናይቲ ውድብ ከም ምንባሩ መጠን፡ ነቲ ባዕሉ ከም ኣባል መሪሕነት ዘጽደቐን ዘውጽኦ ሕግን ሕጋጋትን ብምጥሓስ፡ ነቲ ኣብ እዋን 1977 ባጽዕ ንምሕራር ዝተኻየደ ኩናት ናይ ዝተሰውኦ ብዝሓ ሰማእታትና፡ ንሓደ ናይ ምዕራብ ጋዜጤኛ ምግላጽን ሓበሬታ ምቕባልን፡ እንታይ ምትእስሳርን? ናይ መላለዩ ባብ ስለ ዝተኸፍተሉን ኢዩ? ነዚ ሓደ ካብ ክብርታት ዝኾነ ምዕቃብ ምስጢር፡ ውድብ ህዝባዊ ግምባር ብዘይ ፈልጦ መንገዲ ናብ ናይ ትማሊ ሕቡእ ጋዜጤኛ፡ ናይ ሎሚ ኣባል ማእከላይ ወኪል ስለዮ ኣሜሪካ (ማወስ) ዝኾነ ዳን ኮኔል ከመሓላልፍ ዝኸኣለ? ንምንታይ ዕላማ? ብወገና ከም ጉጅለ ኣባላት ተጸናጸንቲ፡ ነባቢ ናይ ገዛእ ርእሱ ትዕዛብታት ክገብር ዛዕባ ጉዳይና ናብ ነባቢ ንገድፎ።

ድሕሪ ምዝላቕ ኣብ ናይ ኣዘዘቲ ድፋዓት፡ ኣብ ናቕፋ ኣብ መቐበሊ ኣጋይሽን ኣብ ትሕቲ መሬት ኣብ ዝነበረ ቤት ጽሕፈት፡ ኣብ ሳሕል እረኽቦ ነበርኩ። ድሕሪ ናጽነት ኣብ መጀመርያ 90 ታት ሚኒስትሪ ምክልኻል እንከሎ (1992-1994)፡ ደሓር ወጻኢ ጉዳይ ምስ ኮነ (1994-1997)፡ ኣብ መወዳእታ ሚኒስትር ሃብቲ ዓሳ ምስ ኮነ (1997-2001) ኣዘራረበዮ። ኣብ ቀረባ እዋን የካቲት 1999 ካልኣይ ዙርያ ኩናት እንዳተኻየደ ምስ በዓልቲ ቤቴይ ደቢ ሃርድ ንኤርትራ ክንበጽሕ ምስ መጻእና፡ ብወዝቢ ምስ ጳጥሮስ ተራኺብና።

ዳን-ኮኔል ምስ በዓልቲ ቤቴ ደቢ ሃርድ

ሓላፊ ድህንነት ወያነ ክንፈ ገብረመድህን

ዳን-ኮኔል ናብ ሜዳ ኤርትራ ኣብ ዘዘመጸሉ እዋን ንጳጥሮስ ሰሎሞን ከይረኽቦ ይኸይድ ኣይነበረን። ስለምንታይ? ምስቲ ጳጥሮስ ሰሎሞን ሓዘዎ ዝነበረ ሓላፍነት ምስ እነስተብህል፡ ማለት፡- ጳጥሮስ ሰሎሞን ምስ ናይቲ ውድብ ሓላፊ ስለዮ ምስ ምኻኑን፡ ዳን- ኮኔል ከኣ ኣባል ማእከላይ ወኪል ስለዮ ኣሜሪካ (ማወስ) ምስ ምኻኑ ኣብ ግምት ብምእታው፡ ዳን-ኮኔል ንምንታይ ዝዓለመ ኾን ይኸውን፡ ልዕሊ 20 ግዜ ርክብ ምስ ጳጥሮስ

ሰሎሞን ዘካየደ? ምስዚ ዳሕረዋይ ኣብ ክስተት ተረኽቦ 2001 ሕቡእ ምስጢራዊ ቃለ መሕትትን ርክብን ዝተኻየደስ እንታይ ዕላማን ዝምድናን ይህልዎ? በዓልቲ ቤት ዳን-ኮኔል: ደቢ-ሃርድ: ዳን-ኮኔል ናብ ሜዳ ኤርትራ ክመላለስ እንክሎ: ደቢ ሃርድ ኸኣ ናብ ወያነ ኢያ ትመላለስ ነይራ ጥራይ ዘይኮነትሲ: ምስ ናይ ወያነ ናይ ድህንነት ሓላፊ ዝነበረ እዋ ደሓር ዝተቐትለ ክንፈ ገበረመድህን: ፍሉይን ጥቡቕን ዘ-ኢትነገር ዝስመ ርክብ ዝነበራን ኣብ ርእሲ ምኃና: ድሕሪ ኩናት ናይ ኤርትራን ኢትዮጵያን ውን: ናብ ኢትዮጵያ እትመላለስ ዝነበረትን: ኣብዚ ሕጂ እዋን ስርሓ ኣብ ምምሕዳር መንግስቲ ኣሚሪካ ብፍላይ ምምሕዳር ባራክ ኦባማ: ነዚ ናይ ኤርትራ ጉዳይ ሓሊኸን ካብ ዝሓዛ ሰባት ሓንቲ ኢያ: ጉጅለ ተጻናጻንቲ ነዚ ጉዳይ ክንፍትኅ ኢና::

ኩሉ ግዜ ጳጥሮስ ኣብ ስርሖ ግዱስን: ብዛዕባ ሓያልን ድኽ-ምን ኅድንታት ሃገሩን ነብሱን ብጋህዲ ይዛረቡ: ኣብ ግብሪ ዝኣምንን ፍቕሪ ሃገሩ ዘለዎ ሓርበኛ ኢዩ:: ኣብ ውጺኢታት ጽቡቕ ትጽቢታትን ኣረኣእያታትን ክህልዎ እንክሎ: ብፍላይ ዕዉታት ስርሓት ክጭበጡ ዝኸለሉ ዕላማታት ዝግግቱ ቢሮክራሲያን ካልኣት ኣንነትን ኣይዕገሰምን:: ብተወሳኺ በሊሕ ሕጉስን ተዋዛያይን ኢዩ:: ምስ ኢሲያስ ምግጫው ድማ ዘይተርፍ ኢዩ ነይሩ::

ኣብዚ ነጥቢ እዚ ዳን-ኮኔል ምስቲ ትሒቱ ባዕሉ ጳጥሮስ ሰሎሞን ንሕቶ ዳን ኮኔል ምላሽ ሂቡሉ ዘሎ ከነዛምዶ እንክለና: ዓቢ ፍልልይ ዘለዎ ነጥቢ ኢዩ ጥራይ ዘይኮነ: ዝያዳ ናብ ወደሰ ዝዘምበለ: ልዕሊ ኹሉ ንጳጥሮስ ሰሎሞን ንምዕባይ ዝተገልጸ ሓረግ ምኃኑ ኢዩ ዝንጽረልካ:: ዝያዳ ንምብርሁ ኣብቲ ትሒቱ ዝቐርብ ናይ ሕቶን መልስን ቅብብል ክንጽር ኢዩ::

ኣብዚ ዕላል ተሓዊሱና ምስ ዘሎ ብርሃን: ዋላኻ ቅድሚ ሕጂ ረኺብዮ እንተነበርኩ: ወግዓዊ ቃለ መጠይቕ ግን ገይረሉ ኣይፈልጥን:: ብዝርዝር ንምዝርራብ ኣብ መወዳእታ ናይዚ ወርሒ ኣብ ገዝኡ ረኺብዮ ነይረ:: እቲ ዝገበርናዮ ዕላል ኣብ ናስትሮ ኣይተመልአን::

ዳን-ኮኔል ብኣብሃህላኡ ንሚጀር ጀነራል ብርሃነ ገረዝሂር ዋላኻ ይረኽቦ እንተነበረ: ቃለ መሕትት ከካደሉ ድሉው ኣይነበረን:: ምክንያቱ ኣብቲ እዋን ምናልባት ብርሃነ ገረዝሂር: ቦቲ ዳን-ኮኔል ዝደልዮ ሕማም ኣይተለኸፈን ነይሩ ማለት ኢዩ:: ዳን-ኮኔል ንብርሃነ ምስ ጳጥሮስ ሰሎሞን እንክሎ ከም ዝተሓሰሞ ኳ እንተገለጸ: ቅድሚ ሕጂ ዝኾነ ወግዓዊ ቃለ መጠይቕ ገይርሉ ከም ዘይፈልጥ ኢዩ ዝነግረና ዘሎ:: ብደረጃ ሓላፍነት ክንርእዮም እንክለና እዞም ክልተ ተጋደልቲ ክሳብ 87 ኣባላት ማእከላይ ሽማግሌን: ኣባላት ፖለቲካዊ ቤት ጽሕፈትን ኢዮም ነይሮም:: ብደረጃ ዓይነት ስራሕ ክጥመት እንክሎ ኸኣ: ንናይቲ ውድብ ምዕባሌታት ንዓለም ንምልላይ ዝዓለመ ቃለ መሕትት ዝድለ እንተነይሩ: ካብ ምስ ጳጥሮስ ሰሎሞን ምስ ብርሃነ ገረዝሂር ቃለ መሕትት ከካይድ ይምረጽ ነይሩ:: ንምንታይ ዕላማ ኢዩ ዳን-ኮኔል ቀጸለ ምስ ጳጥሮስ ሰሎሞን ወግዓውን ዘይወግዓውን ርክባት ከካይድ ዝነበረ? ኣብ መወዳእታ ኸኣ እንታይ ንምግላሕን ረመጽ ንምክፍውን ኢዩ: ነቲ ሃንደበት ተሓዊሱና ዝበሎ ብርሃነ ገረዝሂር ደሚሩ ቃለ መሕትት ከካይደሎም ዝመረጸ? ኣብታ ሃገር እንታይ ይናኸስ ስለ ዘሎ ኢዩ ምትእስሳሩ ኸኣ ክሳብ ኣበይ ኢዩ ክቕጽል?

ብርሃነ:- ካብ መጀመርያ ኣባል ህ.ግ.ሓ.ኤ.ን ሰልፍን ነይሩ:: ንሱ ኣብ 1976 ናይቲ ሰልፊ ኣባል ማእከላይ ሽማግሌን ኮይኑ ድሕሪ ምምዛዙ: ክሳብ መወዳእታ ኣባል ሕመረት ሰልፊ ኮይኑ ጸኒሑ::

እታ ናይ መጀመርያ ካሴት ክመልእ እንዳተዳለኹ: ብትእዛዝ ፕረሲደንት ስም ጳጥሮስ ንምክፋእ: ኣብ ምጽዋዕ ኣብ ሚኒስትሪ ዓሳ ዝነበረ ብልሽውና ንምጽራይ ብዝብል: ብናይ ጸጥታ ሰብ መዚ ዝግበር ውጺኢት ዘይብሉ ጸዕርን: ብዛዕባቲ ሕንፍሽፍሽ ዝበለን ዓጋቲ ባህርያትን ብልሽው ተግባራትን መንግስትን ህ.ግ.ደ.ፍ.ን ኣዕሊልና:: እዞም ዓይነት ኣሰራርሓታት ጳጥሮስ ካብ ነዊሕ ክነቕፎም ጸኒሑ ኢዩ::

ዳን-ኮኔል እንታይ ማለቱ ኢዩ? "ናይ መጀመርያ ካሴት ክመልእ እንዳተዳለኹ እንክለኹ ብትእዛዝ ፕረሲደንት ስም ጳጥሮስ ሰሎሞን ንምክፋእ: ኣብ ሚኒስትሪ ዓሳ ናይ ብልሽውና

ምጽራይ ክካየድ ብዝብል ውጹኢት ዘይብሉ ጸዕሪ፡ ብናይ ጸጥታ ሰብ መዚ ተኻይዱ" ዝብለና ዘሎ?

ጴጥሮስ ሰሎሞን ሚኒስትሪ ዓሳ ኣብ ዝነበረሉ እዋን፡ እንታይ ዓሎቕን ስምምዕን ድዩ ዝካየድ ነይሩ? ነዚ ዘጸር ናይ ብልሽውና ሓቂ ዋላኳ መንግስቲ ኤርትራ ብወግዒ ኣይዛረበሉ፡ ነዘርሳንጻዊ

ናይ ማሪን ባዮሎጂ ኪኢላ ተባሂላ ዝመጸት ዳንያ ኣቫሎን

ትካል fiskano BV ምስ ሚኒስትሪ ዓሳ ኣብ ዝነበሮ መስርሕ ዝተኻየደ ዘይሕጋዊ ኣሰራርሓ፡ ናይ ሕጂ ናይ ኤርትራውያን ናይ ሰብኣዊ መሰል ተግባባቲ ኢያ በሃሊት፡ ኢጣልያዊት ዳንያ ኣቫሎን ኪኢላ ናይ ማሪን ባዮሎጂ ኮይና ብምእታው፡ ብከላን ናይ ዓሳ ምህርቲ ምግፋፍን ክእለትን ብቕዓትን ዘይብላ ጥራይ ዘይኮነት፡ ኣብ ኢጣልያ 'ውን ሕጋዊ ፍቓድ ዘይብላን፡ ሓዋ ሓደ ካብቶም ወንጌቲ መራኽብ ኮይኑ፡ ብመንገዲ ሓዋ ብጉልባብ ምግፋፍ ዓሳ ኣብ ባሕሪ ኤርትራ እንታይ ንምክያድ ሓሳብ ከም ዝነበሮምን፡ መንግስቲ ኤርትራ ንሓጺር እዋን ምስ ቀየዳ፡ ኣብ እዋኑ ኣብ ውሽጢ 24 ሰዓት ካብ ኤርትራ ከም ዘባረሩን ኩሉ ዝፈልጦ ሓቂ ኢያ ጥራይ ዘይኮነ፡ ካብ ኤርትራ ምስ ወጸት ኣንጻር ህዝብን መንግስትን ሃገረ ኤርትራ፡ ብጉልባል ምጥባቕ ሰብኣዊ መሰላት፡ ሓደ ኣስፐር ዝብሃል ማሕበር መስሪታ ቅዳሕ ሊንክ ተመልከት፡- <http://www.peacelink.it/pace/a/29438.html>

ክሳብ ለይተ ሎሚ ናይ ተጸቢኦ ተግባራታ እተካይድ ዘላ ምዃናስ፡ ዳን-ኮኔል ስለ ዝጠፍኦ? ወይ ስለ ዘይፈለጠ ኢያ? ኣመት ናብ ምክልኻል ዝኸይድ ቃለ መሕትት ብምክያድ ሓሊፉ ዝጸንሐ፡ ናይ ትካል fiskano BV ዝነበረ ብልሽውና ምጽራይ ኣብ ዝተጀመረሉ እዋን 'ውን፡ ወናኒ ትካል fiskano BV ካብ ኤርትራ ሃዲሙ ብምውጻእ፡ ነቲ ድሒሩ ዝተኸስተ መስከረም 2001 ምእሳር ናይ ጴጥሮስ ሰሎሞን ኣመልኪቲ፡ ብመንገዲ ናይቲ ጴጥሮስ ሰሎሞን ከም ብላዕ፡ ስልጣን ናብ

ብመንገዲ ጴጥሮስ ሰሎሞን ከም መተካእታ ፕረሲደንት ዝተሓጸየ ሙሴ ኤፍሬም

ሓደስቲ ወለዶ ክመሓላለፍ ኣለዎ ብዝብል ምስምስ፡ መተካእታ ፕረሲደንት ሓጽይዎ ዝነበረ ኤርትራዊ ሽወደናዊ ሙሴ ኤፍሬም፡ ካብ ወናኒ ትካል fiskano BV ዝተገብረሉ ናይ ገንዘብ ምወላ፡ ኣብ ኤርትራ ብመንግስቲ ተሃገሩኒ ናይ ዝብሎ ንብረት ክምለሰሉ ብማለት፡ ጴጥሮስ ሰሎሞን ካብ ቤት ማእሰርቲ ንኸውጽእ፡ ብመንገዲ ኣብ ቕድሚ ሕጊ ይቕረበለይ፡ (*habeas corpus*) ክሲ ኣብ ልዕሊ ሰብ ስልጣን መንግስቲ ኤርትራ ክምስርት እንክሎ፡ ሓደ ካብቲ ብመንግስቲ ኤርትራ ኣብ ልዕሊ ሚኒስትሪ ዓሳ ዝተኻየደ ናይ ብልሽውና ውጹኢት ምንጻፍ፡ ዳን-ኮኔል ናይ ብሓቂ ስለ ዝሰሓቶ ዲዩ? ዋላ ነቲ ሓቂ ንምጥምዛዝ ኢያ ነይሩ እቲ ዕላማ? ንምንታይ ከ እቲ ቃለ መሕትት ኣብ ኤርትራ ውሽጢ ካብ ተኻየደ፡ ዳን-ኮኔል ኣብ ኤርትራ ውሽጢ እንክሎ ዘይዘርገሐ? መስሪታዊ ሕቶ ናይ ወናኒ ትካል fiskano BV ሚኒስትር ዓሳ ጴጥሮስ ሰሎሞን፡ ከመይ ገይሩ ካብ ቤት ማእሰርቲ ወጸኡ፡ ናይቲ ተሃገሩኒ ዝብሎ ንብረት ይምለሰሉን፡ ጴጥሮስ ወይ ምስሊ ጴጥሮስ ኣብ ስልጣን ቀጸሉ ዕላማታቱ ብኸመይ ይሰርሕ ጥራይ ኢያ ዝሓስብ ነይሩ፡ ኣብ ዝቐጸለ ምስ ናይ ኣህጉራዊ ሕጊ ኪኢላ ዶክተር ኤልሳቤጥ ዘኸፈልድ ዝተገብረ ምዝርራብ፡ ፓን ኣፍሪካ ዝሃዕ ናይ ምኽሪ መስመርን፡ እቲ ኸሲ ነቶም ብጉጅለ 15 ዝፍለጡ ሰብ-ስልጣን ዘጠቓለለ ከም ዝኸውን ተገይሩ፡ ቅዳሕ ናይቲ ኣብ እዋኑ ኣብ ልዕሊ መንግስቲ ኤርትራ ናብ ናይ ኣፍሪቃ ሂማን ራይት ዎች ዝተመሰረተ ክሲ፡ ብድፊኡት ወናኒ ትካል fiskano BV ቅዳሕ ሊንክ ተመልከት፡-

http://www.achpr.org/files/sessions/34th/comunications/250.02/achpr34_250_02_eng.pdf

"ህዝባዊ ሰልፍን ተርኡ ኣብ ሓርነታዊ ቃልስን" ዝብል ኣርእስቲ ቅድሚ ምእታወይ፡ ነቲ መቐድሒ ድምጺ ብምውላዕ ቁሩብ ካብዚ ዕላል ኣብኡ ከም ዝኣቱ ገይረ ኣለኹ፡፡

ጴጥሮስ፡- ኣብዚ እዋን ብዙሕ ምጥፍፋእ ኣሎ። ነዚ ብልሽውና ብጭቡጥ ንምምርጫ እንተድኣ ኮይኑ፡ ኩሉ ነገር ክምርመር ኣለዎ። ኣብዛ ሃገር ንዘሎ ምጥፍፋእ ተሓታቲ ዝኸውን ሰብ ክህሉ ኣለዎ።

ብርግጽ ተሓታቲ ዝኸውን ሰብ ክህሉ ኣለዎ። ተሓታትነት ንክህሉ ግን፡ ሚኒስትርታት ይኹና ሰብ መዚ ኣብያተ ጽሕፈታት፡ ቁጽጽር ክግበረለን ኣይነበሮን ድዩ? ነቲ ኣብ ሚኒስትርታት፡ ኣብያተ ጽሕፈታት ዝካየድ ቁጽጽርን ተሓታትነትን፡ ኣብ ልዕሊ ክካየድ የብሉን! ኣነ ቅኑዕ ኢየ! ናባይ ገጽኩም ኣይትጠምቱ ዝብል ክሳብ ዝሃለወ ኹ! መን ኢዩ ተሓታቲ ዝኸውን ሰብ ከውጽእ? ነቲ ኣብ ሚኒስትሪ ዓሳ ክካየድ ዝጀመረ ናይ ብልሽውና ምጽራይ እኮ፡ ኣቐዲሙ ጴጥሮስ ስሙ ንምክፋእ ተባሂሉ ብፕረዚደንት ተኣዚዞ ይግበር ከም ዘሎ ገይሩ ኢዩ ብመንገዲ ዳን-ኮኔል ኣቢሉ ከረደኣና ዝፍትን ዘሎ። ኣባይ ኢዩ ዘሎ ሕጂ እቲ ሓቂ? ከም ዝመስለና ሓቂ ዘለዎ ሰብ ውሽጥኻ ከነጻሪ ኢና ኣብ ዝበሃለሉ እዋን፡ ከም ግቡእ መንግስታዊ ኣሰራርሓ ማዕጽኡ ነቲ ዘጸሪ ኣካል ይኹን፡ ነቲ ንምጽራይ ዝእዝዝ ዘሎ ሰብ ክፉት ክገብር ጥራይ ኢዩ ዘለዎ።

እቲ ባይቶ ተሓታቲ ከም ዘይከውን ኣዝየ ርግጸኛ ኢዩ። ባይቶ ነዚ ጉዳይ ኣልዒሉ ተዘራሪቡ ኣይፈልጥን። ኣብቲ መንግስቲ ዝግበር ዘሎ ኩሉ ብደቂቕ ክምርመር ኣለዎ። ብዛዕባ ምሕደራ ገንዘብ ብኸመይ ይእከብን? ይከፋፈልን? መርመራ ክግበር ኣለዎ።

መን ኢዩ ዝሕተት ብዘየገድስ ሓቅነት ዘለዎ ሰብ ናብ ህዝቢ ኢዩ ዝወርድ። ባይቶ ዝሕተት ከም ዘይሕተት ርግጸኛ ካብ ኮነ ጴጥሮስ፡ እቲ በዚ ብልሽውና ዝሕተት ኣካል መን ምኻኑ ኣቐዲሙ ይፈልጥ ከም ዝነበረ ኢዩ ዝእንፍተልና ዘሎ። ገንዘብ ብኸመይ ይእከብ 'ውን ንባዕሉ እቲ ሚኒስትሪ ዓሳ ዘካይዶ ናይ ገንዘብ እትዋት፡ ሓደ ካብቲ ሕጋዊ ኣሰራርሓ ናይቲ መንግስቲ ኢዩ። መንግስቲ 'ውን ብኸመይ ገንዘብ ይእከብን የከፋፍልን? ናይ ባዕሉ ናይ ምሕደራ ሕግን ሕጋጋትን ኣዋጃትን ነይሩዎ ኢዩ። ሕጂ እንታይ ስለ ዝተደልየ ኢዩ እዚ ኣበሃህላ እዚ ክዝረቡሉ ተደልዩ? እቲ የእዳው ናብ መን ክቕሰር ስለ ዝተደልየ ኢዩ?

ዳን-ኮኔል፡- ንህዝቢ እተዘርግሐ ሃገራዊ ባጀት የለን። ሓቂ ድዩ እቲ መንግስቲ ካብ ዝምስረት እተዘርግሐ ባጀት የለን ድዩ?

ብባይቶ ወይ ብካቢኔ ተዘራብሉ ዝጸደቐ ባጀት የለን። ከም ዝመስለኒ ኣብ ካቢኔ ሓደ ወይ ክልተ ግዜ ኣብ ግብሪ ዘይወዓለ ፈተነ ተገይሩ ነይሩ። ብዙሕ ግዜ ኣይሰርሕን ነይሩ። ምክንያቱ እቲ ባጀት ተንቀሳቓስን ቀዋምን (ካፒታል) ዝበሃል ክፋላት ኣለዎ።

መንግስታዊ ባጀት እንተዘይነሩ ሚኒስትሪ ዓሳ በየናይ ባጀት ይመሓደር ነይሩ? ብደምዝ ጴጥሮስ! ክንጸር ዝነበሮ ናይቲ ሕቶ ምላሽ ኢዩ።

እቲ ተንቀሳቓሲ ባጀት ዝበሃል፡ ደምዝ ሰራሕተኛታትን ወጻኢታትን የጠቓልል። ህዝቢ ዘድህበሉ ነዚ ባጀት እዚ ኢዩ። እቲ ካፒታል ዝበሃል ብዙሕ ግዜ ተዘራብሉ ኢዩ። እንተኾነ ክሰርሕ ኣይከኣለን።

ኣብ ህዝባዊ መዓላ ንዝውዕል ባጀት ከይተገደሰካ፡ ከም ሚኒስትር ናብቲ ካፒታል ናይቲ መንግስቲ ዘሎ ቅሙጥ ገንዘብ ምድሃብሲ፡ ምቁሊትካ ምምዕዳው ዶ ኣየስምዕን።

ኣብ ኣወሃህባ ውሳኔ ዘለና ኣካይዳ ርትዓዊ ኣይኮነን። ሚኒስትሪታት ዕማም ንክፍጽማ ዘክእለን ስልቲ (ስትራተጂ) ኣጽኒዐን ንባይቶ የቕርቡ። እቲ መንግስቲ ዘለዎ ጸጋታት ንዋት ገንዘብ እዚ ኹሉን ንባይቶ ብምሕባር፡ እቲ ባጀት ወይ ገንዘብ ብርትዓዊ ኣገባብ ኣብታ ሃገር ክውዕል የፍቅድ። ከም ዝመስለኒ ሓደ ክልተ ግዜ እቲ ምዝርራብ ነይሩ ውጽኢት ግን ኣየምጸአን።

ብምንታይ ምክንያት ኢዩ ውጺኢት ዘየምጸኡ?

ዳን-ኮኔል:- እንተኾነ ኣብ ፊናንሳዊ ጉዳያት ዘሎ ዘይግልጽነት፡ ገለ ዓለምለኻውያን ለገስቲ ቅሬታኡን ክገልጸ ጀሚረን ኣለዎ።

The World Bank

ኣየናት ትካላት ኢያን ቅሬተኡን ዝገልጸ ዘለዎ? እተን ከም መተካእታ መንግስቲ ኮይነን ክሰርሓ ዝደልያ? ብስም ግብረ ሰናይ ማሕበራት ዝፍለግ ብበዓል ጆርጅ ሶሮስ ዝምርሓ የዕነውቲ ትካላት? ቀደምትነት መንግስቲ ከይተገደሳ ብናተን መደባት ንስራሕ መንግስቲ ተኪኤን ክሰርሓ ዝደልያ ትካላት? መንግስቲ ኤርትራ ተሓቢኡ

ዘይኮነ ብወግዒ ዝባኑ ቐለው ከም መተካእታ መንግስቲ ኮይነን ክሰርሓ፡ ከም ሓደ ክፋል ሚኒስትሪ ናይታ ሃገር ከም ዘይቆጽረን፡ ብሕጊ እቲ ኤርትራ ዘውጸኣቶ ሓራ ፖለቲካውን ቁጠባዊን ፖሊሲ ተቐይደን ዝሰርሓ እንተኾይነን መርሓባ፡ እንተዘይኮነን ግን ካብ ሃገር ከም ዝወጸ ገይሩ። ኣብዚ ክመጽእ ዝክእል ቅሬታ እንታይ ኢዩ መበገሲኡ? ዶስ ኩሉ ጸዕዳ ሕብሪ ዝሓዘ ፈረንጂ ክሳብ ዝመጸ መንግስቲ ኤርትራ ክሳዱ ኣጎንቢሱ ዘይተማእዘዞ ኢዩ ዝድለ ዘሎ? እዞን ትካላት እዚኣተን እኮ ኪኖ እቲ ግብራዊ ስራሕን፡ እቲ ብሕቡእ ዘካይደኦ ስራሕ ምስለላን፡ ምዕላው መንስግትን ኢዩ።

ጴጥሮስ:- ኣነ ክሳብ ዝፈልጦ ምናልባት ብዛዕባ ገለ ኣርእስትታት እንተዘይኮይኑ፡ ኣብ ባይቶ ንባጀት ብዝምልከት ተዘራብሉ ኣይፈልጥን።

መንግስቲ ኤርትራ ብመሰረት ኣዋጅ ነጋሪት ጋዜጣ ሓዳስ ኤርትራ፡ ንባጀትን ፊስካላዊ ባጀትን ዝምልከት ክልተ ኣዋጃት ኣውጺኡ ኢዩ ዝሰርሓሉ ነይሩ። እዚ ኣዋጅ እዚ ብወግዒ፡ ድሕሪ ወግዓዊ ምእዋጅ ሉኡላውነት ኤርትራ ኢዩ ወጺኡ፡ ጴጥሮስ ሰሎሞን ኣብ መግለጺኡ ብዛዕባ ናይ ገለ ኣርእስትታት እንተዘይኮይኑ፡ ብጉዳይ ባጀት ባይቶ ተዛሪቡ ኣይፈልጥን ክብል ኢዩ ዝገልጽ ዘሎ፡ ባይቶ ብዘይ ዝኾነ ናይ ሚኒስትርታት ባጀት ኣብ ምንታይ ኢዩ ተዛሪቡ፡ መንግስቲ ባጀት ብዘይምስርዑ ኸኣ ንባዕሉ ጴጥሮስ ካብ ተሓታትነት ንነብሱ ነጻ ዝገብሮ ኣይኮነን። ካብቲ ቐንዲ ተሓታትነት መጀመርያ ንነብሱ ነጻ ክገብር የብሉን።

ብርሃኑ:- ንባጀት ብዝምልከት ሕጊ የለን፡ ብዛዕባ ባጀታዊ ጉዳያት ምምይያጥ ዝብሃል ኣይነበረን፡ ስለ ዝኾነ ፊስካላዊ ባጀት ዝብሃል የለን።

መንግስቲ ኤርትራ፡ ብመሰረት ኣዋጅ ነጋሪት ጋዜጣ ሓዳስ ኤርትራ፡ ንባጀትን ፊስካላዊ ባጀትን ዝምልከት ክልተ ኣዋጃት ኣውጺኡ ኢዩ ዝሰርሓሉ ነይሩ።

ዳን-ኮኔል:- ዋላኳ እዚ ህልው ኩነታት ኣገዳስነት እንተሃለዎ፡ ንድሕሪት ናብ ታሪኽ ሰልፊ ክምለስ፡ ክልቲኡ ዘለዎ ዝምድና ርዱእ እኳ እንተኾነ፡ ነዚ ሕጂ ዘሎ ኩነታት ንምርዳእ ነቲ ታሪኽ ክፈልጥ እደሊ?

ኣየናይ ህልዊ ኩነታት ኢዩ ኣገዳስነት ዘለዎ? ኣብ ኤርትራ ኹሉ ኩነታት ኣገዳስነት ኣለዎ። ምክንያቱ ኣብ ኤርትራውያን ግዜ ብገንዘብ ዘይኮነስ ብደም ኢዩ ዝልካዕ። እዚ ኸኣ ኤርትራዊ ክብሪ ኢዩ። ዳን-ኮኔል ብዛዕባ ምንባር ሰልፊ እንታይ ኢዩ ክፈልጥ ደልዩ? ልዒሉ ከም ዝተገልጸ ጴጥሮስ ሰሎሞን ካብ ኩናት ወደብ ባጽዕ 1977 ምሉእ ሓበሬታ ይህቦ ከም ዝነበረ ጠቐሱልና ኣሎ። ሕጂ እንታይ ሓድሽ ክሰምዕ ይደሊ ስለ ዘሎ ኢዩ? ዶስ ብጉልባብ እዚ ምስጢራዊ ሰልፊ ዝበሃል ዘሎ መመልከቲቶ የእዳው፡ ናብ ሉሉያት ሰባት ክውርወራ ስለ ዝተደልያ ኢዩ?

ኣብ 70 ታት ኣብ ህዝባዊ ግምባር ብኸምዚ ድዩ ዝስራሕ ነይሩ? ሽዑ ባጀት ነይርኩምዶ? ንገንዘብ

ብዝምልከት መን ይቆጸጸሮ ነይሩ? ክፍልታት ነይረናኹም ነቲ ግምባር ዝመርሕ ፖለቲካዊ ቤት ጽሕፈት 'ውን ነይርኩም፡ ብዛዕባ ገንዘብ ዝምልከት ተዘራራብኩም ትፈልጡ ዶ?

ብርሃነ:- እው:: ኣብ 70 ታት ጸብጻብ ክንገብረሉ እንኸእል ፍሉጥ ናይ ገንዘብ ምንጫ ኣይነበረን:: ካብ ህዝባዊያን ማሕበራት: ሓደ-ሓደ ጊዜ እውን ካብ ዘይመንግስታውያን ማሕበራትን መንግስታትን ገንዘብ ይእከብ ነይሩ:: እንተወሓደ ኣብ ፖለቲካዊ ቤት ጽሕፈት ዝነበረና ነቲ ዝእከብ ዝነበረ ገንዘብ ንፈልጦ ነይርና:: ኣብ ምንታይ መዓላ ከም ዝወግለ እውን ንፈልጦ ነይርና:: እዝን-እትን ዝኣክል ገንዘብ ኣብ ከምዚ ክፍልታት ውዲሉ:: እዝን-እዝን ንመግዝኢ ኣጽዋር ውዲሉ ዝብል ንፈልጥ ነይርና:: ምምይያጥ ስለ ዝነበረ ንፈልጥ ነይርና::

ጴጥሮስ:- ከም ዝመስለኒ እዚ ኣብ መጀመርያ ጠጠው ከም ዝብለ'ዩ: ምናልባት ከምዚ እም ዝኣመሰሉ ነገራት ኣብ 83 እንተበዝሐ ድማ ኣብ 84 ነይሮም::

ብርሃነ:- ምናልባት ክሳብ 85-86 ነይሩ::

ጴጥሮስ ሰሎሞንን ብርሃነ ገረዝጊሄርን ኣብ'ዛ ነጥቢ እዚኣ: ብምሓር ዓሎቕ መልሓሶም ባዕሎም ብዝፈነወዎ ቐላት ዝተለብለቡ ይመስሉ:: ምክንያቱ ባዕላቶም ነቲ ዝሰርሕሉ ዝነበሩ ኣገባብ ቃልሲ ኢዮም ዘኸውርዎ ዘለው:: ብመጀመርያ ብቐዳምነት ድሕሪ 1ይ ውድባዊ ጉባኤ ህዝባዊ ግምባር ካብ ዘተኣታተዎ ሓድሽ ውደባ እንተነይሩ: ነቲ ናይ ተዋጋኢ ሰራዊት ሓይሊ ካብ እዚ ቦጦሎኒ ናብ ብርጌድ ከሰጋግሮ እንከሎ: ኣብ'ቲ ኻልእ ክፋል ምሕደራ ኸኣ ሓደ ክፍሊ ቐጠባ ዝብሃል ዓቢ ክፋል ናይ'ቲ ውድብ ዘቐመ ትካል: ብሓደ ኣባል ፖለቲካዊ ቤት ጽሕፈት ከም ዝምራሕ ገይሩ ዝመደቡ:: እዚ ክፍሊ እዚ ኸኣ: ኣብ ትሕቲኡ ዝተፈላለዩ ብጨናፍር ዝጽውዓ ዝተፈላለዩ ኣካላት ነይረነኦ:: ንምዝክኻር ዝኣክል:- 1.መንግስቲ 2.ሕርሻ 3.ወትሃደራዊ ዕጥቅን ስንቕን 4.ኢደ ስርሓት 5.ንግዲ 6.ህንጻ 7.ክፍሊ ገንዘብ (ፋይናንስ) ዝበሃላ ኣብ ትሕቲ ክፍሊ ቐጠባ ዝመሓደራ ጨናፍር ነይረነኦ:: እቲ ንባጀት ዝምልከት ናይ'ቲ ውድብ ኣሰራርሓ ኸኣ በዚ ክፍሊ ገንዘብ (ፋይናንስ) ዝበሃል ጨንፈር ይሰራሕን ይኸለስን ነይሩ:: ካብ'ታ ዝደቐቐት ሳንቲም ክሳብ'ቲ ዝለዓለ ጥርዚ ገንዘብ ማለት:- ከም'ቲ ካብ መርፍእ ክሳብ መድፍዕ ዝዓይነቱ ቁጽጽርን መደብን ውጥንን ይወጸሉን ይካየዱሉን ነይሩ ጥራይ ዘይኮነ: ሓደ ክፍሊ ቁጽጽር (ኦዲት) ዝብሃል 'ውን ነይሩዎ ኢዩ:: ስለ'ዚ ጴጥሮስ ሰሎሞንን ብርሃነ ገረዝጊሄርን ነዚ ዝዚፍ ኣሃዱ ናበይ ኢዮም ክቐብርዎ ደልዮም ዘለው?

ጴጥሮስ:- ድሕሪ'ዚ ዋላውን ኣብ ኣኼባታት ነዚ ብዝምልከት ዝፍለጥ ኣይነበረን:: ኣብ'ቲ እዋን ገንዘብ ነይሩ:: ምንጭ ካበይ ምዃኑ ዘይፍለጥ: ንመዐደጊ ኣጽዋር ዝውዕል ብዙሕ ገንዘብ ነይሩ::

ኣብ ህዝባዊ ግምባር: ኣታዊ ይኹን ወጻኢ ዝኸውን ናይ ገንዘብን ንብረትን: ኣመጸጽኣኡን ኣወጸጽኣኡን ብዝርዝርን ብደቂቕን ጸብጻብ ይግበር ነይሩ ኢዩ:: ኣብ ድምጺ ሓፋሽ ወፊያ ሓንቲ እንቋቐሖን: ክሳብ ሚልዮናት ዶላርን ይንገረሉን ይምዘገቡን: ቁጽጽር ይካየዱሉን ነይሩ ኢዩ:: ንምንታይ ሸፈጥ ኢዩ ሕጂ ብኣሉታ ዝዘረበሉ ዘሎ? ንተግዘብ::

ዳን-ኮኔል:- ኣብ ክፍላ 80 ታት ድዩ ነይሩ?

ብርሃነ:- ብውሕዱ ኣብ 84 ን 85 ን::

ጴጥሮስ:- ኣብ መወዳእታ 80 ታት:: ስለ'ዚ ከም ዝመስለኒ እዚ ዓይነት ባህሊ ብሓደ ለይቲ ዝበቐለ ኣይኮነን:: ቀስ ኢሉ ድማ ኣብ 90 ታት ደው ኢሉ::

ዳን-ኮኔል:- ኣብ 80 ታት ገንዘብ ካበይ ይመጽእን? ኣብ ምንታይ ይውዕልን? ዝፈልጥ መን ነይሩ? ኢሰያስ ጥራይ?

ዳን-ኮኔል ዕላማ መልእኽቲ ስለያኑ ንምትግባርን፡ ነቲ ኣውራ ርእሲ ናይ'ቲ ግምባርን መንግስትን ክሃርም ስለ ዝደለዩ ኢዮ፡ ኣርጊዶ ነቲ ዘይለ ናይ ተሓታትነት ሕቶ፡ ናብ ፕረዚደንት ኢሲያስ ኣፈወርቂ ንምድርባይ ዘቕርባ ዘሎ፡ እስከ ምላሽ ጳጥሮስ ሰሎሞን ንከታተል፡-.....

ጳጥሮስ፡- ግርም እቲ ወፊያ ፍሉጥ ነይሩ፡ እቲ ሓገዝ ፍሉጥ ነይሩ፡ እዚ ኢዮ፡.....

"እቲ ወፊያ ፍሉጥ፡ እቲ ሓገዝ ፍሉጥ፡" ካብ ነበረ፡ ናበይ ወጺኡ ናበይ መግላ ውዲሉ 'ውን ዘይፍለጠሉ ኣሰራርሓ ኣይነበረን፡ ንምንታይ ኢዮ ነዛ ነጥቢ እዚኣ ምኽሓድ ዝድለ ዘሎ? ነስተብህለሉ፡-.....

መሓመድ ስዒድ ባረህ

ዳን-ኮኔል፡- ኣብ'ቲ 11 ወይ 12 ኣባላት ዘለዉዎ ማእከላይ ሽማግሌ ናይ'ቲ ሰልፌ ኸኸ?

ብርሃን፡- ከምኡ ይመስለኒ፡፡

ዳን-ኮኔል፡- ብጀካ መሓመድ ስዒድ ባረህ፡ ኣባላት ማእከላይ ሽማግሌን ኣባላት ፖለቲካዊ ቤት ጽሕፈትን ሓደ ድዮም ነይሮም?

ኤርመያስ ደበሳይ (ፓፓዮ)

ጀነራል ዑቕብ ኣብርሃ

ኣብዚ ነጥቢ እዚ ዳን-ኮኔል ኩላትኩም ነጻ ኢኹም ነይርኩም፡፡ ነዚ ናይ ገንዘብ እትዋትን ቁጽጽርን ካባኻትኩም ብቐረባ ዝቐጸጸሮ ዝነበረ ሰውእ መሓመድ ስዒድ ባረህ ኢዮ ነይሩ ኢዮ ክብሎም ደልዩ ዘሎ፡፡ ንምንታይ ነቲ ብቐረባ ኣብ እትዋት ገንዘብ ግቢ ግደ ዝነበሮ ኤርመያስ ደበሳይ (ፓፓዮ) ዘይጠቐሱ፡፡ ድሮ ኣብ ቀይዲ ኣትዩ ስለ ዝነበረ እሞ እቲ ካልእ ምስጢር ከይገማዳሕ ስለ

መስፍን ሓጎስ ዝተደልዩ ዝተደልዩ ድዮ? ሰውእ መሓመድ ስዒድ ባረህ ነቲ ብመንገዲ በዓል ጳጥሮስ ሰሎሞን ዝተወደበ ምንቅስቃስ ጉጅለ 15

ስለ ዘይተቐበሎ ንምንጻሉ ዝካየድ ዝነበረ ጎስጓስ ዶ ኸን ይኸውን? ስለምንታይ ክሳብ 1979 ነቲ ናይ ቁጠባ ሓላፊ ዝነበረ መስፍን ሓጎስን፡ ደሓር 'ውን ኣብ ጽባሕ ነጻነት ብዑቕብ ኣብርሃ ዝተመርሐ ትካል፡ ነቲ ቁጽጽር ተሓታትነት ዝዘነበ ናብዞም ሰባት ዘዩዎ-ደቕቕዎ፡ ምስጢር ናይ'ቲ እከይ ውዲት ዕላማ ዘሎ ገመድ መሸንቆቛ ናበይ ገጹ ክኸይድ ኢዮ? ኩነታት ንከተሎ ጥራይ>>>>>>>>

ብርሃን፡- ካብ 1987 ዘሎ ካልኣይ ናይ ስልጣን ግዜ፡ ማእከላይ ሽማግሌ ናይ'ቲ ሰልፍን፡ ፖለቲካዊ ቤት ጽሕፈት ናይ'ቲ ግምባርን፡ 34 ወይ 35 መግልታት ብሓደ ይእከቡ ነይሮም፡፡ ክልቲኦም ኣካላት ሓደ ኢዮም ነይሮም፡፡

ብሓደ ዝእከቡን ዝሰርሑን እንተነይሮም፡ ተሓታትነቶም ኣብ ጽቡቕን ኣብ ሕመቕን ንምንታይ ብማዕረ ዘይረኣዩዎ በዓል ብርሃን?

ዳን-ኮኔል፡- መሓመድ ስዒድ ባረህ ኣባል ፖለቲካዊ ቤት ጽሕፈት ኣይነበረን ዲዩ?

ብርሃን፡- እወ ድሕሪ 87 ኣባል ማእከላይ ሽማግሌ ናይ'ቲ ሰልፌ ኮይኑ ኣይተመርጸን፡፡

ዳን-ኮኔል፡- ኣባል ማእከላይ ሽማግሌ ኮይኑ ኣባል ፖለቲካዊ ቤት ጽሕፈት ዘይነበረ ሰብ ኣሎ ዲዩ?

ብርሃነ:- እወ ኣነ ኣባል ማእከላይ ሽማግሌ ኮይን፡ ኣባል ፖለቲካዊ ቤት ጽሕፈት ግን ኣይነበርኩን።

ጳጥሮስ:- ካልኣት 'ውን ነይሮም።

ብርሃነ:- ሃይለ (ቻይና): ተኸላይ ሃብተስላሴን ሳልሕ ሕሩይን፡ ኣብ 1987 ቁጽሪ ኣባላት ፖለቲካዊ ቤት ጽሕፈት ናብ 9 ወሪዱ።

ዳን-ኮኔል:- ስለ'ዚ 8 ካብዚኣም ኣባላት ማእከላይ ሽማግሌ ነይሮም። ከም'ውን መሓመድ ሰዒድ ባርሀ ኣባል ሰልፊ ኮይኑ ኣባል ማእከላይ ሽማግሌ ኣይነበረን።

ዳን-ኮኔል:- ስለምንታይ ኢዩ ናብ መሓመድ ሰዒድ ባርሀ ዝጸቅጥ ዘሎ? ነቲ ጥምረት ናይ'ቲ መሪሕነት ንምክፍፋልን፡ ኣብ ውሽጢ እቲ ስሙር ኣመራርሓ ነቓዕ ንምፍጣርን ኢዩ ዝጸዕር ዘሎ?

ትማሊ ሸሪፎ:- "ነቲ ሰልፊ ንምፍራስ ውሳኔ ኣይተበጽሐን። ኣብ ኣፍጻሚት ኣኼባ ብምክያድ ንጥፊታት ናይ ጥህዮታት ንምድሰካል ግን ዝርርብ ተገይሩ፡ እንተኾነ ማእከላይ ሽማግሌ ናይ'ቲ ሰልፊ ብዘይ ሰልፊ ኣኼባ ቀጸሉ፡ ብመሰረቱ ልክዕ ከም ፖለቲካዊ ቤት ጽሕፈት፡ ማእከላይ ሽማግሌ ስጋብ 94 ቀጸሉ፡ ደሓር ነቲ ሰልፊ ንምዕጻው ኢሲያስ በይናዊ ስጉምቲ ወሲዱ" ኢሉኒ። እዚ ሓቅነት ኣለዎ ዶ? ወይስ ካልእ እተፈልየ ተዘክሮ ኣለኩም?

ጳጥሮስ:- እወ ብጭቡጥ ነቲ ሰልፊ ንኸብቅዕ ኣይወሰናን። ኣብ'ቲ እዋን ዝነበረ ባህርይ ናይ'ቲ ጸገም ተመያይጥና፡ ሓደ ካብኡ ብዙሓት ካብ ነዊሕ ኣባላት ናይ'ቲ ግምባር ዝኾኑ ሰባት፡ ኣባላት ናይ'ቲ ሰልፊ ስለ ዘይነበሩ፡ ኣባላት ክንገብሮም እውን ጸገም ስለ ዘይነበረ፡ እቲ ሰልፊ ትርጉም ስኢኑ። ምክንያቱ ኣባል ሰልፊ ንምኻን እቲ መምዘኒ ኣብ ንጹር ጸጋማዊ ኣተሓሳስባ እተሞርኮሰ ብምንባሩ ኢዩ።

ማሕሙድ ሸሪፎ

ልዒሉ ማሕሙድ ሸሪፎ፡ ብዘይ ዝኾነ ኣኼባን ምምይያጥን ኢሲያስ ኣፈወርቂ ብናይ ባዕሉ በይንኣዊ ውሳኔ፡ ንምዕጻው ናይ'ቲ ሰልፊ ስጉምቲ ወሲዱ ኢሉና። ጳጥሮስ ብወገኑ ህላዌ ናይ'ቲ ሰልፊ ንኸብቅዕ ኳ ኣብ ሓደ ውሳኔ እንተዘይበጸጸና፡ ብዙሓት ናይ'ቲ ግምባር ዝኾኑ ሰባት፡ ካብ ነዊሕ እዋን ኣባላት ናይ'ቲ ሰልፊ ስለ ዘይነበሩ፡ እቲ ህላዌ ሰልፊ ትርጉም ስለ ዘይነበሮ ትርጉም ስኢኑ ነይሩ ማለት እንታይ ማለት ኢዩ? እቲ ሰልፊ ኣብ ግብራዊ ስራሕ ዘይነበረ፡ ዘይተቐብረ ሬሳ ካብ ኮነ፡ ኣቐዲሙ ባዕሉ ብተግባር ንዝሞተ ሰልፊ፡ ኢሲያስ ኣፈወርቂ ብናይ በይኑ ውሳኔ ከም ዘደስከሎ ጌርካ ምቕራብ፡ ንምንታይ ንምብጻሕ ስለ ዝተደልየ ኢዩ ከምዚ ዓይነት ኣገላልጺ ዝወሃቦ ዘሎ? ከምኡ እንተኾይኑ ኸኣ፡ ኢሲያስ ኣፈወርቂ ብናይ ውልቁ ውሳኔ ዘደስከሎን ዘፍልሑን ሰልፊ ካብ ኮነ፡ ተራ ናይቶም ኣብ'ቲ ሰልፊ ኔርና ዝበሉና ዘለዉ ሓለፍቲ፡ ከም በዓል ማሕሙድ ሸሪፎ፡ ጳጥሮስ ሰሎሞን፡ ብርሃነ ገረዝጊሄር ተራ እንታይ ኢዩ ነይሩ? ሱቕ ኢሎም ይገተቱ ነይሮም ማለት ድዩ? ንምንታይ ሕጂ ብሕን ይዛረቡ ኣለዉ? ክምለስ ዘለዎ ጉዳይ ኢዩ ጥራይ ዘይኮነ፡ ንምንታይ ኣብዚ ተኣፋፊ እዋን፡ ምስ ሓደ ናይ ምዕራብ ጋዜጤኛን፡ ኣባል ማእከላይ ወኪል ስለዩ ኣሜሪካን (ማወስ) ብምኻን፡ ነዚ ምስጢር ዝብልዎ ይንስንስዎ ኣለዉ?

ዳን-ኮኔል:- እዚ ንጹር ጸጋማዊ ኣተሓሳስባ ዝብል፡ ክሳብ መወዳእታ 80 ታት ነይሩ ዶ?

ጳጥሮስ:- እቲ መምዘኒ ኣብኡ ተጻሒፉ ነይሩ። ገለ ሰብ ደሞክራሲያዊ ተባሂሉ ይምደብ። ኣብ'ቲ

ደሞክራሲ ዝብሃል ሰለስተ ደረጃታት ኣሎ። ደሞክራሲያዊ "ሀ" "ለ"ን "ሐ"ን ኣብ ትሕቲ'ዚ ሃገራዊ ዝብሃል ነይሩ። ኣብ ትሕቲ ሃገራዊ ዝብል ከኣ..... ዘይሃገራዊ ስጋብ ዝብል ይኸይድ።

ብርሃነ:- ዘይንጡፍ:-

ብፍጹም ሓሶት! ኣብቲ ዝነበረ መምዘኒ ሃገራዊ ወይ ዘይሃገራዊ ዝብል ኣይነበረን። እቲ ዝነበረ መምዘኒ ከምዚ ዝሰብኦ ኢዩ:- 1.ኣባል 2. ተሳታፊ 3. ወፊይ ዝብል ኢዩ ነይሩ። በዚ መምዘኒ እዚ መሰረት ብምግባር ከኣ: ናይ ሓላፍነት ምዕዳልን: ናብ ቤት ትምህርቲ ካድር ምልክትን: ኣባልነት ሰልፊ ምሕጻይን ይሰርሓሉ ነይሩ። እዚ ኣሰራርሓ እዚ ኸኣ ባዕሎም እዞም ሕጂ ዝነቐፍዎ ዘለዉ ኣባላት ተጋደልትን መሪሕነት ግምባርን ሰልፍን ብኣንጻር ገይሮም ከቐርብዎ ምፍታኖም: ነቲ ዘካይድዎ ዝነበሩ ቻልሲ ብጉጤት ገይርካ ምጉራፍ ኢዩ ዝምሰል።

ጴጥሮስ:- ከምኡ ዝኣመሰሉ ነገራት ስለ ዝኾነ: ነቲ ሰብ ስጋብቲ ደረጃቲ ትከታተሎ: ሃገራዊ እንተ ድኣ ኢልካ ህዝባዊ ግምባር ኢዩ ማለት ኢዩ። ገለ ስራሕ ትሰርሕ ደሓር ነቲ ሰብ ቀዳማይ ደረጃ: ካልኣይ ደረጃ ደሞክራሲያዊ ይኸውን። ኣባል ናይቲ ሰልፊ ይኸውን። ከምኡ ዝኣመሰለ ነገር ነይሩ። ናይቲ ግምባርን ሰልፍን ፖለቲካ: ኣብ ሓደ እዋን ክፍለ ዘይከኣል ኮይኑ ስለ እተቐልቐለ: እቲ ሰልፊ ትርጉም ዘይብሉ ኮይኑ።

ምስ ግዜ ዘየሳርሕ ኣብ ዝኾነሉ እዋን: እቲ ሰልፊ ትርጉም ዘይብሉ ኮይኑ ንምባል: በቲ ዝካየድ ዝነበረ ተወፋይነትን ዝኸፈል ዝነበረ መስዋእትን: ዕዘት ኣመራርሓ ዝፈጠሮ ስልጡን ኣካይዳ: ነቲ ናይ ሰልፊ ግደ ስለ ዝቐተሎ: ሰልፊ ባህላዊ ኮይኑ ቂሂሙ ተረፉ።

ኣብ ኩሉ ነገር ሃገራውነት ንደፍእ ነይርና። ኣብ ታሪኽና ዘለዉ ጀጋኑ እንዳልዓልና ብናይ ፖለቲካዊ ጽሑፋትናን መጻሕፍትና: ሃገራውነት ንፈጥርን ንድርኽን ነይርና። ብዛዕባ ለኒን ምዝራብ ኣጃሪጽና። ድሩዕ: ብዛዕባ ሰገነይቲ: ብዛዕባ እቶም ኩሎም ኣንጻር ኢጣልያ እተዋግኡ ሓርበኛታት ይዛረብ ነይሩ።

ሃይለ ወልደትንሳኤ (ድሩዕ)

ህዝባዊ ግምባር ሓደ ምእኩል ናይ ኣሰራርሓ ትልሚ ኢዩ ዝኸተል ነይሩ። ድሕሪ 2ይ ወ-ዳባዊ ጉባኤ ኩሉ እቲ ንናይ ወጻኢ ሃገራት ዝምልከት ተሞኩሮ ሰውራታት ከም ዘለዎ እንክሎ: ዝያዳ ነቲ ቀንዲ ሃገራዊ ክብርታትና ከዕዘዝ ዝኸለል: ንታሪኽን ጅግንነትን ምትእስሳር ታሪኽ ቃልስና ብዘነጸር መንገዲ ክኸለስ ስለ ዝነበሮ: ከምቲ ኣብ 1985 ሓደ ናይ ቤት ፍርዲ ኣካል ብምቕም: ድሕሪ ነጻነት ከሳርሐ ዝኸለል ሕግታት ኣብ ምንጻፍ ዝሰርሕ ዝነበረ: ነቲ ናይ ፖለቲካ ትምህርትን ታሪኽን ብዝምልከት ከኣ: ሓደ ናይ ምርምር ኣካል ብምቕም: ሓደሽቲ መጻሕፍቲ:- ከም ታሪኽ ሰውራ ኤርትራን ምዕባሌታቱን: ተራ መንእሰያት ኣብ ቃልሲ: ታሪኽ ቃልሲ ወለዶታት ኤርትራ: ዝብል ዝተፈላለዩ መጻሕፍቲ ብምሕታም ኣስተምህሮ ይህብ ነይሩ። ኣብዚ ኸኣ ንኹሎም ጀጋኑ ኤርትራውያን ብማዕረ ዝትረኽሎም ዝነበረ ውድብ: ሕጂ ጴጥሮስ ሰሎሞን: ሃይለ ወልደትንሳኤ (ድሩዕ) ብዛዕባ ሰገነይቲ ይዛረብ ነይሩ ማለት እንታይ ማለት ኢዩ? ሃይለ ወልደትንሳኤ (ድሩዕ) ዓዱ ኣብ ኣውራጃ ኣከለ ጉዛይ ስለ ዝኾነ: ብዛዕባ ኣውራጅኡ ጥራይ የስተምህር ነይሩ ድዮ ክብለና ዝደለ ዘሎ? በዚ መሰረት ከኣ ሃይለ ወልደትንሳኤ (ድሩዕ) ኣውራጃዊ ኢዩ ነይሩ ኢዩ ዝበሃለና ዘሎ ማለት ኢዩ። ከምዚ እንተኾይኑ 'ሞ: እዞም ጉጅለ 15 ተባሂሎም ዝጥቀሱ ዘለዉ ባእታታት: ሕዱር ውሽጣዊ ሕግምም ቀሪጽዎም እምበር: ናይ ብሓቂ ንሃገር ዝጠቐም ክእረም ዘለዎ ጌጋታት ስለ ዝረኽቡ: ነዚ ንምእራም ኢሎም ከኣ ይቐደሙ ከም ዘይነበሩ ኢዩ ዘነጸረልና ዘሎ። ካብቲ ኣበሃህላኦም ኣውራጃ ማእከል ዝገበረ: ምክንያቱ ባዕሎም ብቐሎም: ሃይለ ወልደትንሳኤ (ድሩዕ) ናይ ከባቢ ዓዱ ሰገነይቲ ጥራይ ምምሃር ጀሚሩ ክብሉ እንክለዉ: ኣውራጃዊ ኮይኑ ኢዩም ዝብሉና ዘለዉ: ባዕልና ዘይኮነ ባዕሎም ኣባላት ጉጅለ 15 ፈሪጀምም ኣለዉ።

ስለዚህ መራሕቲ ናይተን ሞህታት ናይ ውልቆም ሕነ ንምፍፍይ፡ ሸፈጥ ይፍጽሙ ነይርዎም። ሞህታትን ንገለ ሰባት ንፋዓት ተሞሳእቲ ክንሰም፡ ንዓመታት አባላት ናይ'ቲ ሰልፊ ከም ዘይኮኑ ይገበርዎም። ስለ ዝኾነ ነዚኣም ከምዚኣም ዝኣመሰሉ ንጡፋት ሰባት፡ አባላት ክኾኑ ክውስን ዘለዎ ናይ ዞባ ሞህታት፡ ወይ ዞባዊ ኮሚቴ ዘይኮነስ፡ ማእከላይ ሽማግሌ ክኸውን ከም ዘለዎ ኣብ መደምደምታ ተበጺሑ።

ስለዚ ሃይለ ወልደትንሳኤ (ድሩዕ) ነቲ ዝነበሮ ስልጣን ተጠቐሙ፡ መፍደዩ ሕነ ናይ ዝነበሮ ጸገማት ይጥቀሙሉ ነይሩ። ካልኣት ተመሳሳሊ ከምዚ ዓይነት አባላት ይኸተሉ ስለ ዝነበሩ፡ እቲ ሰልፊ ትርጉም ኣይነበርን ኢዮም ዝብሉና ዘለዉ። እሞ እቲ ሰልፊ ፋይድኡ ከምዚ ካብ ኮነ ኢሲያስ ኣፈወርቂ ነዚ ሰልፊ እንተኣደሰከሎ ኣብ ምንታይ ኢዩ ሓጥያቱ?

ስለዚ እቲ ናይ ጸጋም ስነ ሓሳብ ጠፊሹ ምብራቕ ኤውሮጳ ተኣልዩ ማርክሲዝት ቅርጽ ምሉእ ብምሉእ ስለ ዝቐየረ፡ ከም ሞዴል ክውሰድ ዝከኣል ነገር ኣይነበረን። እቲ ስነ ሓሳብ ትርጉም ዘይብሉ ኮይኑ፡ እቲ ውድብ ንገዛእ ርእሱ ብዙሕ ጸገም ነይርዎ።

እቲ ውድብ ዘይኮነ ጸገም ነይርዎ? ገለ ካብቶም ኣብ መሪሕነት ተቐማጥኩም ዝነበርኩም ኢኹም ነቲ ውድብ ጸገም ኮይንኩም ነይርኩም። እንተዘይ ኮይኑ እቲ ውድብ ጸገም እንተ ዝነበሮ ነይሩ፡ ናብ ነጻነት 'ውን ኣይምበጽሑን። እቲ ጸገም ባዕሉ ኣብ ዝብጸሕ ከይበጽሑ እንከለ ምወሓጥ ነይሩ።

ስለ ዝኾነ ነዚ ቃልሲ ክሳብ ሃገራዊ ናጽነት ከቐጽለና ናብ ዝኸኣል ነገር ክንቅይሮ ኣለና ኢልና። ከም ዝመስለኒ ብዛዕባ ማሕበራዊ ፍትሒ ገለ ተመያይጥና፡ ማሕበራዊ ፍትሒ እንታይ ማለት ኢዩ? ክንገልጽን ከነጽንዖን ኣለና ኢልና ንዕኡ ንግበር ተበሃሊልና።

ይኹን ድኣ ምበር ስጋብቲ እዋን ኣብ ታሕተዎይ ጽፍሒ ናይ'ቲ ሰልፊ ዝነበረ ምንቅስቃስ ትርጉም ኣይነበርን። ከም ዝመስለኒ እቲ ዝወሰናዮ እዚ ኢዩ። ብዛዕባ እቲ እተኻየደ ክትዕ ዝዝክሮ እዚ ኢዩ። ብርሃኑ፡ ክትእርመኒ ትኸኣል ኢኻ።

ብርሃኑ፡ ከምቲ ኣብ መጽናዕትኻ ዘቐረብኻዮ፡ ኣነ እውን ከም ዝዝክሮ፡ ካብ መወዳእታ 75 ኣትሒዙ ሰልፊ መሪሕ ተራ ተጻዊቱ ኢዩ። ካብ ሞህታት ስጋብ ማእከላይ ሽማግሌ ኣዘዩ እተወደበ ቅርጺ ነይርዎ። ጸገም ክፈጥር ዝኸኣል ብዙሕ ኣባል ኣይነበርን። ብጭቡጥ ኣባላቱ ኣብ ኩሉ መዳይ መሪሕ ተራ ነይርዎም። ምስ ግዜ ግን ኣባላቱ እናበዘሉ ስለ ዝኸዱ፡ ብፍላይ ምምልማል ኣባላት ጸገም ክፈጥር ጀሚሩ፡ ገለ ኣባላት ሰልፊ ዘይኮኑ፡ ካብ ኣባላት ሰልፊ ንላዕሊ ንጡፋት ነይርዎም። ምስጢር ሰልፊ እውን ክሉሑኽ ጀሚሩ። ገለ ሰባት ህላው ናይቲ ሰልፊ ብገለ መንገዲ ፈለጦም።

ከምቲ ጳጥሮስ ዝበሎ ናይ ስነ-ሓሳብ (ኣይድዮሎጂ) ጸገም እውን ጀሚሩ፡ ሶቭየት ሕብረት ኣብ ኢትዮጵያ ምትእትታው እንዳገበረት ክንሳ ንድግፋ ነይርና። ይኹን ድኣምበር ኣብ 1987 ኣብ ካልኣይ ውድባዊ ጉባኤ፡ ድሕሪ ክትዕ ንሶቭየታውያን ኣወጊዝናዮም። ስለ ዝኾነ ከምቲ ዝበልካዮ ኣብ መወዳእታ 88 መጀመርያ 89፡ ኣብ ኣፍፍባት ተኣኪብና። ጉዳይ ሰልፊ ኣጸጋሚ ይኸውን ኣሎ ኢልና። ኣብ ንጥፊታቶም ኣባላትን ዘይኣባላትን ሰልፊ ንምፍላዮም ኣጸጋሚ ነይሩ፡ ኩሉ ሰብ ደሙ ይኸፍልን ይስዋእን ነይሩ።

ብሓቂ ኣብ መጀመርያ በቲ ቅኑዕ መንገዲ ዝመርሕ እተወደበ ሓድነት ክህልወና ነይርዎ። ኩሉ ደሙ ይኸፍል ስለ ዘሎ፡ ኣባልን ዘይኣባልን ንምምማይ ኣዘዩ ኣጸጋሚ ነይሩ። ስለ ዝኾነ ናይ ሰልፊ ንጥፊታት ብምድስካል፡ ኣብ መጻኢ ነዚ ጸገም ብኸመይ ክንፈትሖ ከም እንኸኣል ከነጽንዖ ነይርና። ስለዚ ድሕሪ 89 ኣብ ኣኼባ ኣፍፍባት ውሳኔ ማእከላይ ሽማግሌ እዚ ኢዩ ነይሩ።

ደሙ ዝኸሰከሰ ሓርበኛ

ብርግጽ ደሙ ይኸፍልን ይሰዋእን ነይሩ። ሓያልነት ናይቲ ውድብ ካብ እተረጋገጸ፡ ደረተ ትርኢት ናይ ዓወት ምላእ ብራቕ ጸሓይ ካብ ተገምገመት፡ ሰልፊ ኣብቂዑ ምባሉ ኣሰያስ ኣፈወርቂ እንታይዩ ኣበሰኡ? ምስቲ ኣብ ላዕሊ ዝተገብረ ኣገላልጻ ብርሃን፡ ምስዛ ሕጂ ዝገልጸ ዘሎ ሓረግ ኣይትሳነን ኢያ ጥራይ ዘይኮነ፡ ትዋቓዕ 'ውን ኢያ። "ኣብ ኣኼባ ናይ ኣፍዓበት ሰልፊ ክድስክል ሓባራዊ ውሳኔ" ካብ ነበረ፡ ንምንታይ ኢሰያስ ኣፈወርቂ ብበይንኣዊ ውሳኔ ኣደስኪሉዎ ተባሂሉ? ናይ ኣነ ርእሲ ኹሉ ጠባይ ክወገቦ ተደልዩ? ክትበልዓ ዝደለኻ ኣባገምባሕ ዛግራ ትብላ ኢዩ ዘሎ እቲ ነገር፡-.....

ድሕሪ 89-90 ነዚ ኣመልኪትና ኣኼባ ኣካይድና። ድሕሪ ነጻነት ከምኡ ቀጸሉ። ድሕሪ ናጽነት ሽዑ ንሽዑ ማለት፡- 90-91 ናይ ሰልፊ ይኹን ናይ ኣባላት ኣኼባ ኣይተኸየደን። ዋላ 'ኳ ሰባት "ንምንታይ ዘይንእኩብን ዘይንዘራረብን" እንተበሉ፡ ነቲ ጸገም ብኸመይ ንፈትሖ ምይይጥ ኣይተገብረን። ደሓር "ኣኼባታት ጸገም ኣይፈትሖን ኢዩ። እዚ ኣንፈት ምጥፋእ ኢዩ። ምስ"ቲ ገጢሙና ዘሎ ጸገም ዘተኣሳስር የብሉን።" ተባሂሉ።

እወ ሓቂ። ካብ ጉይይ ምውዓል ክሳድ ምሓዝ። ኣብዚ ምስ ዳን-ኮኔል እተካይድዎ ዘለኹም ቃለ መሕትት 'ውን እኮ፡ ኣንፈትኩም ስለ ዝጠፍኣኩም ኢኹም ለለ እትብሉ ዘለኹም እምበር፡ ነቲ ካብ ነዊሕ እዋን ዝኣከብኩምን ዝጠጃእኩምን ሕግም፡ ኣብ ኣኼባ ምስ መሳርሕትኹም ብጸትኩም እንተተደግሕዎ ኔርኩም፡ ካብቲ ዘጋጠመኩም ኣንፈት ምጥፋእ ምደሓንኩም፡ ብሰላኹም ከኣ ካብዚ ሕጂ እንኸዶ ዘለና ሓዲድ ኣይመድልሃጸትኩምን ነይራ። ካብ ምስ ሓደ ዘይምልክቶ ናይ ምዕራብ ጋዜጤኛ ምልፍላፍ፡ ውሻጣዊ ጉዳይካ ናብ ዘይምልክቶ ጎናዊ ሓይሊ ምዝራው፡ ባብ ቤትካ ባዕልኻ ከተርሕዎን ክትዓጽዎን ዘምሕር ነይሩ።

ዳን-ኮኔል፡- ሓንሳብ! ሓንሳብ! መን ኢዩ ከምኡ ዝበለ?

ብርሃን፡- እቲ ፕረሲደንት። ምክንያቱ ኣብ ሰልፊ ጥራይ ዘይኮነ፡ ኣብቲ ግምባር ኣብ ዝግበር ዝነበረ ኣኼባታት ተመሳሳሊ ሕቶ ይለዓል ነይሩ።

ኢሰያስ ጽቡቕ ኣሎ። ኣኼባታት ኣይኮነን ንሽግራት ዝፈትሖ። ውጺኢት ናይቲ ኣኼባ ምቕባልን ዘይምቕባልን ኢዩ ነቲ ሽግራት ዝፈትሖ። ኣኼባ ንሽግራት ዝፈትሖ እንተዝነበር፡ ምስ ዳን-ኮኔል 'ውን እኮ ዕጽው ኣኼባ ኢኹም ኣካይድኩም ዘለኹም፡ ግን መፍትሒ ኣይኮነን ትምህዙ ዘለኹም፡ መፍትሒ ኩሉ ግዜ፡ ምቕባል ናይቲ ልባዊ ውጺኢት ኣኼባን፡ ምቕያድ ሕግን-ሕጋጋቱን ኢዩ። በዚ ተቐይድኩም ዶ ኣይተቐየድኩምን። ሓደ መርኣያ ዘይምቕያድኩም፡ ምስ ዳን-ኮኔል እትገብርዎ ዘለኹም ዘይሕጋዊ ምስጢራዊ ምልልስን ምግምዳሕ ዘረባን ኢዩ።

ዳን-ኮኔል፡- ኢሰያስ "ኣኼባ ጸገም ኣይፈትሖን" ይብል ነይሩ!!! ብኸብረትካ ድገመለይ?

ብርሃን፡- እወ ኣኼባ ጸገም ኣይፈትሖን ይብል ነይሩ። ድሕሪ ነጻነት ካብ ዘጋጠመና ብዙሓት ኣባላት ሕቶ የቕርቡ ነይሮም። ኣብ ገለ ኣጋታሚታት ኢሰያስ "ኣኼባ ስለ ዘየካየድና ኣይኮነን እቲ ምክንያት፡ ኣብ ኩላትና ምጥፋእ ኣንፈት ስለ ዘሎ ኢዩ" ኢሉ።

ራኢ ዘለዎ መራሒ ኢዩ ናብ ካልኦት ቅድሚያ ምቕሳፍ፡ ናብ ነብሱ ኢዩ ዝቕስራ። ብርሃን ነቲ ኹሉ ጉድለት ናብ ኢሰያስ ክድርብዮ ክደሊ እንከሎ፡ ኢሰያስ ከኣ እንተላይ ንነብሱ ኣብቲ ሽግር ከቲቱ ኢዩ ኣኼባ ብምክያድና ኣይኮነን። እቲ ሽግር ዝፍታሕ፡ መፍትሒ ሓሳባት ብምቕራብናን፡ ብእኡ ብምቕያድናን ጥራይ ኢዩ። እቲ ዘለና ሽግር ዝፍታሕ፡ ስለዚ ጸገምና ኩላትና ነስምረላ፡ ኣብዚኣ ኩላትና ኣንፈትና ስለ ዘጥፋእና ኢዩ እቲ ጸገም ኢሉ ኢሰያስ። ንሕና ኸኣ ኣገናዕ!!!

ንብሎ።

ስለ ዝቸነ ንሰልፊ ብዝምልከት፡ ነቲ ጸገም ብኸመይ ንፈትሖ ኣይተዛረብናን። ኣብ ሳልሳይ ጉባኤ ከምዝነ ከምትን ነይሩ ኢልና ክንዘራረብ ምኽኣልና ነይርና። ነቲ ሰልፊ ነፍርሶ ኣለና። ወይ ካልእ ኣማራጺ እንተድኣ ነይሩ ክንካታዓሉ ንኸእል ነይርና። ኣባላት ሰልፊ ናብ ዘይኮኑ ክንብትኖን፡ ምስኦም ክንመያየጥን ምኽኣልና፡ ይኹን ድኣ ምበር ኣይተዘራረብናሉን።

ናብ ሓደ ኣብቲ ቻልሲ እጃም ዘይብሉ ናይ ምዕራብ ጋዜጤኛን፡ ማእከል ወኪል ስለያ ኣሜሪካ (ማወስ) ዝኾነ ዳን-ኮኔል፡ ካብ ተዘርወን ካብ ተብተነን፡ ነቲ መስዋእቲ ዝኸፍል ዘሎ ተጋዳላይ፡ ነቲ ኣሎ እትብልዎ ክስተት ብኣገባብ ምሕባሩ እንታይ ጸገም ምፈጠረ፡ ዝኾነ ጸገም እምበይምተፈጥረን፡ እቲ ሽግር ሕልሚ ናይቲ ሕዳር ምንባር ኣብ ስልጣን ኢዩ ኣበዚ ኣብጸሕኩም።

ዳን-ኮኔል፡- ክትመያየጡ ኩልኩል ድዩ ነይሩ?

መን በለ?

ብርሃነ፡- ኣይፋሉን ኩልኩል ኣይነበረን። ብርግጽ ድሕሪ ናጽነት ሽዑ ንሽዑ ኣንፈት ኣጥፊእና።

ልዒሉ ጳጥሮስ ይኹን ብርሃነ ዝገለጽዎ ኢሲያስ "ምጥፋእ ኣንፈት" ኢዩ ኢሉና ኢሎም። እንተኾነ ዳን-ኮኔል ክትመያየጡ "ኩልኩል ድዩ ነይሩ?" ኢሉ ኣብ ዝሓተተሎም እዋን፡ "ኣይፋሉ ኩልኩል ኣይነበረን።" "እቲ ጸገም ድሕሪ ናጽነት፡ ሽዑ ንሽዑ ኣንፈትና ስለ ዘጥፋእና ኢዩ" እቲ ጸገም ተከሲቱ ይብሉና ኣለዉ። ኣብዚ ተሓታትነት ናይዚ ኣንፈት ምጥፋእ መን ኢዩ ዝስከም? እቲ ነቲ ኹነት ክፈትሕ ዘይበቐዎ ኣካል ዶ? ዋላ ነቲ ኣንፈት ምጥፋእ ምህላዉ ተገንዚቡ መፍትሒ ዝቐረበ ኣካል? ክድህሰስ ዘለዎ ጉዳይ ኢዩ ነይሩ። ጸገማት ናይ ኣንፈትካ ምጥፋእ ተለልዮም ከኣ፡ መፍትሕቲ ዝተባህሉ ነጥብታት ቀሪቦም ኢዮም። እቲ ሓደ ሸነኽ ኣብዚ ዝሃረብ ዘሎ ወገን ግን ንጽር ንምዃን፡ እዚ ብሕቡእ ቃለ መሕትት ዝገብር ዘሎ ጉጅለ ግን፡ ነቲ ኩነታት ክቐበሎ ኣይደለየን። ቦቲ መፍትሒታት ክቐየድ 'ውን ኣይመረጸን። እዚ ኢዩ እቲ ካብቲ ጠንቂ ዝተወልደ ሳዕቤን።

ዳን-ኮኔል፡- ድሕሪ ኩናት ምብቕዑ ዝነበሩ ሰለስተ ዓመታት ኣገዳስነት ነይርዎን። ምኽንያቱ ኣብቲ ፖለቲካዊ ባህሊ ናይቲ ቃልሲ ምብትታን ነይሩ። ምስ ተበራብርኩም ብሃንደበት ብመልክዕ ፕረሲደንታዊ ቅርጺ እቲ ፖለቲካዊ ስልጣን፡ ኣብ ሓደ ቤት ጽሕፈት ተጠቐሊሉ ጸኒሕኩም።

ዑስማን ሳልሕ ሳብ

ኣብ ታሪኽ ቃልሲ ህዝባዊ ግምባር፡ ዝኾነ ናይ ምብትታን ተርእዮ ኣይተራእየን፡ እትርፎ እቲ ናይ ዑስማን ሳልሕ ሳብ ምፍላይ። ስለዚ ኣየነይ ኢዩ ካብ ቃልሲ ህዝባዊ ግምባር ተባቲኑ፡ ተፈልዮ ዝበሃል ዘሎ? ኣተሓሳስባታት ክፈላለዩ ይኸእሉ ኢዮም። ህዝባዊ ግምባር ከኣ ከም መጠን ግምባር፡ ንኹሉ ጸይሩን ኣሳቲፉን ዝኸይድ ዝነበረ ግምባር ኢዩ። ድሕሪ 2 ይን ሓድነታውን ጉባኤ፡ ኣብ ህዝባዊ ግምባር ምክትል ዋና ጸሓፊ ዝበሃል ኣይነበረን። ብዋና ጸሓፊ ጥራይ ኢዩ ዝምራሕ ነይሩ። እዚ መዋቕር እዚ ኸኣ፡ እቲ ጉባኤ ብዝተዋህቦ ሓላፍነት ዘተኣታተዎ ኣሰራርሓ ኢዩ። ኣብ ፈለግ ዕለተ ምልኣተ ነጻነት ግምባት 24 1991 ኸኣ፡ ኤርትራ ሓንቲ ነጻ ሃገር ምዃና ብወግዒ ተኣዊጁ። ሃገር እትኣክል ክሳብ ዝተቐጸጸርና ኸኣ፡ ሓላፍነት ናይቲ ሃገር ምምጸእን፡ ሃገር ምዕቃብን ሓላፍነት ኣብ ኢድ ህዝባዊ ግምባር ክወድቐ ግዴታ ኢዩ ነይሩ። ሃገር ክሳብ ዝተቐጸጸርና ኸኣ፡ ንሃገር ዝበቐዕ ግዝያዊ ኣመራርሓ ክትግበር ግድነታዊ ኢዩ ነይሩ። ስለ ዝኾነ ኢዩ ኸኣ ብኣዋጅ ነጋሪት ጋዜጣ

ሓዳስ ኤርትራ መሰረት፡ ምቛም ግዝያዊ መንግስቲ ኤርትራን፡ ህላዌ ምሕደራ ግዝያዊ ፕረዚደንትን፡ ምቛም ሚኒስትርታትን፡ ኣብያተ ጽሕፈትን በዓል መዝን ዝቐመ። ኣብዚ ኣየናይ ኢዩ? እቲ ጌና ዳን-ኮኔል ከም ዝሓቶ ዘሎ፡ ካብ በረኻ ምስ መጻእኩም እቲ ስልጣን ኣብ ሓደ ፕረዚደንታዊ ቅርጺ ተባሓቱ ጸኒሕኩም ዝብሎ ዘሎ? ኢሲያስ ይኹን ጳጥሮስ ዋላ ብርሃን፡ ብሓፈሻ ጉጅለ 15 ብሓደ እንዶ ኣይኮኑን ነዛ ሃገር ኣትዮማ? ዶ ኢሲያስ ነቲ ስልጣን ንኸደልድል በይኑ ሞሊቑ ኣብ ኣስመራ ኢዩ ጸኒሕዎም? ነቲ ስልጣን ምስ ኣደልደለ ኢዮም ኣርኪቦሞ! ዋላ ዋላ እዚ ኣዘራርባ ካበይ? ናበይ? ኢዩ ዝኸይድ ዘሎ ነባቢ ባዕልኻ ኣስተብህሉ።

ብርሃን፡- ንሱ ኢዩ እቲ ጸገም።

ኣየናይ ጸገም? እቲ ብሓባር ምእትውኩም ዶ? ዋላ ብሓባር መንግስታዊ ቅርጺ ምስራሕኩም? ኣየናይ ኢዩ እቲ ጸገም ዝብለና ዘሎ ብርሃን? ቅድሚ ኢሲያስ እኮ ብርሃንን ጳጥሮስን ብሓፈሻ እዞም ጉጅለ 15 ዝበሃሉ ዘለዉ ኢዮም ኣስመራ ረገጸማ። መን ኢዩ ነቲ ስልጣን ኣደልዳልዎ ጸኒሕኩም? ዶስ ጌና ኢሲያስ ኣብ ሳሕል እንከሎ ነቲ መካኒዝም ሰሪሕዎ ኢዩ መጸኡ ኢኹም እትብሉና ዘለኹም? ከምኡ እንተኾይኑ፡ ንስኹም ኢሲያስ ክሳብ ክንድዚ ዝኸይድ ዘይተማእከለ ስራሕ ክሰርሕ እንከሎ፡ ኣበይ ኔይርኩም? በዚ ኣበሃህላኹም ኢሲያስ ዘይኮነ ጸገም ነይሩ፡ ንስኹም ኢኹም ነቲ ክውንነት መንደዓት ኮይንኩሞ ነይርኩም።

ጳጥሮስ፡- "ኣንፈት ኣጥፊእና" ዝብል ኣገላልጻ ብወገነይ ኣይቅበሎን። ምክንያቱ እቲ ሕቶ መን ኣንፈት ኣጥፊኡ? ኣንፈት ምጥፋእ ከ እንትይ ማለት ኢዩ? ከምቲ ዝበልካዮ እዚ ሓፈሻዊ ኣገላልጻ ኢዩ።

ባዕልኹ መምጸኢት ደርፊ፡ ባዕልኹ መጥፊኢት ደርፊ። ኣንፈት ከም ዘጥፋእኩም፡ ወይ ኢሲያስ ኣንፈትና ኣጥፊእና ኣለና ከም ዝበለኩም ክትገልጹ ጸኒሕኩም። ሕጂ፡ መን? እንታይ? ከመይ? ዝብሉ ሕቶታት ብምድርዳር፡ ካብቲ ዝበልኩሞ ናይ ተሓታትነት ገመድ ነጻ ኣይገብረኩምን ኢዩ።

ከም ዝመስለኒ፡ ኢሲያስ ከምኡ ዝበለ ካልእ ኣማራጺ ሒዞ ክመጽእ ስለ ዝደለዩ ኢዩ። ምክንያቱ ኣብ ግዜ ናጽነት ዝነበረ ክውንነት ክቐበሎ ኣይደለዩን። ድሕሪ ናጽነት ሽዑ ንሽዑ ተጋደልቲ ቁሩብ ገንዘብ ክወሃቦም ጠለብ ኣቐረቦም። ስዒቡ ንስድራ ቤቶም ዝወሃብ ናይ ገንዘብ ጠለብ ኣቐረቦም። ቀጺሎም ናይ ክዳንን ካልእን ጠለባት ኣቐረቦም። እዞም ኩሎም ጠለባት ንኢሲያስ ርእሱ ኣዚሮምሉ። ስለ ዝኾነ ነዚ ጠለባት "ኣንፈትካ ምጥፋእ" ኣብ ክንዲ እዛ ሃገር እንታይ የድልዩ፡ ኣብ ውልቃዊ ጠለባት ምትኳርን፡ ቀልጢፍካ ክትህብትም ምድላይን ኢልዎ።

"ኢሲያስ ነቲ ክውንነት ናይ ነጻነት ክቐበሎ ስለ ዘይደለዩ፡ ቦቶም ተጋደልቲ ዝቐርቡ ዝነበሩ ሕቶታት ርእሱ ኣዚሮምሉ።" ዋእ ኤርትራ እኮ ሽባሾ ናይ እንዳ ኢሲያስ ኣፈወርቂ ኣይነበረትን። ተጋደልቲ ሽኣ ጤለ በጌሪ ናይ ኢሲያስ ኣፈወርቂ ኣይነበሩን። ኢሲያስ ነቲ ኩነታት ኣቐዲሙ ስለ ዝተቐበሎ፡ እቲ መሪሕነት 'ውን ስለ ዝረገመሉ ኢዩ፡ ቅድሚ ነጻነት ኣትሒዞ ጉዳይ ምእዋጅ ነጻነትን፡ ጉዳይ ምክያድ ረፈረንዶምን፡ ኣብ ክንዲ ክልተ ገመድ ከም ሓደ ዘይበታተኽ ገመድ ተራእዩ ተዘትይሉ ስለ ዝነበረ ኢዩ፡ ናብ ህጹጽ ግብራዊ ኣዋጅ ዝተሰግረ። ጠለባት ሕቶ ተጋደልቲ ሽኣ ብሰንሰለታዊ ስሪታዊ መንገዲ፡ ብመንገዲ እዞም ሕጂ ቃለ መሕትት እትገብሩ ዘለኹም ሰቡ-ስልጣናት ኢዩ ናብ ኢሲያስ ዝበጸሕ ነይሩ ምበር፡ ናብ ኢሲያስ ከይዱ ሕቶ ዘቐረበ ሰብ ኣይነበረን። ነፍስ ወከፍ ሓላፊ ሽኣ ንዝቐርበሉ ዝነበረ ሕቶ፡ ምስናይ መፍትሒ ሓሳባቱ ኢዩ ጸብጸቡ ናብ ባዕለዎይ ኣካል ዘሕልፍ ነይሩ። እዚ ኢዩ እቲ ብልሙድ ክንሰርሓሉ ዝጸናሕና ኣካይዳ። ሕጂ እንታይ ስለ ዝተደልዩ ኢዩ እቲ ሕቶታትን፡ ግብራዊ መልስታቱን ናብ ሓደ ሰብ ዝድርበ ዘሎ? መግለጺ ኹሉ ኣባል መሪሕነት፡ መንግስቲ ኤርትራ ጥርሑ ካዝና ኢዩ ተረኪቡ እንዶ ይብሃል ኣይነበረን። መግለጺ መሪሕነት እዚ ካብ ነበረ፡ ነቲ ሽግር ንምፍታሕ ናይ ሽዑ ግዝያዊ ፕረዚደንት ሃገረ ኤርትራ፡ ኢሲያስ ኣፈወርቂ፡ ናብ ዓለማዊ ባንክን፡ ናብ ኣህጉራዊ

ማዕከን ገንዘብን ዘቕረቦ ናይ ልቓሕን ሓገዝን መደባት፡ ቅድሚ ኤርትራ ሉሎ-ላዊት ሃገር ምዃና ዝምለሽ ዘይምንባሩ፡ ኩሉ ዝፈልጦ ሓቂ ኢዩ ነይሩ። ዋላ ድሕሪ ምእዋጅ ሉሎ-ላዊት 'ውን፡ እቲ ዘጋጠመ ጸገማት ኣብ ነፍሰ ወከፍ ጣውላ ኣባል መሪሕነት ተዘርጊሑ ዝነበረ ወረቓቕቲ ዝምስክሮ ሓቂ ኢዩ። ስለዚ ነዚ እንዳረአኻ ከም ዘይረአኻ ምምሳል፡ ኪኖ ኣንፈትካ ምጥፋእ ካልእ እንታይ ምላሽ ክወሃቦ ይከኣል። ናይ ፕረዚደንት ኢሰያስ ካልኦት ኣባላት መሪሕነት ምላሽ ከኣ፡ ከምቲ ጀነራል ስብሓት ኤፍሬም ዝበሎ፡ "እዛ ሃገር እንታይ ትገብረልና ዘይኮነ፡ ነዛ ሃገር ጌና እንታይ ንግበረላ" ኢዩ ዘሻቐሎም ነይሩ። ምክንያቱ እታ ሃገር ባዶ ኢዩ ነይሩ ካዝናኣ፡ ነዚ እንዳረአኻ ናብ ሃብትን ፈንጠዝያን ምምዕዳው፡ ኪኖ ኣንፈትካ ምጥፋእ ካልእ መልሲ ዝርከቦ ኣይነበረን።

ሰባት ኣብ ውልቃዊ ጠለባቶም ምትኳርም፡ ምጥፋእ ኣንፈት ክብል ትርጉም ሂብዎ። ንሱ ኣብ ክንዲ "ብቐዳምነት ሃገረይ!!!": መጀመርያ ናይ ውልቀይ ረብሓ ዝብል ይመጽእ ከም ዘሎ ገይሩ ተርጊፎም። ስለዚ እዚ ቃል ንቃሉ ክትርጎም እንከሎ፡ "እዚ ምግባር ጌጋ ኢዩ፡ ምክንያቱ ነዚ ወጻኢታት ክንሸፍኖ ኣይንክእልን ኢና" ኢዩ ዝብል ዘሎ።

ብልክዕ እቲ ፕረዚደንት ቅኑዕ ኣሎ። ነዚ ሕማም ብኸምዚ ዝተባህለ "ብቐዳምነት ንሃገረይ!!!" ተርጊሙ ክሰርሓሉ እንተመዲቡ ጌጋ ኣይነበሮን ጥራይ ዘይኮነ፡ ክውንነታውያን ክንከውን ምእንቲ፡ ነቲ ሽግር ዝፈትሖ ኣብ ኢድ መንግስቲ ዝተታሕዘ ማል 'ውን ኣይነበረን። ኣብ'ቲ ፈታኒ ውጡር ግዜ፡ ካበይ ከ ይምጸእ? እስከ ኣብ'ዚ ቃለ መሕትትኩም እቲ መፍትሒ ናይ'ቲ ክውንነት ድኣ ዘይተቐርቡ ዝነበርኩም።

ስለዚ ንዓይ ከም ዝመስለኒ ሰባት ኣንፈት ኣየጥፍኡን፡ ድሕሪ ነጻነት ሰባት ናብራኦም ከመሓይሹ እንተሓተቱ ባህርያዊ ኢዩ። ከም ኣንፈትካ ምጥፋእ ገይርና እንተዘይገርእዮ ነይርና፡ ኣብ ክንዲ ብዓይኒ ስነ-ሓሳብ ከም ቅቡል ገይርና እንተንወስዶን፡ ኣብ'ቲ እዋን ናይ ተጋደልቲ ይኹን፡ ናይ'ቲ ህዝቢ ድልየት ክንምልስ ምክኣልና።

ኣብ ሕሉፍ ክትስዕስዕ ጥዑም ኣይኮነን። ናብራኻ ንምምሕያሽ ክትሓትት እኮ፡ ነቲ ንናብራ ዘመሓይሽ ትሕዝቶ፡ ወይ ቀረብ ኣብ ኢድካ ክህልወካ ኣለዎ። ሕቶ ንስለ ሕቶ ስለ ዝሓተትካ፡ ኣብ ኢድካ ግን ጓንጓ፡ ባዶ ትሕዝቶ ስለ ዝኾንካ፡ ሕቶ ጥራይ ስለ ዝተቐበልካ ሽግራት ፈቲሕካ ኣለኻ ማለት ኣይኮነን። ትሕዝቶኻ ባዶ ምዃን እንዳ ፈለጥካ፡ ሕቶ ንስለ ሕቶ እንተሓተትካ፡ እትፍትዶ ነገር ክሳብ ዘይሃለወ፡ ሃውተታ! ወይ ሃለውሳ ኢኻ እትፈጥር ዘለኻ። ነዚ ኢዩ ኸኣ ኣንፈትካ ምጥፋእ ዝብል ቅኑዕ መግለጺ ተዋሂቡዎ። ሓደ እግሩ ጥራይ ዝውንን ሰብ፡ መኪና ናይ ምዕዳግ ኣይኮነን፡ መኪና ክሳፍሮ ዝክእል ሳንቲም 'ውን ዘይውንን ሰብ፡ ብድኻም ስለ ዝተሰነፈ፡ መኪና ክትህልወኒ ነይሩዋ ኢሉ እንተሓመመ፡ ካብ ምህውታቱ ሓሊፉ ዝፍይዶ ጉዳይ የለን። ስለ ዝኾነ ኢዩ ኸኣ ንኸምዚ ዓይነት ህውተታ ዝበጽሖ ሰብ፡ ኣንፈትካ ኣጥፊእክ ኣለኻ እትብሎ።

ነዚ 20 ግምቦት ክሳብ ንእኩብ ኣይገበርናዮን። ንጽባሒቱ ኣብ ጋዜጣታት ዝቐረበ መግለጺ ብምግጣሉ ነይሩ። እወ እዞም ተጋደልቲ ሓቆም ኢዮም፡ ብዙሕ ጸገም ኣለዎም። ኩሉ ነገር ንዖኦም ክወሃብ ኣለዎ። ሚኒስትሪ ምክልኻል ነብሱ ክክእል ኣለዎ። ንተጋደልቲ ቁሩብ ገንዘብ ክንህብ ኣለና ወዘተ ተባሂሎ።

ኣይፋል! ቅድሚ 20 ግምቦት 'ምበር ኣኹባ ተኻይዶ ነይሩ። መጀመርያ ድሕሪ ዋና ጸሓፊ ህዝባዊ ግምባር ሃንደበታዊ ሕማም ሓሚሙ ዝተባህለሉ፡ ማእከላይ ሽማግሌ ፖለቲካዊ ቤት ጽሕፈት ህዝባዊ ግምባር ህጹጽ ኣኹባ ኣብ እምባትካላ ኣካይዶ ነይሩ ኢዩ። ብዘይካ እዚ 'ውን ነቲ ንጉዳይ ደሞዝ ተጋደልትን፡ ብሓፈሻ ንጉዳይ ስልጣን ህዝባዊ ግምባርን፡ ምእታው ናብ ባይቶን ኣመልኪቱ ኣኹባ ኣካይዶሱ፡ ነቲ ዝወሰኖ ውሳኔ 'ውን ናብ ተጋደልቲ ብመልክዕ ሺድዮ ከም ዝዘርጋሕ ተገይሩ። ኣብ ምዝርግሑ ኸኣ፡ ኩለን ጽላት ናይ'ቲ ግምባር እጃመን ገይረን።

እቲ በይንአዊ ስጉምቲ ከም ዝተወሰደ ገይርካ ዝግለጽ መግለጺ፡ አየናይ ኢዩ? አይተነጸረን።

ጽቡቕ እዚ አንፈት ምጥፋእ ዝብል ቅንዕና ዘለዎ አገላልጺ አይኮነን። ምክንያቱ ናብ 94 ናብ ተመሳሳሊ ሓሳባት ምስ ተመለስና፡ ኢሲያስ "ንምንታይ ንሸይጥ?" ኢሉ። እዞም ኩሎም ነገራት ከም አንፈትካ ምጥፋእ ተወሲዶም። ስለዚ ብርሃነ አበሃህላይ እንተተረዲኡካ፡ እነ ክብል ዝፍትን ዘለኹ...

ሓጎስ ገብሪህይወት

ሚ.ጀ.አማኒኤል ሃይለ (ሃንጀማ)

እንታይ ኮይኑ ኢዩ ቅንዕና ዘይህልዎ፡ ኣብ 94 እንተተመለስና 'ውን፡ ድሮ ግምባር 3ይ ውድባዊ ጉባኤ ኣካይዱ ስለ ዝነበረ፡ መንግስትን ግምባርን ከአ ኣብ ካዝናኦም ዝኾነ ኣለና ዝብልዎ ትሕዝቶ ገንዘብ ስለ ዘይነበሮም፡ መንግስትን ግምባር ከም ሓደ አማራጺ፡ ነቲ ኣብ ኢዶም ዝነበረ ካብ ኣጽዋር ናይ ጸላኢ ዝተሰልበ ዝወጸ ቅልጥታትን፡ እኹብካብ ሓጺነ መጺንን ማለት፡ ብዓይነት ክግለጽ እንከሎ፡ ጽሑፍ ሓጺንን፡ ብሮንዞን፡ ነሓስን ካብ ግምባራት ተኣኪቡ ክሸየጥ እዎ፡ ካብ ሸያጡ ዝርከብ እቶት መሰረት ብምግባር ከአ፡ ነቲ ዘጋጥም ዝነበረ ግዝያዊ ሽግራት

ንክፈትሕ ተባሂሉ፡ ካብ ሚኒስትሪ ምክልኻል፡ ሰውእ አማኒኤል ሃይለ (ሃንጀማ) ካብ ህዝባዊ ግምባር ደሞክራሲን ፍትሕን ኣቶ ሓጎስ ገብሪህይወት ከም ሓላፍነት ሒዘሞ ይሰረሓሉ ነይሩ። ከምዚ ጌይርካ ተዓጻጻፊ ዝኾነ ሚላ ምውሳድ፡ ኣበሩ ኣብ ምንታይ ኢዩ? ኣብ እዋኑ ኢሲያስ "ንምንታይ ንሸይጥ" እትብል ቃል ተቐንጨላ ክትሸረፍ ዘይኮነት ዘለዎ፡ እዛ ቃል እዚአ "ንምንታይ ንሸይጥ" ኣለና፡ ዕላማና ብሩህ ኢዩ። ካብ ናይ ካልኣት ማዕጸኣን ዝረገጠልና ኣህጉራውያን ትካላት፡ ሕቕና ንዘይ ምድናን፡ ንሸይጥ ከም ዘለና ንምብራህ ዝግለመ ኢዩ ነይሩ። ነዚ ኸአ ኣብ እዋኑ ሓላፊ ቁጠባዊ ጉዳያት ህ.ግ.ደ.ፍ. ኣቶ ሓጎስ ገብሪህይወት፡ ልዕሊ ሰቡ ሰሪሕሉ ነይሩ ኢዩ። ንምርግጋጽ ከአ ሰነዳት ናይ 1994-1996 ዝነበረ ኩነታት ምግንጻሉ እኹል መርትዖ ይመስለና።

ብርሃነ፡- ኣይፋለይን ነቲ "አንፈት ምጥፋእ" ዝብል ከም ቅቡል ንምውሳድ ኣይኮንኩን፡ ካብ 91 ክሳብ 93 ማለት፡- ክሳብ 20 ግምባት ኣኼባ ኣየካየድናን ኢዩ ዝበልኩ።

ካብ 91 ክሳብ 93፡ ካብ'ቲ ልምድ ወጻኢ ማእከላይ ሽማግሌ 5 ግዜ ተጋቢኡ ኢዩ። ኣብ'ቲ መለስቲ ናይዚ ሕቶ ዝጠልብዎ ዘለዉ ጉዳይ ምላሽ ዘውህብ ኣኼባ፡ ውዲሉ ዶ ኣይወዓለን፡ እቲ ዛዕባ ዝውሰኖ ኢዩ። እንተ እቲ ኣኼባ ግን፡ ብግቡእ ተኻይዶ ነይሩ ኢዩ።

ዳን-ኮኔል፡- 20 ግምባት እቲ ናይ መጀመርያ ናይ ማእከላይ ሽማግሌ ኣኼባ ዝተኻየደሉ ድዩ?

ብርሃነ፡- ኣይፋሉን፡ 20 ግምባት ተጋደልቲ ዕግርግር ዝገበርሉ ኢዩ።

ሽቡ ንሽቡ ክልተ ሰለስተ ወርሒ ድሕሪ ነጻነት፡ ከምቲ ጳጥሮስ ዝበሎ ተጋደልቲ ንሰድረኡምን ንነብሶምን ድራር እለት ይጠልቡ ነይሮም። ምንም ነገር ስለ ዘይነበሮም፡ ናይ ጁባ ገንዘብ፡ ዋላ 'ውን ንሻሂ ከይተረፈ ይሓቱ ነይሮም።

ኣብዚ ክበርህ ዘለዎ፡ ብርሃነ ይኹን ጳጥሮስ ከ፡ ከም ተጋደልቲ፡ ካብ ናይ ተጋደልቲ ሓለፋ ዝያዳ ገንዘብ ስለ ዝነበሮም ድዮም እቲ ሕቶ ከም ኩሉ ተጋዳላይ ንነብሶም ሓዊሶም ዘይርእይዎ ዘለዉ? ወይስ ድሮ ነጻነት ስለ ዝመጸ፡ ንነብሶም ካብ'ቲ መስርሕ ምግዳል ኣውጺኦም ኢዮም ዝዛረቡ ዘለዉ? ተጋዳላይ ንድራር እለቱ ዝኸወን ካብ ውድብ ይረክብ ነይሩ ኢዩ። ናይ ጁባ ይኹን ንሰድራ ቤት ዝኸውን ሓገዛት ግን ብልክዕ እቲ ሕቶ ጠለብ ተጋደልቲ፡ ልዕሊ ናይ'ቲ ሓድሽ መንግስቲ ዓቕሚ ብምንባሩ፡ ክፍታሕ ኣይተኻእለን። እቲ ጸገም መን ኢዩ ክስከሞ? እቲ

ምላሽ ምጽማም ጥራይ ኢዩ መድሃኒቱ ነይሩ። ነዚህ ግን ብርሃነ ይኹን ጳጥሮስ ዝቕበልዎን፡ ዝረገሙላን ኣይመስሉን።

ርኹባት ስድራ ቤት፡ ወይ በዚ ይኹን ቦቲ፡ ኣብ ኣስመራን ካልእ ከተማታትን ብምስራሕ፡ ገንዘብ ዝረኹቡሉ ቦታ እንተዘይሃልይዎም፡ ተጋደልቲ ሓንቲ ኣይነበሮምን። ስለ ዝኾነ ስድራ-ቤቶም ክበጽሑ ቁሩብ ገንዘብ ክወሃቦም ሓቲቶም። እንተኾነ ነዚ መልሲ ኣይሃብናሉን። ብዛዕባ 'ዚ ተራኽብና ኣይተዘራረብናን። ካብ ፕረሲደንት ጀሚርካ ዘሎ መሪሕነት መልሲ ክህብ ሓላፍነት ነይርዎ።

ርኹባት ስድራ ቤት ዘለዎ፡ በቃ ርኹባት ስድራ ኣለወዎ። ክትቃጸጸ ኣይትኸእል ክትምንዘዎ ኣይትኸእል። ግን ኣብ ከተማታት ሰሪሖም ዘእትውሉ ገንዘብ ኣይነበሮምን ክበሃል እንከሎ እንታይ ማለት ኢዩ? እዞም ተጋደልቲ እዚሓቶም ብኣሃዱታቶም ዝተቐየዱ፡ ብድስፒሊን ዝተሰርዑ እንዶ ኣይኮኑን። ኣብ እዋኑ ፋሕ ስለ ዘይበሉ ድዩ ሕጂ ከም ኌጋ ኮይኑ ዝዘረብ ዘሎ። ወይ ከኣ ነጻነት ስለ ዝመጸ፡ ነቲ ናይ ነጻነት ዘምጽእ ክውንነት ነባሪ መጨበጢ ምዕራፍ ከይተገብረሉ፡ ከምዚ ወያነ ንተጋደልቶም ዝገበሩዎ፡ ብሓደ ረፍዲ ክፍደሱ ኢዩ ዝድለ ነይሩ። እንታይ ኢዩ እቲ ሕማም ደሓር ዝጎስዕ ዘሎ ኣብዚ ሕቶን መልስን?

ድሕሪሉ ቀስ እንዳበለ እቲ ጸገም ክውህለል ጀሚሩ። ስለስተ ዓመት መመላእታ ዝገበርናዮ ኣይነበረን። ናይ ሰልፊ ኣኼባ ኣይገበርናን። ምናልባት ብዛዕባ ገለ ጉዳያት ንምዝርራብ ናይ ማእከላይ ሽማግሌ ኣኼባ ገይርና ነይርና። እንተኾነ ብጭቡጥ ብዛዕባ ቁጠባን ካልእ ጠለባት ተጋደልትን ኣይተዘራረብናን።

ግርም እንጅዕ ቅድሚ ዕስራ ግምቦት ኣኼባታት ይግበር ምንባሩ 'ሞ ተኣመንኩም። ብጭቡጥ ብዛዕባ ቁጠባ ክዘረብ እኮ፡ ነቲ ናይ ቁጠባ መስርሕ ዝቐይስ ናይ ገንዘብ ሕትመት ኣብ ኢድና ክወድቕ ነይሩዎ። ኣብ እዋኑ መንግስቲ ብናይ መግዛእቲ ባጤራን፡ ምስቲ ናይ ኢትዮጵያ ብዘይገራጮ ሓኒቕ ብዝሕዘና ቁጠባዊ ፊሲካላዊ ፕሮግራም ኢና ንንግዝ ነይርና። እቲ ቐንዲ ኤርትራ ናይ ባዕላ ባጤራ ናቕፋ ንክትሓትምን ክትውንን ዝደረኽ መሰረታዊ ነጥቢ እኮ፡ ካብ ናይ ጸግዕተኛነት ናይ ቁጠባ ፖሊሲ ንክንወጽእን፡ ብናትና ፖሊስታት መርሓ ቁጠባዊ ስትራተጂና ከነቐድምን ስለ ዝተደልዩ ኢዩ። ስለዚ ጠለብ ተጋደልትን ህዝብን ክፍታሕ፡ ኤርትራ ናተይ እትብሎ ናይ ባዕላ እትውንኖ ሕትመት ባጤራ ክህልዎ ነይርዎ። ነዚ ኸኣ ተግባራቶ። ብወያነ እንታይ ምላሽ ተሞሂብዎ ኸኣ ኩናት 98 ህያው ምስክር ኢዩ። ንኹሉ ብዝላ ክንከዶ ዝሓሰብና መደብ ዓንቁጽዎ። ኪኖ እዚ ኸኣ ካልእ ሓቂ ኣሎ ድዩ? እዞም ሰባት እንታይ ኢዮም ክብሉና ዝደልዩ ዘለዉ?

እዚ ጥራይ ኣይኮነን፡ ኣብ ወግዓውያን ኣኼባታት ይኹን ካልእ፡ እቲ ፕረሲደንት እዞም ሕቶታት "ኣንፈትካ ምጥፋእ" ምዃኖም ከመኸንዮሎም ይፍትን ነይሩ። ንነብሱ ወሲኹ "ድሕሪ ነጻነት" ኣብ ምጽምባል በዓላት ስለ ዘለና ኩላትና በብዝጥዕመና ንኸይድ ኣለና" ኢሉ።

ጀነራል ስብሓት ኤፍሬም

ፕረሲደንት ኣይተጋደን፡ ኩላ በብዝጥዕማ ትኪድ ድኣ 'ምበር፡ ዝበዝሓ ትካላት እቲ ዝከኣለን ናይ ኣፈታትሓ ነገራት ምሕደራ የጻፊ ነይረን ኢየን። እቲ ኣብ እዋኑ ዝዓበዩ ብድሆ ዝነበረ፡ ናይ ህዝቢ ምምሕዳር ኢዩ። ነዚ ናይ ህዝቢ ምምሕዳር ብብቐዓት ዝፈትሕን ነቲ ጉዳያት ተረዲኡ ኣንፈት ዘትሕዝን ሰብ የድሊ ስለ ዝነበረ ኸኣ፡ ፕረሲደንት እታ ቐዳመይቲ ዝወሰዳ ስጉምቲ ነቲ ኣብ እዚ ህዝባዊ ሰራዊት ዝለዓለ ስልጣን ዝነበሮ፡ ነቲ ሚኒስትሪ ምክልኻል ኣቡኡ እንከሎ ክትክኦ ዝግባእ ዝነበረ ሓለቓ ስታፍ ስሪሒታት ዝነበረ ስብሓት ኤፍሬም ከንቲባ ከተማ ኣስመራ ገይሩ ሸይዎም። ነቲ ኣብ እዋኑ ኣብ ህዝቢ ዝነበረ ጸገማት ድሕሪ ምፍትሖ ከኣ፡ ነቲ ኣብ ሚኒስትሪ ጥዕና ዘጋጠመ ናይ ሚዛን ምስትክኻል ማለት፡

አብ ትዮሪ ተማሂሮም ሰርትፍኬትን ባጀላን ጠቕሊሎም ሓዞም ዝነበሩ፡ አብ ሓራ መሬት ዝጸንሑና ዶክተራት ነርሳትን ተሓጋገዙቶምን፡ ምስቶም ካብ ሜዳ ዝመጹ ተጋደልቲ፡ ገለአም ወረቐት ከይሓዙ ነቲ ናይ ዶክተራት ትምህርቶም ዝዛዘሙ፡ ገለን ከአ ልዕሊ እቶም ብናይ ወረቐት ምስክርነት ዶክተራት ዝተሰየሙ ብግብራዊ ስራሕ ዝበልጽዎም፡ ልዑል ክእለት ዘለዎም ሓካይምን አጋራ ሓካይም ከመይ ገይርካ ተወሃህዶም፡ ብማዕረ እቲ ሚኒስትሪ ጥዕና ረገኡ ክሰርሕ ከም ዘለዎ ናይ ምግባር ሚላን ውጥንን ይሓትት ስለ ዝነበረ ኸአ፡ ደጊሙ እቲ ፕረዚደንት ነቲ ብኸምዚ ምኡርን ኪኢላን ዝበሎ ሰብ ብግዝያውነት ናይቲ ሚኒስትሪ ጥዕና መዚዞ ንሰብሓት ኤፍሬም ኮፍ ኣቢሎዎ። እዚ ሽግር ናይ ሚኒስትሪ ጥዕና ምስ ተፈትሖ ኸአ፡ ናይ ደሞዝ ምስትኽኻል ይኹን ናይ ማዕርግ ሕቶ ዝያዳ አብታ ሃገር ሽግር ክፈጥር ስለ ዝኸእል፡ ነዚ ንምስትኽኻል ደጊሙ ናይ ሚኒስትሪ ምክልኻል ሚኒስተር ንኸኸውን ንጀነራል ሰብሓት ኤፍሬም መዚዞዎ። ሽግር ናይ ሚኒስትሪ ምክልኻል ብኹሉ መዳያቱ ተፈጠሖ ጥራይ ዘይኮነ፡ ቀዋሚ ንጽር ኣሰራርሓኡ ድሕሪ ምንጻር ከአ፡ ወያነ ንኹናት ናይ 98 ሃንደበታዊ ወራር ገይሩ ክኸፍተልና እንከሎ፡ ነቲ እንኸይ ዝነበርና ገስጋስ ንምቕጻይ ኢዩ ነይሩ ዕላምኡ። እዚ ዕላማ እዚ ኸአ ዕላማ ወያነ ዘይኮነ፡ ዕላማ ናይቶም ዝለኡኸዎ ኅይቶት ባሮት ኢዩ ነይሩ። ኤርትራን መሪሕነታን ከአ ባሮት ንዘይምጅን ንዘለዎም መርገጽ ከነጽሩ ግዴታ ስለ ዝነበረ፡ መኪተሞ ስዒረሞ ኸአ፡ ብኹናት ገጢሞም ስዒሮም፡ ብሕጊ መጊቶም ረቲዮም። ስለዚ ኣንፈት ናይ ገለ ሰባት ጠፊኡ ነይሩ ክኸውን ይኸእል ኢዩ፡ ኣንፈት ናይቲ ብግብራዊ ዝመርሕን፡ ዝምራሕን ዝነበረ ኣካላትን ትካላትን መንግስቲ ግን አብ ቦትኡ ገጥ ኢሉ ዘሎ።

ሚኒስተር ኣረፋይነ አብርሀ

ጀነራል ፊሊጶስ ወ.ዮውሃንስ

መርኣያ ናይዚ ኸአ፡ እቲ ዝተሰግረን ዝስገር ዘሎ ተጸብኦታት አብ ቦትኡ ኣቐሚጥና፡ ምስዚ ኹሉ እገዳን ሸርሖ ናይ ዲፕሎማሲን፡ እልቢ ዘይብሎም ውዲታትን፡ ቁጠባ ኤርትራ ኣበይ በጺሖ ኣሎ? ከምቲ ዝተሓልመሉ ኣይተረኽመሸን። እዚ ምስቲ ናይ ሃገራዊ ኣገልግሎት ምምልማልን ዝካየድ ዘሎ ናይ ህንጻት ልምዳትን፡ ንምርግጋጽ ማሕበራዊ ፍትሖ ዝውሰድ ዘሎ ስጉምታታን አብ ግምት ምስ እተእቱ፡ እቲ ዕማም ኣዝዩ ከበድ፡ እቲ ጉዕዞ ሕልኸላኹ፡ እቲ ውጺኢቱ ግን አብ ሎሚ ኸይኑ ንናይ ጽባሕ ነባሪ ድምቀት ዝህብ ዕዮ ምጅኑ ኢዩ ዘነጽር። ሓይሊ ሚኒስትሪ

ምክልኻልን ድንፋዴ ውጺኢት ቁጠባዊ ሕውዮትን፡ ሓዝናዮ ዘለና ዑቕር ሃብታዊ ድሪኽት ብመግቢ ነብስና ንምክኣል ንዝወጸ ስትራቴጂ፡ ዝተጋናጸፍናዮ ድሙቕ ዓወታትን፡ ህያው ምላሽ ሚኒስትርታት ጸዓትን ማዕድንን ሕርሻን እኹል ኣብነት ኢዮም፡ ጥራይ ዘይኮነ፡ ምሕደራ ቁጠባዊ ትልሚ ህዝባዊ ግምባር ደሞክራሲን ፍትሕን ሌሊይ ኣሰራርሓኡን ክውን ምስክርነትና ኢዮም።

እዚ ጥራይ ውን ኣይኮነን፡ ቅድሚ ናይ 20 ግምቦት ዕግርግር፡ 18 ግምቦት 1993 ናይ ማእከላይ ሽማግሌ ኣኼባ ነይሩና። አብዚ ኣኼባ ማእከላይ ሽማግሌ፡ ናይ ስልጣን ግዚኡ ናብ 4 ዓመት ብምንዋሕ፡ ኣባል ሃገራዊ ባይቶ ከም ዝኸውንን፡ ብተወሳኺ ንዝመጽእ ኣርባዕተ ዓመት ደሞዝ ከም ዘይህሉ ውሳኔ ኣሕሊፉ። ድሕሪዚ መግለጺ ምውጽኡ ተጋደልቲ ዓመጽ ኣበጋጊሶም።

እዚ ውሳኔ እዚ፡ ውሳኔ ማእከላይ ሽማግሌ እምበር፡ በይንኣዊ ውሳኔ ዋና ጸሓፊ ህዝባዊ ግምባር ኢሰይስ ኣፈወርቂ ኣይኮነን። ንምጅኑ እቲ ማእከላይ ሽማግሌ ንሰኻትኩም ስለ ዝነበርኩም፡ ነዚ ውሳኔ እዚ ከተሕልፉ እንከለኹም፡ ብዘይ ዝኾነ መጽናዕቲ ዲኹም የሕሊፍኩም? ብዘይ ዝኾነ መጽናዕቲ ሓሊፉ እንተዝኸውን ነይሩ፡ ስለምንታይ እቲ ውሳኔ፡ ከም ውሳኔ መሰረት አብ ግብሪ ዊዒሉ? ድሕሪ ናይ ተጋደልቲ ዕግርግር 'ውን፡ እዚ ውሳኔ እዚ ኣይተሳሰለን፡ ኣይተቐየረን 'ውን። ቅኑዕነት ናይቲ መሪሕ ኣካል ከአ አብዚ ኢዩ ዝንጽረልካ። ምክንያቱ ብዝመጸ ናይ ውሽጥን ናይ ግዳምን ንፋስ ተሳኺዑ፡ ካብ ሓዝዎ ዘሎ ሓዲድ ነቕ ዘይብል ምጅኑ ኢዩ ነዛ ሃገር ዘወጡ ዘሎ። ንምጅኑ እዚ ናይ ተጋደልቲ ዕግርግር ዝበሃል ዘሎ፡ ናይ ብሓቂ ብኢድ ተጋደልቲ ጥራይ ተበጊሱ ዝነበረ ዕግርግር ድዩስ፡ ዋላ ካልእ ሕቡእ ኢድ ነይሩዎ ኢዩ? አብ ካልእ

ኢጋጣሚ ብፍሉይ አርእስቲ ከነልዕሎ አ.ና.። ግቡጥሽ ዝረአናዮ ኣይተዛርበና!!!

ስለ'ዚ ናይ ጸገማት ምውህላል ነይሩ ስለ ዝኾነ፡ እቲ ግብረ መልሲ "አንፈት ምጥፋእ" ቀልጢፍካ ክትህብትም ምድላይ ዝብል ኮይኑ፡ ድሕሪ ነጻነት ኩሉ ተጋዳላይ ሃብታምን ልዕሊ ሰቡ ሕሉፍ ህንጥይነት ኣለዎ ተባሂሉ።

ኩሉ ተጋዳላይ ኢልካ ሕብሪ ምልካይን፡ ነቲ ተጋዳላይ ኣሐፊሽካ ምስቲ ማዕበል ከም ዝንቀሳቐስ ንምግባርን ዝተማህዘ ምላሽ እንተኾይኑ፡ ተጋሊሽ-ም። እቲ ሓቂ ንምዝራብ ግን፡ ጌና ኣብ ካብ 93 ክሳብ 97 ኣብ ላዕለዎት ሓለፍትን፡ ማእከሎት ካድረታት ተጋደልትን ናይ ጉቦን ብልሽውናን ተግባራት ይካየድ ኣይነበረን ድዩ? ኣብ ትካል ቀይሕ ባሕሪ 09 ዝተራእዩ ባህርያት ምስ ምንታይ ኢና ክንሰርዕም ዝድለ ዘሎ? መንግስቲ ዝኾነ በዓል ስልጣን ይኹን፡ ኣብ ስራሕ መንግስቲ ዘሎ ተጋዳላይ፡ ብስሙ ዝኾነ ናይ ንግዲ ትካል ከየውጽእ ኢሉ መምርሒ ኣውጺኡ እንከሎ፡ እልቢ ዘይብሎም ዘይሕጋዊ ትካላት ኣይወጹን ድዮም? ማእለያ ዘይብለን ሚኒሳሳት ኣብ ባጽዕ ይኹን ዓሰብ ብስም ተጋደልቲ ዝሰርሓ ዘይሕጋዊ ፍቓድ ኣይተዋህቦን ድዩን? ኣብ ባርካ ብስም ተጋደልቲ ዘይሕጋዊ ናይ ሕርሻ ንግዲ ፍቓዳት ኣይተዓደለን ድዩ? እዚ ማለት ከኣ ኩሉ ተጋዳላይ ዝገብሮ ዝነበረ ኣይኮነን። መን ድኣ? እቲ ነቲ ናይ ምምራሕ ባይታ ማዕጽኡ ቀረባ ዝነበረ ሰብ 'ምበር፡ ሚኒስተራት ክንሶም ብመንገዲ የሕዋቶምን ኣንስቶምን፡ ዘይሕጋዊ ትካላት ኣየውጽኡን ድዮም? ብዛዕባ ናይ ትማሊ ዝተገብረ ኢና ንዛረብ ዘለና ይመስለኒ። ኮይኑ ግን እቶም ቁንጣሮ ብስም ተጋደልቲ ዝሸቐጡ ዝነበሩ ብልሽዎት ሰባት ውሑዳት ኣብ ርእሲ ምኃኖም፡ ንኹሎም ተጋደልቲ ዝውክሉ ኣይነበሩን፡ እንተ እቲ ዝንቡዕ ብኣቋራጭ ክትህብትም ናይ ምድላይ ባህጊ ግን፡ ኣብ ውሑዳት በዚ ሕግም ዝተለኸፉ ባእታት ነይሩ እንድዮ፡ ምናልባት ኳ ካብዞም ሕጂ ዝዛረቡ ዘለዉ ሰባት ብቐረባ።

እዚ ግን ቅኑዕ መግለጺ ኣይነበረን። እንተኾነ እቲ ፕረሲደንት ክህቦ ዝፍትን ዝነበረ መግለጺ እዚ ኢዩ።

ጴጥሮስ፡- ህይወትካ ከተመሓይሽ ምፍታን ኣንፈትካ ምጥፋእ ተቐጺሩ።

ስልጣንካ ተጠቐምካ፡ ብስም ትካል፡ ብናይ መንግስቲ ባጀትን ናይ መንግስቲ ቁጠባዊ ውጥን ፖሊሲ ጥራይ ዘይኮነ፡ ዜጋታት ብቐረባ ንዘውጽእዎ ፕሮጀክት፡ ከነጽንዖ ብማለት መንዚዕካ ንቤተ-ሰብካ ምሃብ እኮ፡ ምዝራፍ 'ምበር! ህይወትካ ከም ምምሕያሽ ዝረአን ዝውሰድን ኣይኮነን ጴጥሮስ።

ነቲ ብርሃነ ዝበሎ ክውስኸሉ፡-....

ድሕሪ ነጻነት እንታይ ይግበር ኣሎ ንዝብል ኮፍ ኢልና ኣይተዘራረብናን ዝብል ግንዛብ እቕብሎ ኢዩ። ብጀካ እቲ ክልተ ዓመት ዝወሰደ ረፈረንዶም፡ ብዛዕባ መጻኢ ናይ'ዛ ሃገር ዕቱብ ዝኾነ ምይይጥ ኣይተኻየደን። ጸገማት እንዳገፍሑ ከይደም፡ ርእሰካ ምስ ዘበጡካ ግብረ መልሲ ትህብ።

ፕረዚደንት ኢሲያስ ኣፈርቂ ኣብ ምድማጽ ረፈረንዶም

The P.M. Isaias Achebe, Mr. Isaias Achebe, Calk (The View)

መን ኢዩ ርእሱ ተዘቢጡ? መን ኢዩ ኸ ዘባጠ? እቲ ዝዓበዩ ነታ ሃገር ናይ መዋእል ህላዌኣ ሕጋዊ መዓልቦ ሂቡ፡ ኣብ ባይታ ብክውንነት ዘረጋገጸ ረፈረንዶም ስለ ዝተኻየደ ኢዩ ብርእሲ ምዝባጥ ተገለጹ። ብዛዕባ መጻኢ ናይ'ዛ ሃገር ከይተዘርቡ፡ ከመይ ኢሉ 3ይ ውድባዊ ጉባኤ ተኻይዱ። ሓድሽ መሪሕነት ተመሪጹ፡ ባይቶን መንግስትን ግምባርን ሓላፍነቱ ፈሊጡ ኢዩ ዝኸየድ ነይሩ። በዚ ኣበሃህላ እዚ ተሓታቲ መን ኢዩ ክኸውን ዘለዎ? እቲ ኣይተኻየደን ዝብል ኣካል እንተኾይኑ፡

ንምንታይ ፍረ ዘለዎ ስራሕ ንሰርሕ የለናን ኢሉ፡ ነቲ ስማዊ ዝብሎ ዘሎ ሓላፍነት ናብ ህዝቢ ኣረኪቡ ዘይወርድ፡ እንተዘይኮይነ ነቲ ናይ ህዝቢ ስልጣን ከም ርስቲ ሒዝካ፡ ኣይ ንየማን፡ ኣይ ንጸጋም ምንቕ ከም ዘይብል ሓሊኽካ ሒዝካዮ ክነሰኻ፡ ርእሰኻ ምስ ዘበጡኻ፡ እግርኻ ምስ የሓንከሱኻ ምባል፡ እንታይ ኢዩ ፋይዳኡ? መን ኢዩ ርእሱ ተዘቢጡ ኸኣ፡ ተግባር ባዕሉ የርእየና ኣሎ። እቲ ዝጸገዐ ዶ? ዋላ እቲ ንነብሱ ኣግዲዑ ንሃገር ዘግድዐ?

ድሕሪ ነጻነት ሽዑ ንሽዑ ኣብ ኩለን ሚኒስትርታትን ክፍልታትን ዝነበሩ ዝሰንከሉ ተጋደልቲ፡ ንኸረን ክለኣኹ ኣለዎም ዝብል ናይ መጀመርያ መግለጺ ከም መምርሒ ወጸኡ።

ኣብ ሳሕል ከለና፡ ኣብ ዝኾነ ሚኒስትሪ ብቐጥታ ከገልግሉ ዘይክእሉ ብዙሓት ስንኩላን ነይሮምና። ይኹን ድኣ ምበር ብዝኾነ መንገዲ ይነብሩ ነይሮም። ኩሉ ሰብ ኣበርክቶ ነይሮም። ብገለ መንገዲ ንሳቶም እውን ይጠቕሙ ነይሮም። እንተኾነ ናብዚ ምስ መጻእና ብኸምኡ ደረጃ ብቐጥታ ክሰርሑ ኣይከኣሉን። በዚ ምክንያት 7000 ዝኾኑ ሰባት ኣብ ከረን ተኣኪቦም።

ስንኩላን ተጋደልቲ

እቲ ዕላማ ምእካብ እኮ ኣብ ሓደ ተጠርኒፎም ንምእላዮም ዝሓሸ መንገዲ ንምጥጣሕ ምበር፡ ንምግሓፎም ኣይኮነን ነይሩ። ኣብ ዓራርብ ዝነበረ መዓሰከር ስንኩላን እንታይ ድዩ ኣበርክቶኡ ነይሩ? ከም ጭርሖ ህዝባዊ ግምባር ከ ስንኩል ኣእምሮ ምበር፡ ስንኩል ኣካል የለን። በዚ ተመራሖ እንዶ ኣይኮነ መዓሰከር ስንኩላን ዓራርብ ይኹን፡ ጀልሃንቲ ብባዕሎም ስንኩላን ዝተሃንጸ። ስለዚ ነቲ ዝተወጠነ ሓሳብ ኣብ ግብሪ ካብ ዘይምትርጋም ዝመጸ ሳዕቤን ምበር፡ ንምእላዮም ሓላፍነት ካብ ዘይምውሳድ፡ ናይቲ ግምባር ይኹን፡ ናይቲ መንግስቲ ዝመጸ ሳዕቤን ኣይኮነን ንኸረን ክሰግሩ ትእዛዝ ዝተመሓላለፈ። እቲ ዝተዋህበ መምርሒ 'ውን በይንኣዊ ዘይኮነ ሓባራዊ ስጉምቲ ኢዩ ነይሩ።

ኣብ ከረን ብዙሕ ጸገም ነይሩ። ነዞም ሰባት እንታይ ከም ዝገብርዎም ዝፈልጥዎ ኣይነበሮምን። እቶም ዝበዝሑ ዝቐሰሉ፡ ዝሰንከሉ፡ ዝሸምገሉ፡ ናይ ስድራ ጸገም ዝነበሮምን ካልእን ነይሮም። ኣብ ሓጺር እዋን ኩሎም ተስፋ ቆሪጾም። ሽዑ ኢሲያስ እውን ተስፋ ስለ ዝቐረጸ "ኩሎም ነናብ ኮሮም ስደድዎም" ኢሉ።

ሕራይ ከምቲ ኣበሃህላ ብርሃነ ገረዝገረ፡ ኢሲያስ ሲ ተስፋ ቆሪጹ፡ እቲ ተስፋ ዘይቆረጸ ኣለኹ ዝብል ዝነበረ ኣካል መሪሕነት ከም ብርሃነ ጳጥሮስ ብሓፈሻ ጉጅለ 15 ኸ እንታይ ስጉምቲ ወሲዱ? ዋል ሓንቲ!!! ስለዚ ብዘረባ ምውጥይጣይ ዘምጽኦ ፋይዳ የብሉን። ነቲ ኸነታት ብክውንነት ምምላሱ እቲ ተመራጺ ኢዩ ነይሩ። እቲ ዕላማ ግን ነቲ ጉዳይ ኣብኢሰካ፡ ኣብታ ሃገር ቅልውላው ንምፍጣር ዝተሓሰበ መደብ ክዕወት ኣይተኻእለን። ጽንዓት ህዝብን ተጋዳላይን መንግስትን ልዕሊ እቲ ውዲት በሪኹ ኣምኪንዎ።

ብዛዕባ ዓይነ ስውራት ስንኩላን ሽማግሌታት ኣብ ክፍልታት ክሰርሑ ዘይክእሉን ትዛረብ ኣለኻ። እዞም ከምዚ ዓይነት ሰባት ናብ ኮራት ተላኢኹም። እዞን ኮራት ገዛ ክሰርሑሎም ክከናኸነኦም ካልእን ሓላፍነት ተዋሂቡዎን። እዚ ቻል-ብቻሉ ገሃነም!! ኢዩ፡ ገሃነም!!!!

እቶም ተኣምር ዝሰርሑ ተጋደልቲ

ናይቲ እዋን ምምሕዳር ኮራት፡ ነዞም ስንኩላትን ሽማግሌታትን ገዛውቲ ይሰርሑሎም እዉ። ክንደይ ህንጻት ድዩ ዝሰርሑ ዘሎ ሓይልታት ምክልኻል ኤርትራ። ነዛ ጥብ እትብል ናይ ልምዓትን ህንጻትን ዘይነበራ ሃገር ናብ ዙኢትነገር ዘብል ቁጠባዊ ህንጻት ኣድማስ ዘማዕዱ ምዕባሌ ግስግስና ወንጨፍዋ ዘሎ ሓይልታት ምክልኻል እንዶ ኣይኮነን። እዋ ኸኣ ነቶም

በሃር ዝኾኑ ስንኩላኑ ጉልበቱ ከይበቅቅ ድዩ ተፈሪሑ። እቶም ዓይነ ስውራንን ናይ ልምሰት ማህረምቲ ዘለዎም ስንኩላንን፡ መንግስቲ ኤርትራ ካብ መጀመርያ ኣትሒዞ ናብ መዓሰከር ደንደን ከም ዘሰፈሮም ኩሉ ዝዝክር ኢዩ። ኣየናይ ኢዩ ሕጂ ገሃነም!!! ተባሂሉ ብምረት ዝጽዋዕ ዘሎ። በቲ ዘለካ ንምንባዮም ንዝግበር ሓርኮትኮት ዶ፡ ዋላ ንዘይምግሓፎም ዝተኻየደ ጸዕሪ ኢዩ ገሃነም!!! ዝብሃል ዘሎ። እዛ ገሃነም!!! ዶ ሓቀይ ትርጉማ ቅኒና።

እዘን ኮራት ኣሃዱታት ሰራዊት ዘለዉዎን እየን፡ እንተኾነ ንኹሉ ጸገማት ናይ ስንኩላን ህጻናት ሽማግሌታት ዝፈትሓ ዓበይቲ ዓድታት ወይ ኮማት ተቐይረን። እዚ ብግቡእ እተፍትሐ ጸገም ኣይነበረን። ስለዚ ንስኻ ናይቶም 15% ዝኾኑ ሽዑ ንሽዑ ነገራት ከመይ ይኸዱ ኣለዉ ዘይዓገቡን ዝቐሓሩ መጻኢኦም እንታይ ከም ዝኸውን እተደናገሩን ኢኻ ትዛረብ ዘለኻ፡....

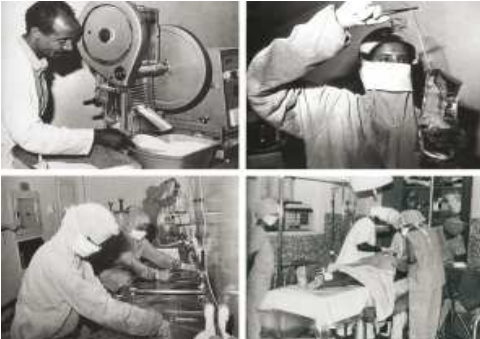
ሓይልታት ምክልኻል ኣብ ህንጻት ሃገር

ሓንቲ ኮር እኮ ምስ ኩሉ ንጥፊታታን ናይ ዕማም ሓይልታታን፡ እቲ ንሳ እትሰርሓን እትዓምን ምስ ንጥፊታት ናይ ሓንቲ ዓዲ ምስ ዝዛመድ፡ ዕዮራ ሚዛኑ እንታይ ኮን ምኾነ? መኣታን ነቲ ንስኻ እትብሎን እትደልዮን ዝተጠምዘዘ ቅኒት ንምቕራብ ክትብል፡ ንኹሉ ንጥፊታት ሓይልታት ምክልኻል ዘናሹ መደረ ምቕራብ ከ ምስ ምንታይ ኢዩ ክቐጽር?

ብርሃኑ፡- ካልእ ኢሲያስ ኣገዳሲ መግለጺ ክህበሉ ዝፍትን ዝነበረ፡- "እተን ኣብ ሳሕል ዝነበራ ናይ ህዝባዊ ግምባር ክፍልታት ብዘይተወደበ ኣገባብ ናብ ኣስመራ ኣትየን። ስለ ዝኾነ ጸገም ፈጠረን፡ ኣንፈትካ ንምጥፋእ ካልእ ጸገማት ኣብ ምምጻእን ቀንዲ ምክንያት ኮይነን" ክብል ብቐላቱ ገለጹ።

ፋብሪካ መፍረ መድሃኒት ኣብ ሳሕል

ከም ኣሰራርሓ ኣሸንካይዶ ትካል ዝኣክል፡ ወይ ብኸፍልታት ዝጽዋዕ ናይ ሓደ ግምባር ኣሃዱ፡ ውልቀ ሰብ 'ውን እንተኾነ፡ ምስ ወትሃደራዊ ድስጥሊንን ናይ ሕጊ ቀይድን ካብን ናብን ክንቀሳቐስ እንክሎ ብምእኩል መንገዲ ብዝወሃቦ መምርሒ ኢዩ ክንቀሳቐስ ነይሩዎ። ከምቲ ኢሲያስ ዝጠቐሶ ግን፡ እተን ክፍልታት ብዘይተወደበ መልክዕን ብኢደ ዋኒንን ሓላፍ ዘላፍ ኮይነን፡ ኣበየናይ ቦታ ክድኮና ኣለዉን ንመጻኢ መደባተን ኣበይን ብኸመይን ናይ ምቕጻለን ኩነት ከይተሓንጸጸ ጠርበሽበሽ እናበላ ካብ መጻ፡ መን ኢዩ ክሕተተለን? ፋብሪካ መፍረ መድሃኒት፡ እንዳ ዲኤም ከይ፡ እንዳ መስንዕ ሽዳ፡ ምስናዕ ብረት፡ ፋብሪካ ምምኻኽ ሓጺን ወዘተ... ብዝፈጠረኦ ናይ ዘርጠብጠብ ምእታው፡ ክሳብ ለይተ ሎሚ ነበረያ ነበረ ኮይነን ተሪፊን ኣለዎ። ስለዚ እዚ ኣንፈትካ ምጥፋእ ዝፈጠሮ ምስንኻል እንዶ ኣይኮነን ትርጉሙ፡ ካልእ ትርጉም ክንህቦ እንተኾይና ኹ እንታይ ኢና ክንብሎ?

ኣብ ሳሕል ዝነበረ ቤት ጽሕፈታትን ካልእ መሳሪታታትን ሸለል ስለ ዝተባህለ፡ ብዘይተወደበ ኣገባብ ናብ ኣስመራ ኣትየን። እንተኾነ እዚ ጌጋ ናተይ ኣይኮነን ንምባል ኢዩ፡ እተን ክፍልታት ከይተሓበራ ብዘይተወደበ ኣገባብ ኣስመራ ኣትየን።

ኣብ ሳዕሊ ከም ዝገለጽናዮ ድሕሪ 2ይ ውድባዊ ጉባኤ፡ ነፍስ ወከፍ ክፍሊ ብሓደ ኣባል ማእከላይ ሽማግሌ ኢያ እትምራሕ ነይራ፡ ብዘይ ቀይድን ብዘይ ተማእከለ ኣገባብን መጻኢን፡ ነቲ ክተሓዝ ዝግበኦ ዝነበረ መደባት ኢጋሕሚጠኦ ኢሉ እንተነቐፈ፡ ናይዚ ዝቐረበ ነቐፊታ ተሓታቲ ዝኸውን ኣካል ኣብ ክንዲ ናይ ተሓታትነቱ ባይታ ዝጸረግ፡ ፕረዚደንት ነቲ ጌጋ ካብ ነብሱ ከህድሞ ስለ ዝደለየ ኢዩ ዝብል ምክኒት፡ ምስ ኣየናይ ተግባር ኢዩ ክጠዓዓም?

ጴጥሮስ:- ኩሉ ሰብ ናባና (አስመራ) ይመጽእ ነይሩ።

ብርግጽ ናባኹም ናብ አስመራ ምስ መጽ፡ ብወገንኩም እንታይ ስጉምቲ ወሲድኩም? ኢዩ እቲ ሕቶ። ብዘይ አገባብ ናብ አስመራ ምምጻእን ድኣ ባዕሉ እቲ ዋና ጸሓፊ፡ ብዘይ አገባብ ምምጻእን አመልኪቱ እኮ፡ ዘኸትሎ ሳዕቤን ገሊጹ ኣሎ። ንሱ ኢዩ ኸኣ እቲ ሓቂ።

ብርሃነ:- ብሓቂ እቲ ጸገም ንሱ ኣይኮነን። እንተኾነ እቲ ፕረሲደንት "አንፈት ንምጥፋእ" እቲ ቀንዲ ጸገም፡ ብዘይተወደበ አገባብ ናብ አስመራ ምምጻእን ኢዩ ኢሉ።

ብርግጽ ብዝተወደበ አገባብ መጻእን ነይረን እንተኸኸና፡ ብዝወሓደ እተን ኣብ ሳሕል ዝነበራ ፋብሪካታትን መሳንዕን ስረሐን ከይተበታተኸን ከይተቋረጸን፡ እትዋተን እንዳግብዩ ፍርያተን ኣንዳገፍሐ፡ እቲ ተጋደልትን ህዝብን ዝሓትዎ ዘለዉ ቁጠባዊ ኩነታት ከኣ፡ ቁልጡፍ ሕውየት ምሃብ ነይሩ። እዚ ኢዩ እቲ ፍልልይ ዘሎ። ኣብ ሞንጎ ፕረዚደንትን፡ ኣብ ሞንጎ እቶም ብኢደ ዋኒንኩም ነተን ትካላት ነቐልኩም ዝመጸእኩም፡ እዚ ኢዩ ህዝቢ ክፈልጦ ዘለዎ ጉዳይ። ነዚ ኸኣ ጉድለ ተጸናጸንቲ ኣይክድቅሱሉን ኢዮም።

ዳን-ኮኔል:- ስለዚ ድዩ ዕግርግር ነይሩ?

ብርሃነ:- እወ ዕግርግር ነይሩ።

እንተኾነ ንሱ (ኢሲያስ) ትእዛዝ ከይሃበን፡ እተን ክፍልታትን ኣሃዱታትን ናብ አስመራ ብምውሓዘን፡ ኣንፈትካ ምጥፋእን ካልእ ጸገምን መጻኢ ኢሉ። ንሱ መን ኣዚዘወን ከም ዝመጸ ዝፈልጦ የብሉን። እዚ ድማ ንገዛእ ርእሱ ጸገም ፈጠሩ።

ጽብቕቲ ምላሽ፡ ኢሲያስ መን ኣዚዘወን ከም ዝመጸ ዝፈልጦ የብሉን። እወ ዝፈልጦ የብሉን። እቲ ነታ ሃገር ንምድኻም ተባሂሉ ብስወር ትእዛዝ ዝሃበ መን ኢዩ? ክሳብ ለይተ ሎሚ ተሓታትነት ኣይወሰደን እዚ ኢዩ ክቃላዕ ዘለዎ።

ጴጥሮስ:- ቅድሚ ነጻነት ተጋደልቲ ኣብ ኣካይዳ ናይቲ ውድብ ዕጉባት ዘይምንባሮም፡ ሓደ ካብቲ እንዳ ማዕበለ ዝመጸ ነገር ኢዩ።

እቲ ኣብ 87 ዝነበረ ማእከላይ ሸማግለ፡ ከምቲ ቅድሚ 87 ዝነበረ ህቡብነት ኣይነበሮን። ነቶም ድሕሪ 87 እተመርጹ ኣባላት ዝወሃብ ዝነበረ ሚዛን ልዑል ኣይነበረን። ምክንያቱ ካልኣይ ውድባዊ ጉባኤ ኣዘዩ እተወደበ ኢዩ ነይሩ። ኩሉ ሰብ ንኸመርጽ ወረቓቕቲ ተዓዲልዎ። ስለዚ ብዙሓት ሰባት ንምንታይ ገለ ባእታትት ኣብቲ ማእከላይ ሸማግለ ኣትዮም ዝቐበልዎ ኣይነበረን።

ብምርጫ ናይ ተሳተፍቲ ተጋደልትን ኣባላት ግምባርን ክሳብ ዝተመርጹ፡ ኣብ ድልየት ወልቀ ሰባት ዝምርኮስ ስለ ዘይነበረ፡ በቲ ደሞክራሲያዊ ኣገባብ ተመሪጸም ኣትዮም። ክሳብ ነቲ ናይ ምርጫ ቀጥዒ ብዝተወደበን ዝሓሸን ኣገባብ፡ ካብ ዝሓለፈ ተሞኩሮ ተቐሲሙ ተኻይዱ እቲ ሓጥያት ኣበይ ኢዩ?

ዳን-ኮኔል:- እቲ ሰልፊ ሕጹያት ብምቕራብ ንሰባት ወረቓቕቲ ዓዲሉ ንኸመጹ ድዩ ዝገብር?

ብርሃነ:- ንማእከላይ ሸማግለ ህዝባዊ ግምባር

ጴጥሮስ:- 70 ክትመርጽ እንተድኣ ኮይንካ፡ ናይ 85 ሰባት ዝርዝር ኣስማት ይቐርብ። ስለዚ ናይ

15 ሰባት ፍልልይ አለካ ማለት ኢዩ። ንሱ ኢዩ።

ዋላኳ አብ ወትሃደራዊ ምዕባሌታት ጽቡቕ ይኸይድ እንተ ነበረ፡ እዚ ሞራል እዚ ኢዩ ነቲ ውድብ ንቕድሚት ዘሰገጥ ነይሩ። ድሕሪ 87 አብ ሰራዊትን አብ ክፍልታትን ብዝነበረ ዘይብቕዓትን ሕጽረት ምሕደራን ብዙሕ ቅሬታት ነይሩ።

እቲ መሪሕነት ስጥመት እንተዘይነበረ፡ እቲ ተሰሪሑ ዝበሃል ዘሎ ወትሃደራዊ ዓወታት ኣይምተሰርሐን ነይሩ። ምክንያቱ እቲ ሕጽረት ይትረፍ አብ ከም ኤርትራ ዝኣመሰት፡ አብተን ምዕባላት ሃገራት 'ውን፡ ሕጽረት ምሕደራን ዘይብቕዓትን ወትሩ ምስ ኣጋጠመ ኢዩ። ግን ብሰሪ እቲ ኣጋጠሙ ዝበሃል ዘይብቕዓትን ሕጽረት ምሕደራን ዝረኣ ቅሬታ ንቡር ኢዩ ነይሩ።

ድሕሪ ኣስመራ ምእታውና ዝነበረ ማእከላይ ሽማግሌ፡ ህቡብነት ተፈታውነት ዘይነበሮን እተቐልጠን ኢዩ ነይሩ ክትብል ትክእል። ከም ዝመስለኒ እቲ ፕረሲደንት ነቲ መሪሕነት ንምንታይ "ዝሞተ" ወይ "ዝመሸመሸ" ኢሉ ከም እተዛረበ፡ ሓደ ካብቲ ምክንያት መሪሕነት ህቡብነት ስለ ዘይነበሮ ኢዩ። ኢሲያስ "እዚ መሪሕነት መሸሚሹ ኢዩ። ምስዚ ዝመሸመሸ መሪሕነት ክቕጽል ኣይክእልን ኢዩ። አብዚ መሪሕነት ውዑይ ደም ክንሕውስ ኣለና" ኢሉ። እዚ ክብል ከሎ ሓደ ጭቡጥ መልእኽቲ ንምምሕልላፍ ነይሩ። ምክንያቱ ንሕና ኣዚና ሕንፍሽፍሽ ዝኣተወና ኢና ነይርና።

"ንሕና አብ ሕንፍሽፍሽ ኢና ነይርና" ቃል ጴጥሮስ ሰሎሞን ኢዩ እዚ። እቲ መሪሕነት አብ ሕንፍሽፍሽ ካብ ኣተወ፡ እቲ ኣቕዲሙ ነዚ ሕንፍሽፍሽ ዘስተብሃለ ናይ ትማሊ ዋና ጸሓፊ ናይ ሎሚ ፕረዚደንት፡ ነቲ አብ ናይ ሕንፍሽፍሽ ስምራ ዘኸድድ ዝነበረ መሪሕነት፡ "ዝሞተ" መሪሕነት ኢዩ፡ ኣነ ካልእ ሓድሽ ደም ዘለዎ መሪሕነት የድልያ ኣሎ እዛ ሃገር እንተበለ፡ ነቲ ሓቕነት ኢዩ ዘድምቕ ዘሎ 'ምበር ሃስያ ነታ ሃገር ኣይኮነን ኣሚቱ።

ስለ ዝኾነ ከምቲ ድሕሪ ነጻነት ዝድለ ዝነበረ፡ ጉዳያት ምምይያጥ ንጠለባት መልሲ ምሃብ፡ ንመጻኢ ምምዕዳው ዝኣመሰሉ ዛባባታት ኮፍ ኢልና ኣይተዘራረብናሎምን። በዚ ምክንያት በካይዳ ናይዛ ሃገር ብዙሕ ዘይምዕጋብ ነይሩ። ስለዚ እዚ ውን ካልእ ቅሬታ ኣሰራ።

ዳን-ኮኔል:- ስለዚ ኢሲያስ ንነብሱ ካብቲ ማእከላይ ሽማግሌ ብምግላል፡ "ንሳቶም እምበር ኣነ ኣይኮንኩን" ኢዩ ዝብል ዘሎ ዲኻ ትብል ዘለኻ?

ዳን-ኮኔል:- ብዘይ ቀለጻለም ክንምልሰልካ፡ ካብዚ ናይዞም ዝምልሱልካ ዘለዉ ቃለ መሕትት ቅንጣብ ትኹን ናብ ኢሲያስ ዝቕንዐት ኣበር ኣየቕረቡን ዘለዉ። አብ መወዳእታ ከምዚ ጴጥሮስ ባዕሉ ዝበሎ:- "ንሕና አብ ሕንፍሽፍሽ ኢና ነይርና" ዝበሎ። እዞም ሰባት አብ ሕንፍሽፍሽ ኣለና ካብ በሉ፡ ናይ ግድን ኢሲያስ ንበይኑ ምስቶም አብ ሕንፍሽፍሽ ዘይኣተው መሪሕነት ጥራይ ኢዩ ተሪፉ ነይሩ። ሕጂ 'ውን ተሪፉ ዘሎ።

ጴጥሮስ:- ቃል-ብቃሉ ክትርጎም እንከሎ:- "ብጀካይ ኩሉ መሸሚሹ ኢዩ፡ ስለዚ አብ መሪሕነት ውዑይ ደም ከእቱ ኣፍቁዱለይ፡ ደሓር እዛ ሃገር ከመይ ገይረ ከም ዘመሓድራ ከርእየኩም ኢየ" ኢዩ ኢሉ።

ብርግጽ እቲ ግምባር ሒዝዎ ዘሎ ኣመራሓ፡ ንማሕበራዊ ፍትሒ ዝዓለመ ብተግባር የተግብሮ ኣሎ። ናይቲ ዝመሸመሸ ኣካል ዕንቅፋት ግን፡ ብኢደ ዙር ንምዕንቃፋ መተካእታ ናይቲ ዝመሸመሸ መሪሕነት ሒዝዎ ዝነበረ ተልእኾ፡ ብመልክዕ እገዳ፡ ብመልክዕ ጉዳይ መርማሪት ኮሚሽን ሰብኣዊ መሰላት ዝካየድ ዘሎ፡ ነዛ ሃገር መንእሰያታ ምዝቕቕን፡ ጉዕዞ ፍልሰትን፡ ዝሕንሐን ዘሎ መንግስቲ ምቕያር እንዳተባህለ ዝፍከርን፡ መቐጸልታ ተልእኾ ናይ በዓል ዳን-ኮኔል ብዓቢዩ ናይ ወያነንን፡ ቀንዲ ለኣኽቱ ሰብ ፍሉይ ረብሓን ተደጋጊፎም ክዕንቅጽዎ

አይከአሉን። አብ ሓዲዱ አሎ። እዚ ጸገም እንተዘይገጥሞ ነይሩ። እዚ መሪሕነት እዚ ነዛ ሃገር አበይ መብጽሓ ነይሩ ግዜ ዝምልሾ ሕቶ ኢዩ።

ብርሃነ:- ቅድሚ ነጻነት ብ1986 ደርግ እንዳተዳኸመ ምስ ከደ፡ ኢሲያስ ሰሚናር የካይድ ነይሩ። ነቲ ሰሚናር "ሰለስተ ሓለፋታት" ክብል ሰምይዎ።

እዘን ሰለስተ ሓለፋታት፡ ብጀክኡ ኩሉ አብ ላዕለዎይ ጽፍሒ ዘሎ፡ ዋላ 'ውን አብ ፖለቲካዊ ቤት ጽሕፈት ዘለዉ ከይተረፈ፡ ይሰትዩን ብምቕት ይነብሩን፡ ስለ'ዚ እቶም ተራ ተጋደልቲ ብተግባራት መራሕቶም ዕጉባት ኣይነበሩን። እዚ ቅድሚ ነጻነት አብ 86 ኢዩ።

በዚ ምክንያት እዞም ተጋደልቲ ብጀካ ኢሲያስ፡ ኩሉ አብ መሪሕነት ዘሎ ሰኽራም፡ ምስ ደቂ ኣንስትዮ ዝብዕልግን፡ ብምቕት ዝነበርን ኢዩ ዝብል ኣተሓሳስባ ኣማዕቢሎም። ኢሲያስ ነቲ ዝህቦ ዝነበረ ህቡብ ሰሚናር፡ "ሰለስተ ሓለፋታት" ክብል ሰይምይዎ። ኣንጻር እዘን ሰለስተ ሓለፋታት ኣንጻር መሪሕነት ክትቃለሱ ኣለኩም ድማ በለ።

ዳን-ኮኔል:- እንታይ ኢዮን እዘን ሰለስተ ሓለፋታት?

ብርሃነ:- ምስታይ፡ ብምቕት ምንባር፡ ምስ ደቂ ኣንስትዮ ምብዕላግን ካልእ ከምኡ ዝኣመሰለን፡.....

ዳን-ኮኔል:- ነቲ ናይ ቐደም ናይ ቻይና ኣካይዳ ይመስል።

ብርሃነ:- አብ 86 "ሰለስተ ሓለፋታት" ህቡብነት ነይርዎ።

ጴጥሮስ:- "ጸረ ሰለስተ" ኢሉ ይጽውዖ ነይሩ።

ብርሃነ:- እወ ጸረ ሰለስተ።.....

ጴጥሮስ:- ነቲ ጎስጓስ ክገብር ከሎ እንታይ ይገብር ከም ዘሎ ምስ ማእከላይ ሽማግሌ ይኹን ፖለቲካዊ ቤት ጽሕፈት ኣኼባ ኣየካየደን። ስለ'ዚ ኩሉ ሰብ እዚ ሰሚናር ከመይ ኢሉ ከም ዝመጸ ክግረም ጀሚሩ። ምክንያቱ ኩሎም ተጋደልቲ "ኢሲያስ ጥራይ ኢዩ ጥዑይ ሰብ" ይብሉ ነይሮም። በዚ ምክንያት ኩሎም ላዕለዎት ካድራት፡ ንማእከላይ ሽማግሌ ወሲኸካ ሕጉሳት ኣይነበሩን።

ዋላ'ኳ ነቲ ቅሬታ አብ ነብሶም እንተሓዘዎ፡ ካብ'ቲ እዋን ንደሓር ነቲ ዕላማ ንምግልጋል ዝነበሮም ተወፋይነት ብዙሕ ጎዲሉ ክኸውን ኣለዎ። ከም'ቲ ዝበልካዮ ብቕዲ ባህላዊ ሰውራ ቻይና፡ ናብቲ መሰረት ብቐጥታ ምኻድ ዝብል ንመጀመርያ ሪኢና።

መጀመርያ ኢሲያስ ኣፈወርቂ አብ 1986 ምክትል ዋና ጸሓፊ ኢዩ ነይሩ። እዚ ኣንጻር ሰለስተ ሓለፋታት ሰሚናር ንምክያድ ናብ ተጋደልቲ ወሪዱ ከካይድ እንከሎ፡ እንተ ድኣ ኣባላት ማእከላይ ሽማግሌን ኣባላት ፖለቲካዊ ቤት ጽሕፈትን ዘይፈልጥዎን ወግዓውነት ዘይሃብዎ ናይ ወልቁ ተበግሶ ወሲዱ፡ ኢደ ወነንናዊ ኣኼባታትን ሰሚናራትን የካይድ ነይሩ ኾይኑ፡ ንምንታይ ጉባኤ ብዘሰከመኩም ሓላፍነት ደው ከተብልዎ ዘይከኣልኩም? ከም'ቲ ምስላ ኣበዋት ዝብኢ ምስ ከደ ከልቢ ነብሐ ዝበልዎ፡ ኢሲያስ ነቲ ዝደልዮ ኣኼባታት ምስ ኣካየደ፡ በቲ ኣበሃህላኹም ዝደልዮ ዕላማ ምስ ወቐዐ። ሕጂ ምዝራብ እንታይ ኢዩ ክሟቕጠልኩም። እቲ ሓቂ ግን፡ ከምዚ እትብልዎ ዘለኹም ዘይኮነ፡ ኣቐዲሙ እዚ ጎስጓስ እዚ አብ ውሽጢ ማእከላይ ሽማግሌ ክትዕ ተኻይድሉ፡ ኩላ ሰብ ዝነበራ ዝንባለ ብመሰረት ቃልሲ ኣንጻር ሰለስተ ተነቂፋን ተኣሪማን ኢዮ። ብድሕሪኡኡ ከኣ ከም ዕላማ ተወሲዱ፡ እቲ ነጻነት አብ ደረት ትሪት ከም ዝበጽሐት ዝተገንዘበ መሪሕነት፡ ንድሕሪ ነጻነት ከጋጥመና ዝክእል ናይ ብልሽውና ኩነታት፡ ካብ ሎሚ ኣትሒዘና

ክንቃለሶ ዝእንፍት ኣስተምህሮን ጎስጓስን ዝሃቡ። ብጭቡጥ ንምምጻእ ከኣ፡ እስከ ኣብዚ ሕጂ እዋን፡ ዝኾነ ናይ ውሽጥን ናይ ግዳምን ሓይሊ፡ ብጭቡጥ ፕረዚደንት ኢሲያስ ኣፈወርቂ ካልኣት ኣባላት መሪሕነት ካብ ሜዳ ኣትሒዙ፡ ወይ ሕጂ 'ውን ካብ ማዕከን ገንዘብ ህዝቢ ኤርትራን ካልእ ርኽቦትን ገንዘብ ኣብ ከምዚ ዝኣመሰለ ባንክ፡ ክንድዚ ዝብዝሒ ገንዘብ ኣሰጊሩ፡ ወይ ኣቐሚጡ ዝብል ሓበሬታ ይሃብና። ቅንጣብ ከቕርብ ዝክእል የለን። እዚ ኢዩ እቲ ሓቂ። ስለዚ ቃልሲ ኣንጻር ሰለስተ ሕጂ ውን ጌና ብግብሪ፡ ግምባርን መንግስትን ዝቃለሱዎ ዘለዉ መደብ ቃልሲ ኢዩ።

ብርሃን፡- ሰሚናር ሰለስተ ሓለፋታት ካልኣይ ጉባኤ ህዝባዊ ግምባር ምክያዱ ሓደ ዓመት ኣቐዲሙ ኢዩ ተኻይዱ።

ዳን-ኮኔል፡- ሰልፊ እውን ኣብ ተመሳሳሊ ዓመት ኢዩ ጉባኤ ገይሩ። ምስዚ ብምትእስሳር ናይ ሰልፊ ጉባኤ መዓስ ተኻይዱ?

ብርሃን፡- ከም ዝመስለኒ ቅድሚ ጉባኤ ህዝባዊ ግምባር።

ጴጥሮስ፡- እቲ ዓቢ ቁሳር.....

እንታይ ማለት ኢዩ "ቁሳር" ብድሕሪት ካብ ምሕማይ ንተሃንካ መውጽኢ ቻላት ካብ ምድርባይ፡ ንህዝብን ንሃገርን ዘርብሕ ትሕዝቶ ምስ ዝቐርብ ተመራጺ ምኾነ።

ብርሃን፡- ስለዚ ተጀሚሩ ተራ ናይ'ቲ ሰልፊ ካብ መጀመርያ 80 ታት ማለት፡ ካብ 84-85 ንደሓር ከንቆልቅል ጀሚሩ።

ዳን-ኮኔል፡- ተራ ናይ'ቲ ዓቢ መራሒ ኸኸ?

ብርሃን፡- ፍሉጥ.....

ጴጥሮስ፡- ብግልጹ ነብሱ ከግልል ጀሚሩ፡ ኩሉ ሰብ ረኣዩ "ኢሲያስ ንጹህ ሰብ ኢዩ፡ እቶም ዝተረፉ ካልኣት ብልሽዋት ኢዮም" ካልእን ክብል ጀሚሩ።

ህዝቢ እኮ ዕወር ዓይኑ ዝተደፍኑ፡ ወይ ሓንጎሉ ዝዘንበለ ኣይኮነን። ህዝቢ ብተግባር ብዓይኑ ዝሪኣን፡ ብእዝኑ ዝሰምዖን፡ ብኢዱ ዝድህስሶን፡ ብሓንጎሉ ኣመዛዚኑ ዝፈርዶ ክውንነት ኣሎ። ነዚ ክውንነት እዚ ረገጽዎ ክኸይድ ስለ ዘይክእል ከኣ፡ ነቶም ንጹሃት፡ ንጹሃት ኢዮም ኢሉ ናይ ትዕዛብቱ ፍርዲ ናይ ምሃብ መሰሉ ዝተሓለወ ምዃኑ ክንግንዘቦ ኣለና። ካብዚ ውጹኢት እዚ ተሞርኪሱ ህዝቢ፡ ኢሲያስ ንጹህ ኢዩ እንተበለ፡ ኢሲያስ ንጹህ ኣይኮነን ዘብል ድራማ ዘይኮነ ክቐርብ ዘለዎ፡ ኢሲያስ ንጹህ ኣይኮነን ዘብል ጭብጢ ጥራይ ኢዩ ክቐርብ ዘለዎ።

ዳን-ኮኔል፡- ናብ ድሕሪት እቲ ሰልፊ መዓስ ከም እተጀመረ ዶ ክምለሰኩም? ናይ መንካዕ ፍጻሜ ነቲ ሰልፊ ስጋብ ክንደይ ንቐድሚት ኣብ ምድፋእ ኣገዳስነት ከም ዝነበሮ ሃይለ መንቀርዮስ ይክራኸር፡ ስጋብ 75 ሃይለ ኣባል ሰልፊ ኣይነበረን። ኣብ'ቲ ዘቐረብኩዎ ወረቓቕቲ ነዚ ናይ ሃይለ ሪኢቶ ኣይጠቐስክዎን፡ እንተኾነ እዚ ናቱ ኣረኣኢዮ ኢዩ። ብዛዕባ እቲ እዋን ብዝሕ ኢዩ ዝግረም። መዓስ ናይ'ቲ ግምባርን ሰልፍን ኣባል ኮይንካ?

ሃይለ መንቆርዮስ ምስ ሱዳናዊት በዓልቲ ቤቱ

ሃይለ መንቆርዮስ ነቲ ናይ መንካዕ ምንቅስቃስ፡ ንሰውራ ንቕድሚት ምደፍኦ ነይሩ፡ እዚ ግን ናይ ሃይለ መንቆርዮስ ሪኢቶን ሓሳብን ኢዩ” ይብሉና ኣሎ ዳን-ኮኔል። መጀመርያ ሃይለ መንቆርዮስ ሓደ ካብቶም ነዚ ናይ መንካዕ ምንቅስቃስ፡ ኣብ እዋኑ ካብ ዝደሃኹን፡ ጉጉይ ምጃኑ ኣሚኑ፡ ኣብ ወጻኢ ሃገር ኣብ ፈስቲቫል ቦሎኛ ዕላዊ ናይ ባዕሉ መግለጺ ካብ ዝሃቡን፡ ክሳብ መወዳእታ ውሳኔ ዝበጽሑን ኢዩ ነይሩ ጥራይ ዘይኮነ፡ ሃይለ መንቆርዮስ ንባዕሉ ንናይ ነብሱ ውልቀ ውጻኢት፡ ኤርትራዊ ማሕበራዊ ክብርታት ገይሩ ኣብ ክንዲ ዝርከቡ፡ ሃይለ መንቆርዮስ ይጠቅስ፡- ”ኣነ ከም ሃይለ መንቆርዮስ፡ ውጻኢት ናይ ምዕራብ ኢዩ” ካብ በለ፡ ነቲ ዝተቃለሰሉን ብዛዕባ ፖለቲካዊ ቃልሲ ኣብ ክንዲ ዊጻኢት ኤርትራዊ ሃገራዊ ቃልሲ፡ ምዕራባዊ ፖለቲካዊ ውጻኢት ገይሩ ነብሱ ካብ ወሰደ፡ ነቲ ኣብ ኤርትራ ዝተኻየደ ክውንነት ብእወንታ ገሊጹ፡ ንዕብዮት ኤርትራ ክሰርሕ ከም ዘይደለ፡ ኣብቲ ኣብ ኣዲስ ኣበባ ምስ መለስ ዜናዊ ብምርድዳእ፡ ንመንግስቲ ኤርትራ ንምቕቕያር፡ ነቲ ኣብ ደብረዘይትን ኣዋሳን ብወያኔ ተጠፍጠፉ ዝቐውም ዝነበረ ኣዕናዊ ሓይሊ ንምሕብሓብ፡ ካብ ተረፍ ደሞዘይ ዘዋህለልክም ብማለት ናይ \$250.000 (ክልተ ሚእትን ሓምሳን ሺሕ ዶላር ኣሜሪካ) ንዕንወት ኤርትራ ካብ ዘወፈየ ባእታ እንጽብዮ ካልእ ሓቂ የለን። ኣሽንኳይዶ ንስልጣን፡ ዋላ ኳ ንውልቁ ዝምልከት እንተኾነ፡ ንሓንቲ ንል ኣንስተይቲ ንምርካብ ክብል፡ ሃይማኖቱ ብምልዋጥ ንመርጻ ካብ ዝተሰማምዐ ባእታ እንታይ ክንጽብ።

ጴጥሮስ፡- ኣብ 1976 ኮምሽነር ቦጦሎኒ ከለኹ ኣባል ሰልፊ ኮይኑ።

ዳን-ኮኔል፡- እቲ ምሳይ እተራኹብካሉ ኢዩ።

ጴጥሮስ፡- ቅድሚኡ ብዛዕባ ሰልፊ ዝፈልጦ ኣይነበረንን።

ብርሃኑ፡- ብተመሳሳሊ ኣነ እውን፡ ኣብ መጋቢት 1976 ኮምሽነር ቦጦሎኒ ከለኹ ኣባል ሰልፊ ኮይኑ።

ዳን-ኮኔል፡- ስብሓት ኤፍሬም ኮምሽነር ቦጦሎኒ ከሎ ድዩ ኣባል ሰልፊ ኮይኑ።

ብርሃኑ፡- እዉ።

ጴጥሮስ፡- ኣብ ወኪ ዛግር እንከለና፡ ኣስመሮምን ዓሊ ሰይድን ናባና መጸአም፡ እቲ እዋን ንስኻ እውን ኣብኡ ነይርካ።

ዳን-ኮኔል፡- እዉ ኣብ ወርሒ ሓምለ ኣብኡ ነይረ። ኣብ ሳቡር ንኹሎም ረኺብዮም።

ብርሃኑ፡- ንስኻ እውን ኣባል ሰልፊ ኔርካ ክትከውን ኣለካ። (ሰሓቕ)....

ዳን-ኮኔል፡- ብዙሓት ሰባት ከምኡ ኢሎም ይሓሰቡ።

ጴጥሮስ፡- ኣስመሮምን ዓሊ ሰይድን ጸዊዕም ሰልፊ ኣለና ኢሎምን። ድሕሪ ናይ 1973 ቅልውላው ናይ ብሓቂ ተሳቕኻ ኢኻ፡ ከማኻ ተጻዊሩ ዝኸደ የለን። ስለዚ ነቲ ሰልፊ ብቐጥ ኢኻ ኢልና ንሓሰብ ኢሎምን።

ኣብቲ እዋን ጸገማት ንምፍታሕ ዝውሰድ ዝነበረ ኣገባብ ኣይንድግድን ኢና ነይርና። ድሕሪ ናይ 73 ናይ መንካዕ ኩነታት፡ ሽዑ ንሽዑ ቡዩም ኣብ ጸጥታ ዝነበሩ ናይ ስለያ ስራሕ ዘይካይዱ

ሰባት፡ ነቲ ጉዳይ ብሕማቕ አገባብ ይሕዝዎ ነይሮም። ብፍላይ ንምሁራትን ካብ ገለ ዓድታትን ንዝመጹ፡ ከም ሙሴን ካልኦትን ዝኣመሰሉ ሰባት፡ ብዙሓት ሰባት ይጥቅኑ ነይሮም። እዞም ሰባት ብቀጥታ ግዳይ ናይ እዚአቶም ኮይኖም። ነዞም ሰባት ይወስድዎም ይምርምርዎም የፈራርህዎምን ካልእን፡ እዞም ሰባት እዚአቶም ዝፈልጥዎ ኣይነበሮምን፡ ስለ ዝኾነ ሽዑ ንሽዑ ብሃንደበት ብዛዕባ 73 ብዙሕ ክፈልጡ ደልዮም፡ ንሕና እውን ንፈልጦ ኣይነበረን። ይኹን ድኣ ምበር ቦቲ ኣተሓሕዘኦም ክንጠራጠር ጀሚርና።

ዳን-ኮኔል ስለምንታይ ኢዩ ኣብቶም ኣቕዲሞም ኣባል መንካዕ ዝነበሩ ሰባት ጥራይ ዝከታተልን ዘድህቡን ዘሎ? ንምንታይ ኢዮም ኣባላት ጉጅለ 15 ድሕሪ ዓሰርተታት ዓመታት፡ ስም ሙሴ ተስፋሚካኤል እንዳ ኣልዓሉ ሕጂ መድሓን ነብሶም ክገብርዎ ዝፍትኑ ዘለዉ፡ ትማሊ፡ ትማሊ፡ ከም ሓደ ኣዕናዊ እንዶ ኣይኮኑን ዝገልጽዎ ነይሮም። ናይ ብሓቂ ኸ እዚ ካብ ስልጣን ናይ ምውራዶም ክስተት እንተዘይፍጠር ነይሩስ፡ ንሙሴ ተስፋሚካኤል ምዘከሩዎ ዶ ነይሮም ይኾኑ? ናይ ዳን-ኮኔል ኩነት ከ እቲ ዕላማ እንታይ ኢዩ? ኣብ ቀጻሊ ከይበርህ ኣይተርፍን።

ዳን-ኮኔል:- እዞም ሰባት በዓል መን ኢዮም ነይሮም?

ጴጥሮስ:- ሃይለ ጀብሃን መሓሪ ግርማጽንን እተብሃሉ ካብ ሶቭየት ዝመጹ ኢዮም። "ዕዙዝ" ተባሂሉ ዝፍለጥ፡ ወዲ ኣርባዕተ ዝብሃል ፍለጥ ካብ ዝኾነ ዩኒቨርሲቲ እተመረቐ እውን ነይሩ።

ብርሃኑ:- ከምወን ዶክተር ኢዮብ ኣብ ሶቭየት እተማህረ።.....

ጴጥሮስ:- እዞም ሰባት ኣዝዮም ጽሉኣት ነይሮም፡ ዝፈትዎም ኣይነበረን "የሚን" ተባሂሎም ይፍለጡ ነይሮም። እዚ ሽም ብሕቡእ ሰብ ዝጽውዖም ኢዮ። ወግዓዊ ስም ብዛዕባ ምጅኑ ዝፈልጦ የብለይን። መንካዕ ጸጋም ክኸውን እንከሎ፡ የሚን የማን ማለት ኢዩ።

ዳን-ኮኔል:- ብዛዕባዚ እሰምዕ ኢዩ ግን

ጴጥሮስ:- ሓያላት ኮይኖም ኣዝዮም ሓያላት፡ ጽልወኦም ግን ኣብ ሳሕል ጥራይ ኢዩ ነይሩ። ንኸበሳ ኣይደየቡን ነይሮም። ኣብ ከበሳ ዝነበራ ኣሃዱታት ናቶም ጽልዋ ስለ ዘይነበረን፡ ዝያዳ ነጻነት ነይርዎን።

ዳን-ኮኔል:- እዚ ስጋብ 74 ድዩ ነይሩ?

ብርሃኑ:- ስጋብ 76-75-76።

ጴጥሮስ:- ነዘን ነትን ይጽውዑ፡ ይሕዙ ይምርምሩ፡ እዘን እትን ይገብሩ፡ መሊሶም ቦቶኦም ይመልስዎም።

ዳን-ኮኔል:- እዞም ሰባት ነቲ ጸጥታ ዝቆጸጸሩ ድዮም ነይሮም?

ጴጥሮስ:- እወ ካብ 73 ጀሚሩ ነቲ ጸጥታ ዝቆጸጸር ጉጅለ ኢዩ ነይሩ።

ብርሃኑ:- ገለ ነጥብታት ክውሰኹሉ፡ ቅቡል ይኹን ኣይኹን መንካዕ ከም ዝንባለ "እቲ ግምባር ፕሮግራም የብሉን" ዝብል ጭርሖ ነይርዎ። ፍትሒ የለን ምዕሩይ ዝኾነ ኣፈታትትትሓ ጸገም ይሃሉ። መሪሕነት (ኣብቲ እዋን ዝነበረን ነቲ ግምባር ክመርሖ ብቕዓት የብሉን) ካልእን ዝብል ጭርሖታት ነይርዎም።

እቲ ካልእ ጉጅለ "የሚን" ዝብሃል መብዛሕትኦም ኣባላቱ ደቂ ሓማሴን ኮይኖም፡ ብኣውራጃዊ

መንገዲ ሰብ ይውድቡ ነይሮም። ደሐር ነቲ ጸገም ብጭቡጥ መረዳኢታ ይገጥምዎ ዘይምንባሮምን ካልእን ተቓሊዕም። ስለዚ ከም የመናውያን ነቲ ግምባር ብምዕናው ተፈሪዶም።

ዳን-ኮኔል:- መዓስ ተፈሪዶም? ብ76 ዲዩ ወይሲ...

ብርሃነ:- እወ ካብ 76 ስጋብ 77።

ዳን-ኮኔል:- ሰባት ተቐቲሎም ዶ?

ብርሃነ:- እወ።

ዳን-ኮኔል:- ኣብ ናይ መንካዕ ምንቅስቃስ 7 ተቐቲሎም ሰሚዔ።

ጴጥሮስ:- መዓስ ከም እተፈጸመ ብርግጽ ኣይፈልጥን፤ ምኽንያቱ እንታይ ከም እተፈጸመ ብርግጽ ክትፈልጥ ኣይትክእልን ነይርካ። እንተኾነ ናብ ሓደ ቦታ ክውሰዱ ከም እተኣከቡ ንፈልጥ።

ዳን-ኮኔል:- ናይቶም የሚን ከ ከምኡ ድዩ? ገለ ካብ ናይ መንካዕ ምንቅስቃስ ኣብ 1973 እተቐትሉ ኣለዉ ድዮም?

ብርሃነ:- ኩሎም ከም እተኣሰሩ ኢዮ። ይኹን ድኣ ምበር ኣብ ኣኼባታት ንዓና ይኹን ነቶም ተጋደልቲ ከም እተፈርዱ ወግዓዊ መግለጺ ተዋሂቡና።

ዳን-ኮኔል:- ገለ ካብዚኣቶም ዳግማይ ሪኢኸሞም ትፈልጡ ዶ? ገለ ካብዚኣም ብርግጽ ተቐቲሎም ኣለዉ?

ጴጥሮስ:- ካልኣይ ግዜ ሪኢናዮም ኣይንፈልጥን?

ዳን-ኮኔል:- ክንደይ ይኹ ኢልካ ትግምት 5 6?

ጴጥሮስ:- ኣይፈለጥኩን ክንድኡ ግን ይኸውን።

ብርሃነ:- ካብኡ ዝበዝሕ ኣይኮነን።

ብዛዕባ እቶም ኣዝዮም ንጡፋት ኢና ንዛረብ ዘለና፤ መሓሪ ግርማጼን ሃይለ ጀብሃ ኢዮብን ወዲ ኣርባዕተን ኢዮም። ካብ 5 ኣይበዝሑን ኣብ መንካዕ እውን እቶም ንጡፋት ካብኡ ዝበዝሑ ኣይኮኑን።

ዳን-ኮኔል:- ሸሪፎ 7 ተቐቲሎም ይብል።

ብርሃነ:- ምናልባት ክንድኡ ክኸውን ይክእል፤ ይውሓድ፤ ይብዛሕ፤ ብርግጽ ካብ ክልቲኡ ወገን እቲ ቁጽሪ ማዕረ ኢዮ።

እቲ ወግዓዊ መግለጺ መንካዕ ዘልዓሎም ጭርሖታት ግዜኣም ዘይሓለዉ ብምዃናም ነቲ ውድብ ከዕንዉ ስለ ዝክእሉ ስንምቲ ተወሲዶም ይብል። እቲ ካልእ "የሚን" ዝብሃል ጉጅለ መንካዕ ንምቅላስ ኣብ ኣውራጃነት ስለ ዝተሞርኮሰ ፍርዲ ተዋሂቡዎ ይብል።

ዳን-ኮኔል:- ብገለ መንገዲ ምስ ሳልሕ ሳብ ዘተኣሳስር ነይርዎ ዲዩ?

ብርሃነ:- አይመስለንን?::

ጴጥሮስ ይኹን ብርሃነ ነዎም ናይ መንካዕ ይኹኑ ናይ የሚን ምንቅስቃስ ኣብ ልዕሊኡም እንታይ ከም ዝተወሰደ ኣይነፍልጥን ነይርና። ንዓና 'ውን ምስቶም ተጋደልቲ ብሓባር ኢዩ ተገሊጹልና ይብሉ ኣለዉ። መን ኢዩ ድኣ ነዚ መስርሕ ቃልሲ ኣካይድዎ? ከም ዝተቐትሉን ምኽንያት መቐተሊኡምን ካብ ተዘርቡ፡ እሞ ኣብ ዝለዓለ ናይ መሪሕነት ቦታ ዝተቐመጠ ሰብ፡ ነቲ ንሱ ዝመርሖ ኣመራርሖ፡ መን ኢዩ ነቲ ኩነታት ክገልጸሉ ዝጽበ ዘሎ? ነባቢ ባዕልኻ ፍረዶ።

ዳን-ኮኔል:- ኣብ መጀመርያ ዓመት እቲ ሰልፊ ስጋብ ክንደይ ደሞክራሲያዊ ነይሩ ትብል? ከምቲ ዝገለጽካዮ ኣብ መወዳእታ እቲ ሰልፊ ብደሞክራሲያዊ ኣገባብ ኣይሰርሕን ነይሩ። እቲ ሰልፊ ኣብ ውሽጡ ደሞክራሲያዊ ስለ ዝነበረ፡ ኣብ 76 77 ብጭቡጥ ሓባራዊ መሪሕነት ነይሩ ክትብል እተጋነነ ሪኢቶ ዶ ኣይከውንን?

ብርሃነ:- ከም ዝመስለኒ ሽዑ ዕጉባት ነይርና። ዘስርሓና ቅኑዕ መንገዲ ሒዝና ኣለና ኢልና ንኣምን ነይርና።

እቲ ሰልፊ ኣብ ቅድሚ ኣባላት ጥራይ ዘይኮነ፡ ኣብ ቅድሚ ዘይኣባላት ሰልፊ 'ውን እንተኾነ፡ ኣባላቱ ርእሰ ተኣማንነት ከም ዝፈጥሩ ብምግባር፡ ከም መራሕቲ ንገዛእ ርእሶም ፊተውራሪ ምኻኖም ከረጋግጹ ይገብር ነይሩ። መብዛሕትኦም ኣባላት ሰልፊ፡ ኣብ እተፈላለዩ ጽፍሒ ዝርከቡ መራሕቲ ብምንባርም፡ ህይወቶም ንምስዋእ ንነብሶም ብቐዳምነት ይሰርዑ ነይሮም።

ዳን-ኮኔል:- ጴጥሮስ መዓስ ኢኻ ኣብ ህዝባዊ ግምባር ተሰሊፍካ?

ጴጥሮስ:- ኣብ 1972 ተሰሊፊ?

ዳን-ኮኔል:- ካብቲ እዋን ኣትሒዙ ስምካ ምስ ናይ መንካዕ ምንቅስቃስ ተኣሳሲሩ ይለዓል፡ ናትካን ናይ ስብሓትን?::

ብርሃነ:- እወ ጴጥሮስ ኣባል መንካዕ ነይሩ።

ዳን-ኮኔል:- ተሃድሶ ወሲድካ ዲኻ?

ጴጥሮስ:- ስብሓት ኣብቲ ቀንዲ ጉጅለ ኣይነበረን?

ዳን-ኮኔል:- ብርሃነ ኣብዚ ምንቅስቃስ ነይርካ ዲኻ?

ብርሃነ:- ብርግጽ ኣብቲ እዋን ኣብ ሳሕል ኣይነበርኩን። ኣብ ዓደን ነይረ።

ጴጥሮስ:- ኣብቲ እዋን ኣብ ሓይሊ ባሕሪ ነይሩ።

ብርሃነ:- ኣብ ሓይሊ ባሕሪ ኤርትራ ነይረ። ምናልባት ኣብዚ ምንቅስቃስ ምተሓወስኩ ነይረ።

ዳን-ኮኔል:- ብቐይሕ ባሕሪ ኣቢልኩም ኣጽዋርን ካልእ ቀረብን ተምጽኡ ዶ ነይርኩም?

ብርሃነ:- እወ።

ጴጥሮስ:- ኣነን ስብሓትን ኣብ ኣልጌና ኣብ ሓንቲ ኣሃዱ ነይርና፡ እታ ኣሃዱ ካብተን ህውከት

ዝፈጥራ ሓንቲ ኢያ ነይራ። አል-አሚን ናይታ አሃዱ ኮምሽነር ኢዩ ነይሩ።

ዳን-ኮኔል:- አል-አሚን ምስ መንካዕ ምትእስሳር ነይርዎ ዶ?

ብርሃን:- አይፋሉን።

ዳን-ኮኔል:- ሕጂ ምሉእ ብምሉእ ኣብ ጎኒ ኢሲያስ ኢዩ ዘሎ።

ብርሃን:- ለውጢ ዘምጽእ ኣይኮነን።

ዳን-ኮኔል:- ኣብቲ እዋን ድሩዕ ኣበይ ነይሩ? ካብ ሜዳ ወጻኢ ድዩ ነይሩ? ኣብኡ ኣይነበረን?

ጴጥሮስ:- ድሩዕ ኣብ ቤት ማእሰርቲ ኢዩ ነይሩ።

ብርሃን:- ተማሪኹ ኣብ ቤት ማእሰርቲ ነይሩ።

ዳን-ኮኔል ንምንታይ ሰልፊ ከም ዝእለ ተገይሩ?

ዑቕብ ኣብርሃ:- ኣብ 80ታት ብዙሓት ሰባት ብዛዕባ ህላዌ ሰልፊ ክፈልጡ ጀሚሮም እዚ ኣሉታዊ ጽልዋ ነይሩዎ ገለ ኣባላት ሰልፊ ኣዕሩኹም ኣዝማዶምን ካልእን ይምልምሉ ኣለዉ ዝብል ወረ ይንዛሕ ነይሩ ስለዚ ምስጢርና ኣብ ዋጋ ዕዳጋ ኣትዩ ቁጽሪ ኣባላት ሰልፊ ብኣሸሓት ወሲኹ እዚ ነቲ ሰልፊ በሪዙዎ

እቲ ንሰውራ ንምዕቃብን፣ ተልእኾ ነጻነት ኤርትራን ሕድሪ ናይቲ ዝኸፈል ዝነበረ መስዋእቲ ኣብ መዕረፊኡ ንምብጻሕን፣ ቀንዲ ሕመረት መርሓ ሕንጻጽ ናይቲ ሰልፊ፣ ምስጢር ምዕቃብ ኢዩ ነይሩ። ኮይኑ ግን፣ ገለ ኣባላት ሰልፊ ነቲ ናይቲ ሰልፊ ዕማም፣ ናይ ዓርከይ ዘመደይ መተኣኻኽቢ ገይሮም፣ ብዘይወግዒ ካብ ኣልመስዎ፣ ኢሲያስ ኣፈወርቂ ወግዓውነት ሂቡ እንተ ኣደስከሎ ኣበይ ኢዩ እቲ ኸሳራ?

ኣብ 86 ኣብ ዓራርብ ካልኣይ ጉባኤ ምስ ኣካየድና፣ ነዚ ዝምልከት ርሱን ክትዕ ኣካይድና፣ ብዘይ ድምጺ ምሃብ ኣብ ኩሉ መዳይ ኣብ ስምምዕ በጺሕና። ንኣብነት ድሕሪ ናይ ህግ ካልኣይ ውድባዊ ጉባኤ፣ ኢሲያስ ነቲ ግምባር ክመርሕ ኣለዎ ኢልና ወሲና።

ብዘይ ድምጺ ምሃብ ክበሃል እንክሎ እንታይ ማለት ኢዩ? ዝያዳ ክንጸርን ክበርህን ኣለዎ። ኣብ ዓራርብ ኣብ 86 ዝተኻየደ ናይቲ ሰልፊ 2ይ ጉባኤ ዝተበጽሖ ስምምዕ፣ ብምሉእ ድምጺ ኣብቲ ናይ ህዝባዊ ግምባር ሓርነት ኤርትራ ዝካየድ 2ይ ሓድነታዊ ጉባኤ ናይቲ ግምባር፣ ብምሉኡ ኣብቲ ጉባኤ ናይ 86፣ ናይ ሰልፊ ጉባኤ ተሳቲፉ ዝነበረ፣ ብምሉእ ድምጺ ኢሲያስ ኣፈወርቂ ንህዝባዊ ግምባር ሓርነት ኤርትራ ክመርሖ፣ ብዘይ ሓደ ተቓውሞ ሓሊፉ። እቲ ሓቂ እዚ እንዳኾነ እንክሎ፣ ጴጥሮስን ብርሃንን፣ ኢሲያስ ኣፈወርቂ ንነብሱ ፍጹም ሓቀኛን ንጹህን ንኸምስል፣ ኣብ 86 ቃልሲ ኣንጻር ሰለስተ ዝብል ኅስቓስ ኣካይዱ፣ ዝበልዎ ብኸመይ ኢዩ? ምስ እዚ ጉዳይ ዝዛመድ ጌና ኣብቲ ናይ ሰልፊ ጉባኤ እንዳተኻየደ እንክሎ ኢዩ፣ ኢሲያስ ነቲ ቃልሲ ኣንጻር ሰለስተ ዝንባሌታት ዝብል ኅስቓስን መኣረምታን ጀሚሮዎ። ብኢደ ዋኒኑ ገይሩዎ እንተዝኸውን ንምንታይ ኣብ እዋኑ ክትቋወሙ ዘይክኣልኩም?

ዳን-ኮኔል:- እቲ ኩናት ከ ብኸመይ ምስዚ ክዛመድ ይኸእል?

ዑቕብ ኣብርሃ:- "ኣብቲ እዋን እቲ ኩናት ክህልወና ኣዝዩ ሕማቕ ነገር ኢዩ ነይሩ። ጉዳይ ባድመ ጥራይ ነይሩ እንተዝኸውን፣ ብሕቡራት ሃገራት ወዘተ... ኣቢሉ ብኸልእ መንገዲ

ምተፈትሐ፡ እንተኾነ ተጋሩ ካልእ ከባቢታት ናይ ኤርትራ የሰፋሕፍሐ ነይሮም። እቲ ቅልውላው 3 - 4 መዓልቲ ምስ ገበረ ኢየ ሰሚዐ። ኣብ መጀመርያ እቲ ሕቶ ኣብዚ ኮንሽንሽናል ዝኾነ ኩናት ሃገርና ብኸመይ ንክላኸል ዝብል ኢዩ ነይሩ።

ኩናት ዝመርጸ ሰብ የለን። ኩናት ንኹናቱ ኸኣ ኣብ ልዕሊ ህዝቢ ኤርትራ ዝካየድ ኩናት። ኮይኑ ግን ጀነራል ዑቕብ እንታይ ኢዩ ዝብለና ዘሎ? "ጉዳይ ባድመ ጥራይ ነይሩ እንተዝኸውን ብሕቡራት ሃገራት ወዘተ.... ኣቢሉ፡ ብኻልእ መንገዲ ምተፈትሐ።" ውድብ ሕቡራት ሃገራት እኮ፡ እዚ እንፈልጦ ዝለመሰ፡ መጋበርያ ናይ'ቲ ብኢደ-ዙር እትወግእና ዘላ ሕቡራት መንግስታት ኣሚሪካ መሳርሒ ኢዩ። ብኻልእ ኣገባብ ክበሃል እንከሎ ኸ እንታይ ማለት ኢዩ? ባድመ ክንገድፈሎም? መሬትና ኣረኪብና ክንዋገ? ወያነ ብዝደለይዎ መንገዲ ክንርዕም? እንታይ ኢዩ እቲ ኻልእ መንገዲ ዝበሃል ዘሎ?

ጀነራል ዑቕብ ነቲ ቅልውላው፡ እቲ ኹናት ማለት ኢዩ። ድሕሪ 3 ወይ 4 መዓልቲ ምስ ኣሕለፊ ኢየ ሰሚዐዮ ይብለና ኣሎ። ዋእ መጀመርያ ኣብ'ቲ እዋን እቲ፡ ካብ ላዕለዎት ሰብ-ስልጣን መንግስቲ እዞም ዝሰዕቡ ጥራይ ኢዮም ካብ ሃገር ወጺኦም ነይሮም፡- ፕረዚደንት ኢሰያስ ኣፈወርቂ፡ ናብ ሃገረ ስዑድያ ናይ ስራሕ ምብጻሕ የካይድ ነይሩ። ሚኒስተር ምልክኻል ጀነራል ስብሐት ኤፍሬም ዝመርሖ ልኡኽ፡ ንሓላፊ ፖለቲካዊ ጉዳያት ህዝባዊ ግምባር ደሞክራሲን ፍትሕን ኣቶ የማነ ገብረኣብ ኣሰንዩ፡ ብጉዳይ ዶብ ክዘራረቡ ናብ ኣዲስ ኣበባ ከይዶም እንከለዉ ኢዩ። እቲ ኹናት ኣብ ልዕሊ ኤርትራ ብወያነ ተኸፊቱ። ማዕከናት ዜና ኤርትራን ኢትዮጵያን ጥራይ ዘይኮና ኸኣ፡ ዳርጋ ናይ ዓለም ማዕከናት ዜና ናርርርር ኢለን ዝግዕራሉ ዝነበራ ርቡጽ ወረ ኢዩ ነይሩ። እዋ ኸኣ ድኣ፡ ናይ'ቲ እዋን እቲ ናይ ሃገረ ኤርትራ ሚኒስተር ዕዮን ሰብኣዊ ድሕነት ዑቕብ ኣብርሃ፡ ኣብ ልዕሊ ናይ'ታ ንሱ ሚኒስተር ኮይኑ ዝመርሖ ዘሎ ሃገር ብወያነ ወራር ክካየድ እንከሎስ፡ ሰለስተ-ኣርባዕተ መዓልቲ ምስ ኣሕለፊ ኤርትራ ከም እተወረረት ፈለጠ። ኣበይ ነይሩ ኣብዘን መዓልታት? ኣብ ሃለፍታ (ኮማ) ኣትዩ? ወይ፡ ኣብ መሬት ኤርትራ ከም ቪርሙዳ ላይን ዝውሕጥ ትራጀዲ ሸሚምዎ? ወይ፡ ኣብ ሰማያት ኤርትራ ዝዘንበዩ ዩፎ ጨውዮም ነይሮም? ዝገርም ጉዳይ ኢዩ ህዝቢ ባዕልኻ ፍረዶ።

ይኹን ድኣ እምበር፡ ብድሕርዚ ጉዳይ ዘሎ ምክንያታት ክጽናዕ ነይርዎ። እቲ ኹናት ብኸመይ ጀሚሩ ዝወሃብ ዘሎ መግለጽታት ብወገነይ ኣይቅበሎን። ስጋብ ሕጂ ንባድመ ክንከይድ ዝኣዘዘ መን ምዃኑ! ዝፍለጥ የለን።

ካብ ቀዳማዩ ዳሕራዩ ዝገድድ ብሂል። መበገሲ ኩናት ክጽናዕ ኣለዎ። መበገሲ ኩናት ድኣ ርእሰ ግሉጽ እንድዮ። ባድመ ኣብ ክሊ ግዝኣታዊ መሬት ኤርትራ ዝሰፈራ ንባብ ካርቶግራፊ ምዃኑ፡ መግዛእታዊ ሰነዳት ዝሕብሩዎ ሓቂ ኢዩ። ህዝቢ ብተደጋጋሚ ብሰብ-ስልጣን ወያነ ዝበጽሖ ዝነበረ በደላት ናብ መንግስቲ ጥርግኑ የቕርብ ነይሩ። ወያነ ንጉሆ፡ ንጉሆ ናይ ምጥራር መስርሖ ይቕጽል ስለ ዝነበረ፡ መንግስቲ ኤርትራ ነዚ ጉዳይ ፍጹም መዓልቦ ክገብረሉ፡ ኣብ ናይ ዘተ ጽምዶ ኣትዩ ብደረጃ ሚኒስተር ምክልኻል ዝምራሕ ዝለዓለ ልኡኽ መንግስቲ ኤርትራ፡ ብጉዳይ ናይ ባድመን ኣብ ህዝቢ ዝበጽሖ ዘሎ በደላትን ምጽራይ ዶብ ክዘራረብ ናብ ኣዲስ ኣበባ ተጓዲዙ፡ ብወያነ ዝግበር ዘሎ ዘይሕጋዊ ጠረራን፡ በጺሕዎ ዘሎ ደረጃን ስፍሓቱን ክሊ ከባብያዊ ኩነታቱን ክዕዘቡ ብማለት፡ ኣብ ዝሕመሙ መሬቶም ኮለላ ከካይዱ ካብ ኣባላት ሓይልታት ምክልኻል፡ ናብ'ቲ ቦታ ምስ ተንቀሳቕሱ፡ ወያነ ቶኸሲ ብምክፋት ኣውዲቕዎም። ነዛ ሓላል መሬት ክብሉ ኸኣ በጃ! ሓሊፎም። ነዚ ሓቂ እዚ ድዩ ጀነራል ዑቕብ ብኸመይ ከም ዝጀመረ ኣይፈልጥን ኢዩ ዝብለና ዘሎ? ዶስ፡ ጀነራል ዑቕብ እምነቱ ልክዕ ከም'ቲ ወያነ ኤርትራ ኢዩ ወራራትና ዝብሎ ኢዩ ክብለና ደልዩ ዘሎ? ነዚ ናይ መንግስቲ መግለጺታት ዘይቅበሎ እንተኾይኑ፡ ነዩናይ ኢዩ ክቕበል? ጀነራል ዑቕብ ክሳብ ሕጂ ኣብ ስልጣን ጸኒሖ ነይሩ እንተዝኸውን፡ ምናልባት ነቲ ወያነ ኤርትራ ኢዩ ወጊኣትና ብማለት፡ ከም መከሓሓሲ ኢሎም ዘቕርብዎ ዘለዉ፡ ነቲ መለስ ዜናው ዘቕረቦ ናይ 5 ነጥብታት እማመ ሰላም ምተቕበሎ ነይሩ

ይኸውን። "ናብ ባድመ ክንከይድ መን ከም ዝኣዘዘ? ክሳብ ሕጂ መን ምዃኑ? ዝፍለጥ የለን።" ኢሉና ጀነራል ዑቕብ። ናይ ሓንቲ ንእሽቶ ኣሃዱ መን ከም ዝኣዘዘ? ንምፍላጥ ዝግበር ሃተምተም እሞ ይጽንሓልና። ንሃገር ምልእቲ ዝበከለ ኩናት፡ ብወያኔ ክኸፈት እንከሎ ኣብ 4 ዓመታት ትፈልጥ እንተኾይንካ ድኣ፡ ናብ ባድመ ክንቀሳቀስ ናይ ዝኣዘዘ ሰብ ክትፈልጥ ዓመታት ዘይኮነ፡ ዘመናት ክወስደልካ ስለ ዝኾነ፡ ሱቕ እንተትብል ምሓሸ። ብኻ! ተሪፋትካ እህ ቃለ መሕትት።

እቲ ኹሉ እተወሰደ ውሳኔ፡ ነቲ ጸገም ዝሕብር ኢዩ። ንስትራቴጂካዊ ሕቶ ብቐዳምነት ወሲዱ እተመያየጠ ጉጅለ የለን። ስጋብ ሕጂ ካብ ኩለን ሚኒስትርታትን ናይ ስለያ ምንጭታትን ከምዚኣም ዝኣመሰሉ ጉዳያት ዘጽንዕን፡ ሓበሬታ ዝእክብን ናይ ጸጥታ ትካል የለን።

እቲ መሰረታዊ ጸገም እኮ ነቲ ስትራቴጂካዊ ክውንነት ክትመያየጥ፡ መዓልታዊ ኣብታ ሃገር ዝካየድ ይመልከተኒ ኢዩ ኢልካ፡ ኣብ ልብኻ ከተሰፍሮን፡ እምነት ከተንብረሉን ኣለካ። ንኹሉ ድኸመታት ናብ ምምይያጥን ዘይምምይያጥን ከነላግቦ የብልናን። ናይ ሓንቲ ሃገር ሚኒስትር ዝኣክል ኣብ ሃገሩ ንዝካየድ ወራር፡ ኣብ ውሽጢ ሃገር እንከሎ ጓና ኾይኑ፡ ድሕሪ 4ተ መዓልቲ ኢዩ ሰሚዖ ዝብል እንተኾይኑ፡ ተመያይጡ፡ ኣይተመያይጡ እንታይ ለውጢ ኢዩ ከምጽእ? "ንኹሉ ናይ ስለያ ምንጭታት ሓበሬታ ዝእክብ ናይ ጸጥታ ትካል የለን።" ተባሂሉ። ኤርትራ ህዝባ ኢዩ መድሕና። ህዝባ ኢዩ ጸጥታኡ። እዚ መንግስቲ እምነቱ ኣብ ህዝቡ ስለ ዝኾነ ኢዩ፡ ነዚ ኹሉ መሰናኸል ውሽጥን ግዳምን ጸኒዑ ዝሰግሮ ዘሎ ምብር፡ ክንደይ ድዩ ዝግበር ዘሎ። ልክዕ ኢዩ ኣብ ዓለም መንግስታትን ህዝብን ኣለዉ። ኣብ ኤርትራ ግን ዝተነጻጸለ መንግስትን ህዝብን ዝበሃል የለን። እቲ ኣብ ኤርትራ ዘሎ ዘይከም ካልኦት ዓለማት፡ እቲ መንግስቲ ህዝቢ ኢዩ። እቲ ህዝቢ ኸኣ መንግስቲ ኢዩ። እዚ ኸኣ ሕመረት ናይቲ ንኹሉ ክብድህ ዘኸኣለ ኤርትራዊ ጽንጻትዮ። እዚ ህዝቢ እዚ ንነብሱ ጸኒዑ! ንህዝቡን ሃገሩን መንግስቲን ስለ ዘጽንዐ ኢዩ! ኣብ ኩሉ መዳይ ዝዕወት ዘሎ። ህዝቢ ዝሰረቱ መንግስቲ ኸኣ፡ ኣንቆራ ዝተነጻጸለ ኣሃዱ ኣይኮነን ዘድልዮ። ልቢ ህዝቢ ኢዩ ኣሃዱኡ።

ንሃገራዊ ጸጥታ ዝምልከት ሓላፍነት እተሰከመ ሓደ ሰብ ኣሎ። እዚ ኹሉ ንሓደ ሰብ፡ ነቲ ፕረሲደንት ጥራይ እንተገዲፍካሉ፡ ውልቀ መላኽነት ኢዩ ዝስዕርር። ነዚ ንምግላጽ ካልእ መንገዲ 'ውን ኣሎ።

ሃገራዊ ጸጥታና ኣብ ሓደ ሰብ ወዲቐ ነይሩ እንተዝኸውን፡ ከምቲ ዝተሓለኖን ዝተወጠኖን፡ ኤርትራ፡ ሎሚ ብጥሩፋትን፡ ሕሉፋት በለጸኛታትን፡ ውጥን ሰንሰለት ሓድጊ መግዛእትን፡ እምቦራጠርያዊ ሕልምታትን፡ ባህጊ ወያኔ ዘሰምር፡ ባብ ኣፍደገ ባሕርን ድልየተ ርወየት ሰብ ፍሉይ ረብሓ እተሳሰ። ድኸምቲ ዝተረመሰት ኤርትራ ምረኣና ነይርና።

ሃገራዊ ጸጥታና፡ ሕመረቱ ካብ ህዝቢ ናብ ህዝቢ ስለ ዝኾነ፡ መደባት ነድኢ ተጸባእትና ዘፍሸለ ህዝባዊ ዕዮና እንተዝዘርዘር፡ ኪኖ ዕምቆት ባሕሪ ኣብ ውቕያኖስ ዘሎ ማይ ሃፊ፡ እምባ ዘሎ በረድ ኣምኪኹ ምስ ተቐበለ፡ ክብርን ሞኅሰን፡ ነቲ ጸኒዑ ዘጽንዓና ህዝቢ ኤርትራ!!!

ሰማእታትና ብመብጸያኡም ይደበሱ!!!

ናይ ትማሊ ዓወት ሎሚ ውን ክድገም ኢዩ!!!

ከም ወትሩ ዓወት ንሓፋሽ!!!

ግዱሳት ተጸናጸንቲ እከይ ውዲታት

gdusattsensenti@gmail.com

